PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 222 (12.854)

Trst, nedelja, 20. septembra 198

559
nije)
723
7096 AA
OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER
60100200

Ob začetku šolskega leta

EDMUND KOŠUTA

Slovenska šola v Italiji je občutljiv pokazatelj družbenopolitičnih odnosov v okviru narodne skupnosti same in drugih do nje. Notranje reševanje vprašanj poteka preko odgovornih v organizacijah in ustanovah. Težje razumemo prepovršno upoštevanje slovenske šole v okviru državnih zakonov in predpisov. Tako stanje, ki traja že vso povojno dobo, ne rešuje sprotnih vprašanj, pač pa otežkoča delo na šolskem področju. Naša šola in njena kvalitetna rast na vseh stopnjah šolanja sta osnovna pogoja za nadaljnji obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji. Šola kot krepitev narodne pripadnosti in zavesti, kvaliteta kot jamstvo enakovredne rasti in razvoja ter vraščanja v družbo na tem ozemlju.

Še smo pod vtisom zaključnih prireditev in proslav ob zaključku šolskega leta. Prireditve, ki so postale že del našega učno vzgojnega programa. Vse to v skupno zadovoljstvo staršev, učencev in učnega osebja. Toda že jutri bo treba ponovno v šolo. Pozdravili se bodo sošolci prejšnjih let, prišli bodo novi. Da, tudi novih nam je treba. Upajmo, da jih bo vedno več. Malčki otroških vrtcev, osnovnošolski otroci, dijaki in študentje se bodo zopet srečali v razredih, začeli ali nadaljevali z delom. Razkrili bomo številčno stanje in ugotavljali, ugotovitve bomo povezovali s tem ali onim dogodkom, dogodkom doma in drugod. Takih trenutkov primerjave nam v zadnjem času ne manjka v naši deželi. Vsaka okrogla obletnica je priložnost za razna odkritja. Trst, Gorica, Špeter Slovenov, to so tri središča slovenske šole.

Šola kot izraz civilizacije in kulture v kraju in času stremi, da sledi razvoju na vseh ravneh njenega udejstvovanja. Priča smo velikim premikom in zanimanju za šolo. Novi pristopi, novi programi, primerni učbeniki, izpopolnjevanje učnega osebja, vnašanje novih predmetov, voden pristop v reformo osnovne šole, javne razprave, okrogle mize, vse to vodi k skrbi za boljši in kvalitetni učni proces. Kot Slovenci ugotavljamo, da nam osrednja šolska oblast posveča premalo skrbi. Slovenski šoli primanjkuje marsikaj, kar bi dvigalo njen ugled in ji dajalo potreben pečat. Neurejeno stanje na ravni voljenih šolskih svetov, prepičla avtonomija slovenske šole, prepovršna, če ne pozabljena določila za načrte slovenske šole, kronično pomanjkanje učbenikov in učil na vseh ravneh.

To je le nekaj perečih in, kaže, nerešljivih resničnosti, ki pa igrajo veliko vlogo za sprotno reševanje nastajajočih vprašanj na šolskem področju. Dva primera bi navedel: vprašanje porazdelitve osnovnih šol in razredov po ozemlju, kjer živimo, in vprašanje vrednotenja slovenskega in italijanskega jezika. Slovenska šola je sestavni del narodne skupnosti in mora z njo živeti, z njo sodelovati. Dokler bodo te vezi pristne, potrebne, koristne, dotlej bo slovenska šola živela. Precejšnjo mero možnosti sodelovanja s šolo nudijo razni odbori v okviru delegiranih dekretov. Tu smo Slovenci prikrajšani na ravni pokrajinskih šolskih svetov. Jeseni bodo volitve. Premisliti moramo, kako se bomo obnašali. S tekočim šolskim letom začenjajo veljati novi učni načrti za osnovno šolo, ki imajo za osnovo uveljavitev ustavnih načel in vnašanje teh v vsakdanjo prakso. Kako naj učimo ustavna načela, ki se v našem primeru ne izvajajo?

Pozdravljamo dokončno sprejeto odločitev o gradnji slovenskega šolskega centra v Gorici, kjer bodo nameščene vse višje srednje šole. Upoštevajoč stvarno stanje našega šolstva ter upoštevajoč potrebe, da se sprotno rešujejo vprašanja ob pomanjkanju ustreznih organov, pričakujemo, da se enotni šolski odbor čimprej sestane in začne redno delovati. Ob vstopu v novo šolsko leto želimo mladini, ki obiskuje slovenske šole, obilo uspeha. Vsemu vodstvenemu in učnemu osebju pa obilo zadoščenja pri delu.

Dan po napovedi okvirnega sporazuma med SZ in ZDA

Pozitivne ocene »zgodovinskega koraka« na poti razorožitve in utrjevanja miru

Pomisleke imajo le Francija in zahodni vojaški krogi - V Moskvi so v ocenah previdnejši

Sovjetski zunanji minister Ševardnadze

WAHINGTON — Ameriški predsednik Ronald Reagan je v včerajšnjem tradicionalnem sobotnem radijskem govoru potrdil, da bo že to jesen podpisal »resnično zgodovinski sporazum s Sovjetsko zvezo«. O tem zgodovinskem sporazumu pišejo z optimizmom vsi ameriški časopisi. Večina političnih sil ga odkrito podpira. V ZDA prevladuje občutek, da je tako nepričakovan razplet presenetil vojnoindustrijski lobby in washingtonske jastrebe. Bržkone lahko že v prihodnjih dneh pričakujemo koncentrične napade na ta okvirni sporazum o uničenju vseh ameriških in sovjetskih raket srednjega in kratkega dometa.

Prvim propagandnim salvam smo bili priča že včeraj, ko je glasnik obrambnega ministra Weinbergerja očital sovjetskemu zunanjemu ministru Ševardnadzeju, da je v »slabi veri«, ko trdi, da Weinberger ni odgovoril na predlog o sodelovanju na prihodnjih pogajanjih o spoštovanju dosedanjega sporazuma o protibalističnih sistemih. Weinberger naj bi kar pred dvema letoma predlagal nekaj podobnega. Resnici na ljubo pa Weinberger v teh urah ne skopari s pomisleki glede sporazuma o evroizstrelkih. Pri tem ga že krepko podpirajo vojaški krogi NATO, ki navajajo, da bo z umikom evroraket vojaška premoč vzhodnega bloka sedaj še bolj očitna.

Vsekakor bo že jutri v Oslu zasedanje skupščine Atlantskega zavezništva, na katerem bodo bržkone prišle do izraza različne ocene tega sporazuma. Vlade in politični krogi Zahodne Evrope so do sedaj z navdušenjem pozdravili napredek v ameriško-sovjetskih razorožitvenih pogajanjih. Vsi so prepričani, da stopamo v novo obdobje medblokovskih odnosov, da sta popuščanje napetosti in krepitev medsebojnega zaupanja zamenjala konfrontacijo. V teh pozitivnih ocenah bodejo v oči francoske kritike. Z izjemo komunistov so vsi navajali, da je bila Evropa tokrat ponovno odsotna in da je to skrajno nevaren sporazum, ker je umaknil ameriški jedrski dežnik iz Evrope. V francoskih ocenah je stalno prisotna bojazen, da bi prej ali slej prišle na vrsto tudi francoske jedrske sile.

Povsem razumljivo se nad okvirnim sporazumom navdušujejo v vseh državah varšavskega pakta. Za čudo so še najbolj previdni v Sovjetski zvezi, kjer niso dogovora obesili na veliki zvon. Sovjetska previdnost ni odveč. V Moskvi se dobro zavedajo, da ne smejo dati nobenega povoda ameriškim jastrebom v njihovih naporih preprečevanja sklenitve sporazuma. Ševardnadze je navsezadnje še kar precej popustil glede vprašanja Strateške obrambne pobude (SDI), a to tudi iz praktičnih razlogov. Megalomanska Reaganova zamisel o tako imenovanem vesoljskem ščitu je po vsem sodeč neuresničljiva, tega se dobro zavedajo tudi Sovjeti, uresničljivi so le klasični protibalistični sistemi, te pa že omejuje sporazum ABM. Previdnost sovjetskemu ocenjevanju bržkone narekujejo tudi notranji razlogi, saj ima tudi SZ gospodarsko-politične kroge, ki se ne veselijo razorožitve.

Zakladni minister Amato včeraj na Kvirinalu

Tudi predsednik Cossiga zaskrbljen ob novih davkih

SANDOR TENCE

RIM — Vsebina finančnega zakona, ki ga vlada ni še odobrila, buri duhove ter napihuje za sedaj jalove polemike med strankami in med družbenimi komponentami, kar ustvarja med ljudmi, poleg upravičene zaskrbljenosti, tudi nepotrebno zmedo. Polemike se nanašajo predvsem na prenagljene izjave tega ali onega ministra ter na časopisne vesti, ki že nekaj dni vztrajno napovedujejo nove davke ter stroge ukrepe, ki naj bi imeli za cilj zamrznitev potrošnje in resanacijo državnih financ, ki se soočajo z ogromnim deficitom. Za dokaj nepričakovano potezo je včeraj poskrbel predsednik republike Cossiga, ki je poklical na Kvirinal zakladnega ministra Amata ter očitno zahteval od njega pojasnila o polemikah in posebno o alarmističnih vesteh, ki te dni spremljajo oblikovanje finančnega zakona in državnega proračuna. Obisk zakladnega ministra na Kvirinalu ne spada v normalno proceduralno prakso, iz česar izhaja, da je tudi državni poglavar nekoliko zaskrbljen zaradi nebrzdanih govoric, ki spremljajo te delikatne politične in gospodarske postopke.

Minister Amato, ki je tudi podpredsednik vlade, je vsekakor včeraj zanikal, da se italijansko gospodarstvo sooča s hudo krizo, medtem ko je priznal, da je primanjkljaj javnih blagajn presegel tudi najbolj pesimistične napovedi. Če hočemo, da se bo gospodarstvo razvijalo po začrtani poti, je podčrtal zakladni minister, moramo čimprej odpraviti vse njegove slabosti ter tako predvsem preprečiti, da bi javni deficit še nadalje negativno pogojeval njegovo rast. Vlada bo zato stremela, da bo finančni zakon čimbolj učinkovit in pravičen, je zaključil Amato, ki bo v sredo poročal v proračunskih komisijah senata in poslanske zbornice.

V polemike se je včeraj vključil tudi finančni minister Gava, ki je glede govoric o uvedbi tako imenovanega »davka na hišo« dejal, da vlada do sedaj ni še resno vzela v poštev uvedbe tega

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Danes odprtje kulturno-športnega središča na Vrhu

NA 10. STRANI

Danes »MINI KRIŽKRAŽ«

Ob začetku šolskega leta poklanjamo našim mladim bralcem ugankarsko prilogo »mini križkraž«

Istra, dežela s kulturno dediščino treh narodov

V mali dvorani gledališča Verdi se je včeraj nekaj sto »ezulov« udeležilo razprave ob okrogli mizi. Povprečna starost krepko proti sedemdesetim in morda celo čez. Osnovna tema: popolna odsotnost mladine in zaskrbljenost, kako bodo prenesli vrednote svoje skupnosti mladim. Vse skupaj v skrajno retoričnem, bombastično zaprašenem, danuncijevsko zapletenem in neživljenjskem slogu, pogosto s skrajno nacionalistično, šovinistično in žal prepogosto celo revanšistično retoriko.

Skratka, ta dvorana ni ničesar pozabila, ničesar se ni naučila in živi v preteklosti. S tem pa tudi nima ničesar trajno vrednega, kulturnega in splošno človeškega prenašati in tudi ničesar - kot smo sami ugotovili - ne sporoča in ne vceplja v nove generacije.

V tem pa je morda ona resnična splošno človeška tragika. Istra s svojim kulturnim bogastvom, zapleteno zgodovino, tradicijami in človeškimi vrednotami, dežela, kjer se prepletajo kulturne dediščine treh narodov, je resnična vrednota, ki jo je vredno ohraniti v vsej njeni popolnosti. Očitno tega niso sposobni od nje odrezani - in med njimi mnogi dobronamerno - nostalgiki, temveč je to zgodovinska naloga beguncev in predvsem Istranov, ki so ostali na svoji zemlji. Ko pa so v razpravi resnično kulturne in civilizacijske vrednote, pa seveda ni več poudarek na sovraštvu, temveč na sožitju in razumevanju, na medsebojnem spoštovanju različnih ljudi.

Namizni tenis: v pokalu ETTC Nancy Evans

Zmaga Krasovih deklet na gostovanju v Atenah

□ □ □

Velika nagrada Portugalske v formuli ena

Ferrari končno v 1. vrsti

□ □ □

Košarka: v polfinalu medcelinskega pokala

Tracer premagal Cibono

□ □ □

Nogomet: že v 1. kolu 2. amaterske lige

V Križu derbi Vesna - Kras

Težke politične in gospodarske posledice afere nepokritih menic

Dramatičen položaj v Veliki Kladuši CK ZK BiH razpravljal o Agrokomercu

VELIKA KLADUŠA — Položaj v Agrokomercu postaja iz ure v uro bolj dramatičen zaradi pomanjkanja krme in materiala, ki bi omogočal nadaljevanje proizvodnje. Novo vodstvo je zato ukazalo zakol enega milijona puranov in kokoši, obenem uničenje vseh jajc v valilnicah in pomor enodnevnih piščancev. Materialna škoda je ogromna, a druge rešitve ni. Agrokomerc mora znižati svojo proizvodnjo, da bi lahko za prehrano perutnine porabil le milijardo dinarjev. Takega množičnega zakola pa ne bodo uspeli izvesti sami, zato pozivajo klavnice iz vse države, naj jim priskočijo na pomoč. Novo vodstvo je tudi sporočilo, da skoraj nimajo več zalog krme, da so znižali proizvodnjo tudi v prehrambenih obratih, kjer so ustavili delo na številnih tekočih trakovih. V pogojih popolne nelikvidnosti tega kmetijskega obrata novo vodstvo predlaga finančno injekcijo republike Bosne in Hercegovine v višini 10 milijard dinarjev, ker bo v nasprotnem primeru ta tozd popolnoma razpadel. Včeraj so tudi objavili zadnje številke o Agrokomerčevi zadolženosti. Na nekrite menice odpadeta 202 milijardi dinarjev, na razne kredite 81 milijard dinarjev, medtem ko znaša devizni dolg kar 69 milijonov dolarjev.

Afera z nepokritimi menicami pa je povzročila težke posledice pri oskrbovanju Velike Kladuše, občine z več kot 50.000 prebivalci. V trgovinah, ki jih je v monopolskih odnosih oskrboval Agrokomerc, primanjkuje najosnovnejših življenjskih potrebščin. V mestu ni moke, olja, sladkorja in suhomesnatih proizvodov. Kruha trenutno ne primanjkuje, zaloge moke v pekarnah pa zadostujejo le za pet dni. V Veliki Kladuši že nekaj dni ni naftnih derivatov, kar še stopnjuje težave. Pristojne občinske oblasti ne varčujejo z napori, da bi sanirale nastali položaj, saj bi v nasprotnem primeru nadaljevanje take situacije povzročilo pravo lakoto z nepredvidljivimi posledicami.

Včeraj se je sestal tudi CK Zveze komunistov Bosne in Hercegovine, ki je bil v celoti posvečen analizi vzrokov in posledic škandala z Agrokomerčevimi menicami ter iskanju izhoda iz nastale situacije. Tako v uvodnem poročilu predsednika predsedstva ZK BiH Milana Uzelca kot v izvajanjih članov CK so enotno ocenili, da je sedanja afera najtežji udarec strategiji in politiki ZKJ ter naporom delovnih ljudi, da obvladajo sedanje težave in poiščejo pot razvoja. Uzelac je tudi navedel, da se je vse krajevno društveno in politično življenje preselilo v Agrokomerc, kar je v bistvu omogočilo tak zaplet.

V razpravi so se v glavnem vsi strinjali z ocenami predsednika predsedstva, bilo pa je tudi kritičnih pripomb. Tako je Vojo Sdavić trpko pripomnil, da je zelo lahko šteti mrtvemu volku zobe, pa »nekemu Fikretu Abdiću prilepiti negativne etikete, češ da je kriminalec, shizofrenik in podobno«. Po njegovem je Abdić proizvod nekega obdobja, ki še vedno traja. Duško Vekić pa je opozoril, da je zaradi gospodarskega zastoja postal položaj v Veliki Kladuši eksploziven, in da je treba čimprej ukrepati. V glavnem so se vsi strinjali, da se ne sme kriminalizirati vse vodstvo BiH. Petar Dodik pa je ob tem pripomnil, da je imel Abdić podporo vseh struktur Velike Kladuše in Cazina, a tudi struktur in posameznikov izven regije. Prav zato se je lahko Abdić obnašal kot bog. Za Raifa Dizdarevića je CK ZK BiH pred najtežjo nalogo po informbiroju. Opozoril je tudi, da se je treba postaviti po robu poskusom, da bi v sedanjo afero vpletli tudi nacionalna vprašanja. Izredno kritičen pa je bil Drago Kragulj, ki je opozoril, da so vsi vpleteni v afero člani CK ali partijci. Omenil je tudi govorice, da bodo ponovno »plačali račun mali« medtem ko bodo »veliki« našli nove podložnike.

Bombni atentat v Bocnu: ženska komaj ušla smrti

BOCEN — Južnotirolski separatisti so izvršili včeraj ponoči še en bombni atentat. Pred vhodnimi vrati stanovanjske hiše v Wagnerjevi ulici, ki jo naseljujejo pretežno družine policistov in karabinjerjev, je počil dinamitni naboj, ki le za las ni ubil ženske. Odgovornosti za teroristično dejanje ni prevzel še nihče. Ko je 34-letna Maria Puzo hotela odkleniti vrata, je zapazila, da se kadi iz tam blizu ležeče škatle: vrgla se je na tla in hip nato je eksplodiralo. Gmotna škoda znaša 80 milijonov lir.

Varnostniki so opravili številne hišne preiskave in zastražili vso okolico, vendar zaman. Tridentinski poslanec Flaminio Piccoli (KD) je izjavil, da je prišlo do atentata ravno v času, ko se vlada pripravlja na dokončno rešitev južnotirolskega vprašanja, in dodal: »Ne bi radi, da bi nasilje prevladalo nad našo dobro voljo.«

Papež o vlogi OZN in »Solidarnosti«

DETROIT — Papeževo potovanje po Ameriki se izteka. Pred odhodom v Kanado, kjer bo spregovoril eskimskim Indijancem, je v Detroitu pozval delovne ljudi k izgradnji »avtentične svetovne skupnosti«, kajti »ljudje smo odvisni drug od drugega, zato moramo biti solidarni«. Toda soodvisnost ne sme pomeniti prevlade bogatih nad revnimi, saj so naravne dobrine last vseh ljudi, a spoštovanje tega načela mora zagotoviti OZN, katere vlogo in vpliv je treba okrepiti. Janez Pavel II. je nato spregovoril v poljskem, ukrajinskem in angleškem jeziku veliki množici priseljenih rojakov in drugih Slovanov ter poveličal pomen ilegalnega sindikata »Solidarnost«. Papež Poljak, torej, a hkrati, kot je dokazal prejšnje dni, pobornik vrnitve katoliških čred pod tradicionalno okrilje vatikanskih dogem: boj, ki ga bije, pa je sila težak, saj mu je glasnica »laične vojske« povedala, da potrebujejo ameriški katoličani oporo Cerkve, ne pa njene nadoblasti.

D. G.

Sedem let zalivske vojne Kdo bo ukrotil koga in kdaj

TEHERAN — Vojna v Zalivu je včeraj praznovala krvavo obletnico. Sedem let je namreč minilo od tistega 22. septembra 1980, ko je Irak oboroženo odgovoril na iranska bombardiranja obmejnih mest Basra in Abadan.

Iraški blitz naj bi omogočil Iračanom prosto pot do Teherana, mesta, ki ga je takrat pravkar zapustil šah, iranski odgovor sosednji državi pa je bil nepričakovano oster in učinkovit. Iranske ofenzive proti državi, v kateri je sam ajatulah Homeini preživel daljše obdobje svojega izgnanstva, so se stopnjevale in se nadaljujejo še danes, ko se Iran in Irak brezizhodno utapljata v dolgovih.

Sedem let vojne na ozemlju, ki je bilo v zgodovinskih atlasih zapisano kot Mezopotamija, so sprevrgle iraško denarno zalogo iz pozitivne vrednosti 57 milijard dolarjev v 70 milijard dolarjev dolgov. Približno enako zadolžen pa je tudi Iran, ki mu je obmejna klavnica prav tako v nevzdržno breme.

Vpršanje premirja v Zalivu ima že zdavnaj tudi pristno gospodarske razsežnosti, ki so le delno povezane z izvažanjem naftnih derivatov. Iran se namreč bori, da bi Iraku naprtili status napadalne države, kar bi pomenilo, da bi moral Mali Satan (tako imenujejo iraškega predsednika Huseina, in ga s tem razlikujejo od Velikega Satana, ki je predsednik Reagan) izplačati vojno odškodnino in poravnati vojne stroške. Irak se kajpak bori v obratni smeri. Tudi ko mu ne bi Iran izplačal odškodnine, bi se vsaj izognil dodatnim milijardnim dolgovom.

Medtem ko se Sadam Husein krčevito poteguje za spoštovanje resolucije varnostnega sveta OZN, stopa zalivska vojna v svoje osmo leto. Na dan obletnice so še vedno pogrešali posadko ameriškega bombnika, ki je strmoglavil v Omanski zaliv, Iračani so bombardirali ciprski tanker Aktinia, ki je prevažal nafto za Iran, vojna akcija dneva pa naj bi bilo iraško bombardiranje iranskih naftnih terminalov pri Zenanu, ki oskrbujejo Teheran z gorivom.

Na sliki (telefoto AP)**: sovjetski mornarji v Zalivu**

• Predsednik Cossiga zaskrbljen

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ukrepa, za katerega vsaj on ne kaže velikega navdušenja. Ta davek, ki bi prizadel vse lastnike hiš in stanovanj (to se pravi 60 odst. Italijanov), bi po mnenju nekaterih nadomestil sporni »davek na zdravje«, proti kateremu se že dalj časa upirajo široke plasti neodvisnih delavcev ob podpori nekaterih strank, v prvi vrsti liberalcev. To so vsekakor za sedaj samo govorice podobno kot nejasne napovedi o splošnih poviških prometnih taks za avtomobile, posebno za tiste na dizelski pogon.

Po mnenju ministra za delo, socialista Formice, pa bo moral finančni zakon v prvi vrsti vsebovati točne in jasne predloge, z ustreznimi finančnimi naložbami, za premostitev kronične nerazvitosti južnih dežel ter za splošno oživitev produktivnih dejavnosti. Treba je na vsak način ustvariti nova produktivna delovna mesta, je poudaril Formica, istočasno pa zajeziti mladinsko brezposelnost, ki se tako na jugu kot na severu nevarno širi. Ob tem finančnem zakonu se namreč govori in razpravlja o krizi državnih blagajn ter o uvedbi novih davkov, premalo pa se govori, večkrat pa tudi pozablja, na zelo pereče probleme brezposelnosti.

Na posvetu o verskih skupnostih in manjšinah

Kardinal msgr. Pappalardo pozval vlado, naj reši problem manjšin

PALERMO — »Vlada se mora obvezati, da reši vprašanja manjšin v interesu celotne državne skupnosti, ki jo manjšine s svojimi jeziki, s svojo kulturo in s svojimi tradicijami bogatijo.« S tem pozivom je palermski nadškof kardinal Pappalardo zaključil svoj pozdrav udeležencem zasedanja o verskih skupnostih in jezikovnih manjšinah, ki se je začelo včeraj v avditoriju fakultete za jezikoslovje na univerzi v Palermu. Poziv ni bil le splošna izjava, ampak je bil neposredno izrečen ministru za odnose s parlamentom Mattarelli, ki je na tem zasedanju zastopal vlado.

Zasedanje sovpada s proslavami 50. obletnice ustanovitve samostojne škofije v Piani degli Albanesi, planoti kakih 20 kilometrov oddaljeni od Palerma. To škofijo je ustanovil papež Pij XI., kot znak odprtosti in zbližanja do pravoslavne cerkve. Gre torej za izjemen primer katoliške škofije z grško bizantinsko liturgijo v albanskem jeziku, kakršen obstaja samo še v Luncru v Kalabriji, kjer prav tako živi albanska skupnost.

Ta škofija je imela, kot je dejal kardinal Pappalardo, veliko vlogo pri ohranjevanju jezika in kulture albanske manjšine, vendar pa je treba ločiti verske aspekte od jezika in kulture. Cerkev si prizadeva za čim širše uveljavljanje jezikov manjšin v liturgiji in to je samo njena naloga. Trudi pa se tudi za uveljavljanje jezika in kulture nasploh, pri čemer pa ne more biti osamljena. Tu poziv ministru s poudarkom, da »manjšina ne pomeni nekaj manjvrednega«.

Pappalardo je s svojimi besedami sklenil uvodni del zasedanja, pri katerem so bila vprašanja liturgije na eni ter jezika in kulture na drugi strani ločeno obravnavana. O vlogi, ki jo je imela in jo lahko še ima liturgija v albanskem jeziku, je govoril albanski škof Ercole Lupinacci. V svojem posegu je izhajal iz časa izpred petsto let, ko so se večje skupine Albancev na begu pred Turki izselile v razne predele južne Italije in ohranile krščansko vero: v Italiji so nastale prve tiskane knjige albanske liturgije in iz Italije so jih po razpadu Otomanskega cesarstva prepeljali v Albanijo. To zgodovinsko dejstvo je škof Lupinacci posodobil z ugotovitvijo, da je tudi danes v Albaniji verska dejavnost onemogočena in je prav zato ohranitev liturgije v albanščini tembolj pomembna.

O vprašanju jezika in kulture pa je govoril ravnatelj fakultete za jezikoslovje na palermski univerzi Buttitta, ki je poudaril, da je ta univerza tudi med fašizmom, »ko je bivši režim izvajal politiko zatiranja manjšin«, ohranila stolico albanskega jezika in kulture. Sedaj obstajata tu dve stolici in nekateri trdijo, da je to preveč. Buttitta je nasprotnega mnenja: gre za davek, ki ga mora univerza plačevati za ohranitev kulturnega bogastva, ki plemeniti kulturno podobo dežele in države. Minister Mattarella je soglašal s to trditvijo: vrednotenje manjšin je znak omike in v nobenem primeru ne nasprotuje interesom države. Od tod potreba, da se pospeši postopek za odobritev ustreznega zakona.

Nobene točne obveze torej, vendar tudi nobene zaprtosti. V Palermu je bilo opaziti zadovoljstvo, rekli bi celo ponos, da živi na Siciliji neka manjšina in volja, da se tej manjšini omogoči čim stvarnejši razvoj. Nihče ni govoril o potrebi, da se zaščiti tudi večinski narod in o privilegijih, ki bi jih Albanci lahko uživali.

Zasedanje je tako prešlo v živo, to je v razpravo o vlogi cerkve pri vrednotenju manjšin. Vlogi, ki ni bila vedno pozitivna, in je torej zasedanje prešlo tudi v avtokritiko že od vsega začetka, to je od uvodnega poročila msgr. Luigija Sartorija, pripadnika stare germanske manjšine na Tridentinskem Cimbrov. V njegovi vasi je ta manjšina izumrla in to - je dejal - se verjetno ne bi zgodilo, ko bi vatikanski koncil, ki je uvedel liturgijo v jezikih manjšin, zasedal petdeset let prej.

BOJAN BREZIGAR

Minister Mattarella o zakonu o jezikovnih skupnostih

PALERMO — »Vlada bo spodbudila parlament, naj pospeši razpravo o zakonu o jezikovnih skupnostih, vendar bo zakonodajno pobudo prepustila parlamentu samemu,« nam je včeraj dejal minister za odnose s parlamentom Mattarella. Na vprašanje, ali bodo kot osnovo upoštevali prejšnji osnutek, je minister odgovoril pritrdilno, »vendar bodo verjetno potrebni nekateri popravki«.

In kako je z roki za odobritev tega zakona?

»Poskušali bomo razpravo pospešiti. O tem smo že govorili. Besedo ima vsekakor prva komisija poslanske zbornice.«

Kaj pa z zaščito slovenske manjšine?

»Vem, da je bilo to vprašanje ločeno od problematike ostalih manjšin.«

Kako je pri tem z roki?

»O tem na ravni odnosov med vlado in parlamentom sploh še nismo govorili.«

PLOŠČICE — SANITARIJE
ROLICH & C S.n.c.
Nabrežina 35/c
Tel. 200371
ZASTOPSTVO
panto
Ul. Carducci 15
TRST — Tel. 64610

KONČNO TUDI V TRSTU
OKRAŽER
POHIŠTVO
UL. FLAVIA 53
NOVA VELEBLAGOVNICA SEDEŽNIH GARNITUR
Sedežne garniture z odparajočo prevleko iz tkanine 990.000 lir

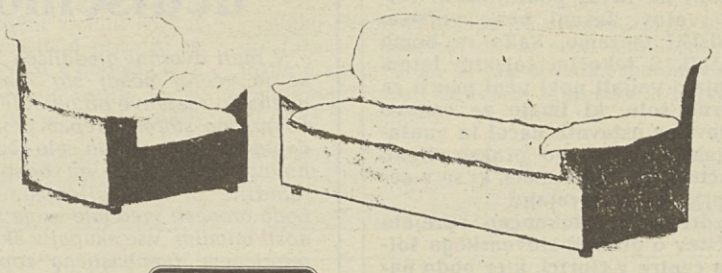

ZASTOPNIK patriarca USNJENE SEDEŽNE GARNITURE PO 1.950.000 LIR
V naši trgovini je vedno na razpolago 300 sedežnih garnitur
MOLLAFLEX
EDINA POSTELJNA VZMETNICA IZDELANA V TRSTU

Po odlašanjih kmalu zelena luč za carinsko cono v Sežani

Zdi se, da bodo v Beogradu po petnajstmesečnem odlašanju končno prižgali zeleno luč za ustanovitev carinske cone v Sežani. Pred dnevi je dala soglasje za ustanovitev te, v Sloveniji četrte cone od predvidenih petih, pristojna medresorska komisija, v kratkem pa naj bi podoben sklep sprejel tudi zvezni izvršni svet. Tako bodo končno izpolnjeni vsi pogoji za ustanovitev cone na Krasu, o kateri so začeli razmišljati pred desetimi leti in tako spodbudili prilagajanje naše zakonodaje za to obliko sodelovanja z gospodarstvi drugih držav.

Vlogo za izdajo soglasja je v imenu devetih ustanoviteljev cone vložile sežanska DO Jadran že sredi lanskega julija. Prvič so v Beogradu elaborat obravnavali šele v začetku letošnjega februarja, ko so sklepanje o njem odložili zaradi tega, ker dokumenti še niso bili prevedeni. K odlašanju je po mnenju Sežancev pripomogla tudi neodločnost slovenskega izvršnega sveta, ki se je do tega vprašanja konkretno opredelil šele sredi letošnjega julija.

Med več kot enoletnim čakanjem so ustanovitelji izgubili nekatere zanimive programe in partnerje, ki so bili že pripravljeni vlagati v novi coni. To pa za tukajšnje gospodarstvo pomeni precejšnjo izgubo, saj že v prvem obdobju v okviru tega projekta pričakujejo približno 51 milijonov dolarjev neto deviznega priliva na leto.

Ne glede na omenjene težave se je sežanski izvršni svet zavzel za pospešitev priprav za takojšnjo uresničitev sklepa o ustanovitvi cone, kar med drugim zahteva tudi ustanovitev skupine strokovnjakov, ki bi vodili nadaljnje aktivnosti. Prav tako pričakujejo, da bodo pristojni organi ponudili sprejemljivejše rešitve za vlaganja tujih partnerjev.

Sežanska carinska cona, v kateri je predvidenih 70 odstotkov proizvodnih in 30 odstotkov pretovornih dejavnosti, naj bi omogočila kvalitetno povezavo našega gospodarstva z razvitejšo zahodno tehnologijo. Omogočila naj bi boljši izkoristek in prestrukturiranje industrije na tem območju, hkrati pa ne bi zahtevala velikih investicij in novega zaposlovanja, saj je znano, da na Krasu ni nezaposlenih ljudi.

Cona bo uresničitev duha nekaterih meddržavnih, med drugimi pa tudi Osimskega sporazuma o višjih oblikah maloobmejnega sodelovanja. Zato ima poseben pomen predvideno sodelovanje slovenskih gospodarstvenikov z druge strani meje, kar naj bi olajšalo pridobivanje tujih programov kapitala, licenc in sodobne tehnologije. Ena od takih možnosti je že zasnovano sodelovanje »Poliglasa« iz Treviza in naše »Izolirke«, priložnost pa naj bi izkoristili tudi Cimos in še nekateri.

Velja opozoriti, da sežanska cona ne bo konkurirala že delujoči coni v koprski luki. Koprski program je namreč prilagojen pristaniškim pogojem in luškim blagovnim tokovom, medtem ko je v sežanskih programih poudarek na industrijski proizvodnji.

Sežana je med čakanjem na odobritev elaborata precej storila, da bi pripravila vse potrebno za ustanovitev cone. Tako so do predvidenega območja napeljali vodovod, zgradili rezervoarje, spremenili urbanistični in poselitveni načrt ter prilagodili cestne in druge priključke. Uredili so tudi zemljiško-pravne zadeve in zgradili nekaj novih prostorov, tako da za začetek dela v coni dejansko ne manjka dosti več, kot nekaj pečatov.

JANEZ ODAR

Seja deželnega tajništva SSk

Zahteva po celovitem zaščitnem zakonu

V petek je zasedalo v Nabrežini deželno tajništvo Slovenske skupnosti. Uvodno poročilo je imel deželni tajnik Ivo Jevnikar, ki je ob 40-letnici mirovne pogodbe poudaril, da smo Slovenci ves ta čas hočeš nočeš podvrženi asimilacijski politiki, ker niso bile izpolnjene obljube in obveznosti o celoviti zaščiti manjšine. Obenem pa je letos 40-letnica samostojnega političnega nastopanja, ki je jasen dokaz naše volje do življenja in odločne zahteve po temeljnih pravicah.

Tajništvo je ob tem obsodilo žaljive izbruhe in zlorabe, ki prihajajo na dan ob shodu istrskih bengucev.

Deželni tajnik in pa deželni svetovalec SSk dr. Drago Štoka sta nato obširno poročala o delu deželne uprave in o stikih s strankami deželne šeststrankarske koalicije. Na dnevnem redu je bila obravnava osnutka vsedržavnega zakona o obmejnih področjih, osnutka ustavnega zakona o datumu prihodnjih deželnih volitev, zavrnitve deželnega zakona o goratih področjih, polemike o deželni enotnosti, deželnih zakonskih osnutkov o preustroju deželnih uradov in ustanov ter o decentralizaciji pristojnosti.

Glede zakona o goratih področjih so na seji poudarili zaslugo Slovenske skupnosti, ki se je ves čas obravnave omenjenega osnutka odločno upirala zamislim, da bi se odpravili Kraška in Briška gorska skupnost.

Osrednji del seje je bil posvečen vprašanju globalne zaščite. V poletnem času je imela Slovenska skupnost na deželni ravni razgovore o tem s predstavništvi SKGZ, PSI, KPI, SSO, pred dnevi pa ponovno s PSI. V kratkem bi moralo priti do sestanka s KD.

Deželno tajništvo je potrdilo zahtevo, da pride čimprej do odobritve pravičnega in celovitega zaščitnega zakona. O kaki postopnosti je mogoče govoriti le ob točno določenih rokih za izvajanje ali ob posebnih potrebah za prilagajanje položaju, na primer glede šolstva v videmski pokrajini, nikakor pa SSk ne sprejema postopnosti kot osnovne usmerjenosti zaščitnih določil. 40 let čakanja na zaščito je namreč dovolj.

Deželna pravna komisija SSk je že na delu za delno izpopolnitev osnutka SSk o globalni zaščiti, ki ga bodo v parlamentu predložili prijateljski zastopniki manjšinskih strank.

Deželno tajništvo je obenem izrazilo mnenje, da je v tem trenutku potreben še izreden finančni ukrep države za rešitev nekaterih perečih vpršanj, ki jih povzroča še vedno odsotna celovita zaščita. Gre za krizo Slovenskega stalnega gledališča, za prilagoditev nekaterih dvoran novim varnostnim predpisom, za druge potrebe na kulturnem področju in na področju zasebnega šolstva v Benečiji.

V nadaljevanju seje so člani deželnega tajništva razpravljali še o prihodnjem delu na deželni ravni. Prof. Andrej Bratuž je poročal o seminarju manjšinske zveze v Bruslju, na katerem je zastopal SSk. V okrivu Primorskih dnevov na Koroškem bo 17. in 18. oktobra obisk izvoljenih predstavnikov SSk pri Klubu Slovenskih občinskih odbornikov na Koroškem. To bo vrnitev obiska koroškim občinskim svetovalcem in državnemu poslancu K. Smolletu, ki so bili lani v tem času gostje SSk na Tržaškem in Goriškem.

Bodočnost železniških prevozov

Udobno in varno s hitrostjo 300 km na uro

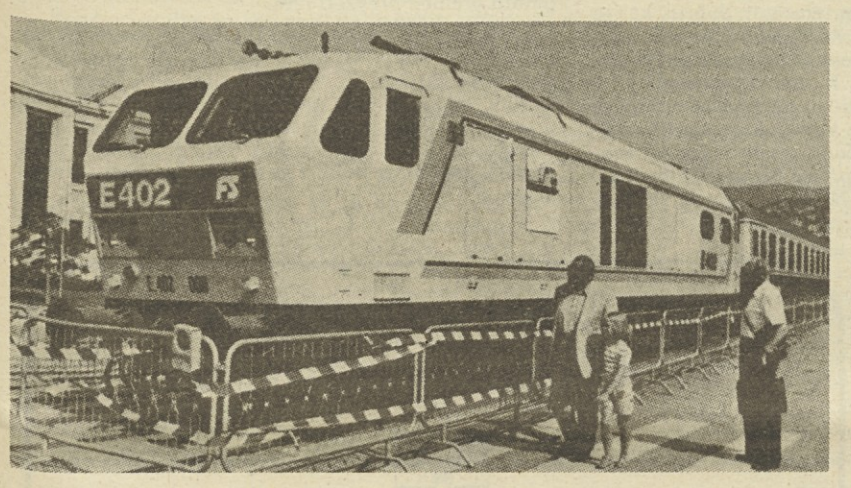

Z obiskom gradbišča nove tabeljske železnice se bodo danes končali 28. študijski dnevi o organizaciji prevozov v evropski gospodarski integraciji, ki so od torka potekali na ekonomski fakulteti tržaške Univerze. Njihov organizator je že tradicionalno inštitut za študij transportne problematike v okviru evropske gospodarske integracije, letos pa je, z ozirom na to, da so bili dnevi posvečeni izključno hitrim železniškim prevozom, zelo pomemben delež k njihovemu uspehu prispevala ustanova Državnih železnic.

Problem visoke hitrosti na železniških tirih, ki so se ga v Italiji resno lotili šele pred kratkim, z vidika "vleke" ni nov in je v bistvu precej lahko rešljiv. Že leta 1875 je bila primerno izdelana parna lokomotiva sposobna doseči hitrost do 150 kilometrov na uro, medtem ko je leta 1910 posebej opremljena električna lokomotiva lahko dosegla tudi 210 kilometrov na uro. Toda, če želimo dejansko uresničiti stalno rabo visoke hitrosti na železnici, potem samo hitri vlečni stroji ne zadostujejo. Hitrost je namreč le zunanji vidik sodobnih železnic, veliko pomembnejša pa je njihova varnost in kar največja udobnost za potnike.

Danes je v Italiji že veliko direktnih vlakov, ki redno in ob največji varnosti vozijo s hitrostjo 200 kilometrov na uro, čez kakšen mesec pa bodo začele voziti najnovejše kompozicije ETR 450 z 250 kilometrov na uro, z začetkom devetdesetih let pa še ETR 500 s hitrostjo 300 kilometrov na uro. V državah EGS, in še zlasti v Franciji, so novi železniški sistemi visoke hitrosti že uresničeni ali na poti hitrega uresničevanja. In prav o njih so v Trstu govorili strokovnjaki, ki so prišli iz Zvezne republike Nemčije, iz Avstrije, Švice, Francije, Španije, Grčije, iz Madžarske in Nizozemske in seveda iz vse Italije. Razpravljali so o tehničnih, operativnih, organizacijskih, pravno-ekonomskih, političnih in ekoloških vprašanjih železniškega prevoza in njegovega razmerja z drugimi oblikami prevozov. Izkazalo se je tako, da ima sodobni promet po železniških tirih še ogromno potencialnih možnosti razvoja, pri čemer so njegove temeljne odlike, poleg hitrosti, še velika varnost, točnost urnikov vožnje, udobnost in zanesljivost. Bodoča mreža hitrih železniških povezav, ki bo povezala vsa glavna središča evropske skupnosti, bo tako prispevala nadaljnjo tesno povezavo in družbeno-ekonomsko integracijo med državami skupnosti in med različnimi predeli našega kontinenta. Tehnikom pa preostaja naloga odpravljanja težav pri zamenjavi železniških kompozicij, ki jih predstavljajo različni načini vleke in ki so z današnjo tehnologijo sorazmerno lahko rešljive.

Razpravljalci na tržaškem simpoziju pa seveda niso mogli mimo še ene izredno pomembne teme, in sicer energetskega in ekološkega vprašanja. Prav zato je bilo veliko govora o izbirah takih načinov železniškega prevoza, ki zahteva čim manjšo uporabo energije ob čim višji varnosti pred onesnaževanjem okolja. In prav vlak je — po njihovih ugotovitvah — med vsemi prevoznimi sredstvi tisti, ki zagotavlja najugodnejšo kombinacijo med omenjenimi dejavnikoma. Pri tem pa ne gre toliko za konkurenčni boj z drugimi oblikami prevozov, predvsem cestnim in zračnim, temveč za prizadevanja, da bi te oblike med seboj čim bolj racionalno povezali in tako zagotovili odjemalcem oziroma potnikom in blagu, kar najhitrejšo, varno in udobno vožnjo.

Naj ob koncu še opozorimo, da so ob priliki simpozija Državne železnice v pritličju Pomorske postaje pripravile razstavo z naslovom "Visoka hitrost", ki bo odprta še do prihodnje srede in na kateri si obiskovalci med drugim lahko ogledajo tudi model futurističnega vlaka ETR 500, ki bo po načrtih začel voziti (s 300 kilometri hitrosti na uro) po Apeninskem polotoku že leta 1992.

konfekcije
K&G
Narodna ulica 71
Tel. 040/214269
OPČINE (Trst)
Jesenske in zimske modne novosti moških in ženskih oblačil

V Mariboru odkritje spomenika R. Maistru

Prejeli smo vabilo nekdanjim Maistrovim borcem, ki ga rade volje objavljamo. Uredništvo.

MARIBOR — V soboto, 10. oktobra, ob 11. uri bo v Mariboru na Leninovem trgu slovesno odkrit spomenik slovenskemu generalu in pesniku Rudolfu Maistru, ki je v letih 1918/1919 ohranil Maribor z vso slovensko Štajersko Sloveniji in Jugoslaviji.

Ker domnevamo, da tudi na Tržaškem in Goriškem še živi nekaj nekdanjih Maistrovih borcev, prosimo le-te, naj sporočijo svoja imena na naslov Združenje prostovoljcev-borcev za severno mejo, 62000 Maribor, Prešernova ulica št. 17.

Hkrati vabimo tudi ostale tržaške in goriške Slovence, da se v čimvečjem številu udeležijo odkritja Maistrovega spomenika.

IZREDNE CENE
PFAFF
AVTOMATSKI ŠIVALNI STROJI
z različnimi šivi
in pregibno ročko
399.000 lir
(v ceno je vključen davek IVA in kovček)
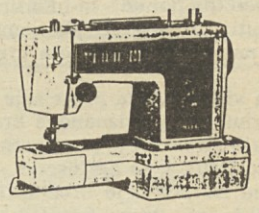
MAIER
Ul. Foscolo 5 - Tel. 730332
(ob Trgu Garibaldi)

DANIELLE STEEL 66.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelih

10. POGLAVJE

Ward je pustil svojo najemniško sobo v zahodnem Hollywoodu in se preselil nazaj v grdo hišo v Monterey Parku, ki jo je tako sovražil, ne da bi tokrat sploh opazil, kako bedna je. Zdela se mu je čudovita, ko je po stopnicah odnesel svoje kovčke v spalnico.

Preživeli so tri idilične tedne, potem pa so se otroci vrnili v šolo in Faye je začela snemati svoj novi film. Ko se je to zgodilo, je Ward zahteval, naj se vozi z avtomobilom, sam pa je uporabljal avtobus, kar ji je prihranilo dolge vožnje ob štirih ali petih zjutraj. Bila mu je zelo hvaležna. Do nje je bil prijaznejši kot kdajkoli. Zdaj je ni več zasipal s smaragdnimi obeski in rubinastimi zaponkami, zdaj je lastnoročno kuhal večerje zanjo in jih hranil na toplem, dokler ni prišla domov, ob dnevih, ko je dobival plačo, ji je kupoval majhna darila, knjigo, radio ali topel pulover, da bi ga nosila na snemanju. Masiral jo je, kadar je bila tako utrujena, da bi najraje zajokala, in ji pripravljal vroče kopeli z dišečimi olji, ki jih je kupoval zanjo. Bil je tako pozoren, da jo je včasih pripravil do solz. Mesec za mesecem ji je dokazoval, kako jo ljubi, in ona mu je dokazovala isto. Iz pepela njunega nekdanjega življenja se je rodila vez, ki je bila močnejša od vsega, kar je kdaj bilo med njima. Grdo obdobje je začelo bledeti. Še vedno pa sta si le redko dovolila spomine na stare dni; bili so preboleči za oba.

Faye je v mnogočem uživala v tem novem načinu življenja. Njena prva samostojna režija je bila uspešna, zato so ji v letu 1954 zaupali tri nove filme z velikimi zvezdniki. Vsi trije so bili finančne uspešnice. V Hollywoodu si je spet ustvarila ime — ne kot lep obrazek ali velika zvezda temveč kot pronicljiva in zelo nadarjena režiserka, ki je presenetljivo obvladovala svoje zvezdniške igralce. Abe Abramson je izjavil, da bi še iz skale izvlekla srce parajoč prizor, in Dore Schary mu ni oporekal. Oba sa bila ponosna nanjo. Toda ko je prišla prva ponudba za leto 1955, je Faye postavila zahtevo, o kateri je bila sanjala že več let. Pripravljala ga je vse od njegove vrnitve domov, zato je vedela, da je pripravljen. Malo je manjkalo, pa bi njen zastopnik padel s stola, ko mu je razložila svoje pogoje.

»In ti hočeš, naj to povem Doru?« Bil je šokiran: fant ni imel pojma o producentstvu in če bi ga kdo vprašal, bi rekel, da se je Faye zmešalo. Že ko ga je sprejela nazaj, ji je rekel, da je nora. Bilo je prvič, da se ni strinjal z njo, vendar ji ni nikoli povedal, kaj misli. Takrat ne. Tokrat pa je. »Znorela si! Takšne kombinacije ne bodo nikoli sprejeli. Saj nima nobenih izkušenj. Faye, fant je star osemintrideset let in ve o producentstvu toliko kot moj pes.«

»Kako lahko rečeš kaj tako neokusnega! Sicer pa mi je presneto vseeno, kaj misliš. V zadnjih dveh letih se je naučil marsikaj o finančnih zadevah, je bistrega duha in ima nekaj vplivnih prijateljev.« Še več, Ward je končno odrasel in Faye je bila neznansko ponosna nanj.

»Faye, takšnih pogojev ne morem ponuditi.« Abe je bil prepričan v pravilnost svojega mišljenja.

»Potem pa tudi mene ne ponujaj, Abe. Takšni so moji pogoji.« Bila je trda kot skala in Abe bi se najraje stegnil čez mizo in jo zadavil.

»Veliko napako delaš. Vse boš pokvarila. Če zavoziš to ponudbo, se te ne bo nihče več dotaknil. Presneto dobro veš, kako težko je bilo spočetka ponujati režiserko. In vsi komaj čakajo, da bi te videli na kolenih. Nihče ti ne bo dal priložnosti, ki ti jo je dal Dore, ponovno gotovo ne...« Zmanjkovati mu je začelo argumentov in Faye je dvignila roko, na kateri ni bilo nobenega prstana razen poročnega obročka, ki ga ni bila snela od poročnega dne. Ves drugi nakit, ki ji ga je bil podaril Ward, je že zdavnaj prodala. Zdaj ga niti pogrešala ni več. Spadal je v neko drugo življenje, v neki drugi čas.

»Vse to vem, Abe. Ti pa veš, kaj hočem.« Vstala je in se zazrla navzdol v njegov obraz. »Če se potrudiš, lahko dosežeš tudi to. Odvisno je od tebe. Toda takšni so moji pogoji.« Ko je odšla, ga je prijelo, da bi nekaj vrgel v vrata.

Bil pa je še bolj osupel, ko je MGM sprejel njene pogoje.

Knjiga je izšla pri ***Založništvu tržaškega tiska*** *in je na razpolago v* **Tržaški knjigarni**

Dvolični trend milanske borze

MILAN - Prejšnji teden je milanska borza zaprla duri s pozitivnim obračunom, saj je končni saldo narasel za 2,16 od sto po več tednih negativne težnje. Teden se je sicer začel dokaj problematično in v torek je bil dosežen rekordni minimum s poprečnim 19,7 odstotnim padcem kotacij v primerjavi z letošnjim 2. januarjem. Nato pa so kotacije začele postopno rasti in v petek je bila poprečna izguba vrednosti v primerjavi z začetkom leta 14,8 odstotka. V bistvu sta se pokazali in soočili dve jasni težnji: najprej tista, ki je silila k padanju kotacij, nato pa tista, ki se zavzema za ovrednotenje.

Nekateri že govorijo o novi težnji borze kot posledici bolj stabilne politične situacije, poseganju skladov in drugih institucionalnih struktur na tržišče, ker želijo vliti novega zaupanja varčevalcem, saj se bojijo, da bi jih zopetni padec borze odvrnil od tega tržišča. Od srede dalje pa je bilo tudi nekaj posegov tujih kupcev, ki so lani v znatni meri poživili italijansko borzo.

Ob teh zmernih optimistih pa ne manjka tudi takih, ki menijo, da ima pozitivni trend teh dni zgolj tehnični značaj. V bistvu v teh dneh naj bi zaključili operacije, ki so jih nakazali v prejšnjih tednih.

Ob temu pa velja omeniti, da je obseg pogajanj prejšnji teden vselej presegel vrednost 100 milijard lir. Skoraj vse delnice so se ovrednotile, izjema so bile le delnice družbe Generali, kar pa je posledica višanja glavnice.

Zaradi nedavnih vladnih gospodarskih ukrepov

Po toplem poletju vroča jesen?

Vsa sredstva javnega obveščanja skoraj vsakodnevno poročajo o novih vladnih odlokih ali o predvidenih odlokih, ki naj bi rešili predvsem letošnji državni proračun (kratkoročni ukrepi) in seveda postavili meje finančnemu primanjkljaju za leto 1988. Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da prihajajo prav iz vladnih krogov, torej od odgovornih finančnih ministrov, bistveno različna tolmačenja in predvidevanja. Take (dez)informacije dajejo upravičen vtis, da vlada dejansko ni zmožna ugotoviti letošnjega primanjkljaja in da ni v stanju začrtati jasne finančne politike.

Slehernemu državljanu je jasno, da vlada ni v stanju zmanjšati svoje neproduktivne porabe in da se bodo iz leta v leto zmanjšala sredstva za gospodarske in razvojne investicije. Že sam podatek, da bodo v naslednjem finančnem letu znižali prispevke deželam in drugim krajevnim upravam dokazuje, da se skuša le prenesti bremena iz osrednjih organov na nižje stopnje. Naša dežela na primer je izdala kopico zakonov, ki težijo k pospeševanju gospodarstva ali povečanju zaposlenosti. Načrti so bili postavljeni na podlagi obstoječih pokazateljev in razvojnih trendov. Sedaj bodo po vsej verjetnosti zmanjšani finančni viri, kar bo onemogočilo izvajanje zastavljenih načrtov. Zakoni bodo še veljavni, ampak bo primanjkovalo finančno kritje, kar bo pomenilo, da ne bo prišlo do realizacije pobud oziroma do nakazila že odobrenih prispevkov. Teh primer je že danes mnogo in njihovo navajanje bi nam vzelo že preveč časa. Že dejstvo, da si bodo morale krajevne uprave preskrbeti dodatna sredstva z uvajanjem krajevnih davkov (kakor naj bi bil davek na hiše), zanika dolgotrajne teze po enotnem obdavčitvenem sistemu. Obstaja namreč objektivna bojazen, da bodo sosednje občine uporabljale različne davčne prijeme: tako zaostalo obdavčevanje je bilo že pred leti v veljavi in je doživelo popoln polom. Dejansko bi to pomenilo povečanje kompetenc krajevnih uprav, torej povečanje osebja in ponovno naraščanje neproduktivnih stroškov.

Drugi primer neizvajanja zakonskih določil je vprašanje gradbenega odpusta. Zakon, oziroma olajšave za kršitelje gradbenih predpisov so bile vezane na strogo določene roke. Ti so bili že zdavnaj prekoračeni in to predvšem, ker pristojni uradi niso bili sposobni izvesti predvidenih posegov. Tako je prišlo do podaljšanja rokov. V letošnjem proračunu je bil predviden dohodek od 2.500 milijard lir a sedaj je bilo ugotovljeno, da je bilo nakažanih nekaj manj kot 500 milijard. Torej se odpira nova vrzel, ki jo bo treba prej ali slej zapolniti.

V petek zvečer je bila objavljena izjava sekretarja liberalne stranke Altissima, ki opozarja vladne kroge, da morajo do polovice oktobra spremeniti ustroj tako imenovanega davka na zdravje oziroma, da morajo zmanjšati njegovo breme. To je bila ena od bistvenih vprašanj pri sestavi Gorijeve vlade in liberalci sedaj zahtevajo, da se spoštujejo sprejete obveze.

Ravno tako so bile dane v javnost po petkovi vladni seji nove smernice finančnega zakona. Po eni strani so bile dane pomirjujoče izjave, češ da ne bo prišlo do zmanjšanja socialnih storitev, po drugi strani je bila ponovno potrjena smernica o zmanjšanju notranjega povpraševanja, po prilagojevanju dohodkov predvideni inflaciji, ki bi morala znašati v letu 1988 le 4 odstotke. Nakazano je bilo tudi, da se bo moralo nujno zvišati davčno breme in to predvsem s posegi na količnike IVA. Ti poviški naj bi bili izvzeti iz obračuna življenjskih stroškov (blagovna košarica), kar bi pomenilo, da se bodo »statistično« gledano življenjski stroški zvišali le v mejah predvidene inflacije. Dejansko bo stanje dokaj različno: povišanje davka IVA bo privedlo do povišanja maloprodajnih cen torej do zmanjšanja kupne moči prebivalstva, saj se plače ne bodo prilagajale novim cenam. realna kupna moč dohodkov bo torej padla, kar naj bi imelo »pozitivne posledice« to je zmanjšanje notranjega povpraševanja po potrošnih dobrinah.

Zunanjetrgovinski primanjkljaj in negotova rast itlaijanskega gospodasrstva sta botrovali raznim špekulativnim pritiskom na liro. Povečala se je tudi notranja potrošnja predvsem uvoženih dobrin, kar je še slabšalo zunanjetrgovinsko bilanco. Ravno tako se je v zadnjih mesecih krepko povečalo povpraševanje po bančnih kreditih, ki so tako dosegli - po mnenju guvernerja - že kritično mejo. Zaradi tega je bil sprejet ukrep o omejitvi višine dodeljenih kreditov. Ob zaključku leta ne bodo smeli dodeljeni krediti prerasti 8 odstotkov poprečja mesecev februarja, marca in aprila tega leta. Nekateri zavodi so med tem časom že presegli to mejo in zaradi tega bodo morali do konca leta celo zmanjšati že dodeljena posojila. Ta ukrep bo povišal ceno denarja, saj si bodo skušali denarni zavodi povečati dohodek z povečanjem obresti. Po drugi strani bo po vsej verjetnosti naloženi denar odtekal v državne obveznice in bo tako odtujen potrebam gospodarstva. Sličen ukrep je bil v veljavi že pred leti in je prizadel gospodarstvo in raven zaposlitve. Predvsem se bodo znašla v težavah srednja podjetja, ki ne razpolagajo z velikimi finančnimi viri in bodo morala zmanjšati svoje delovanje. Istočasno s tem ukrepom je bil objavljen tudi sklop predpisov, ki omejujejo mednarodno trgovino. Uvozniki bodo morali plačati blago v dogovorjenem roku in ravno tako bodo morali preverjati, da bodo plačila za izvoženo blago prispela pravočasno. Na tak način naj bi se izognili možnosti špekulacij na tečajne razlike. Ta obveznost pride v poštev za vsak posel vrednosti na 10 milijonov lir, kar je izredno nizka meja. Podjetja, ki imajo tuja plačilna sredstva na svojih računih jih bodo morala uporabiti oziroma zamenjati v skrajšanem roku: za razporeditev plačil iz tujine je bil do sedaj predviden 120 dnevni rok, ki je bil sedaj skrajšan na 30 dni. Omenjeni ukrepi bodo prizadeli krajevno gospodarstvo in predvsem uvozno-izvozna podjetja, ki poslujejo v pretežni meri z Jugoslavijo. Znano je, da plačila iz Jugoslavije kasnijo in da je danes skoraj nemogoče predvidevati rokov pritoka plačil. To po eni strani pomeni, da morajo izvozniki financirati svoje nakupe izvoznega blaga, kar bo seveda znatno dražje zaradi že omenjene kreditne politike, po drugi strani bodo podvrženi sankcijam zavoda Banca d'Italia ali drugih državnih organov (UIC), če ne bodo plačila dospela pravočasno. Ne moremo računati, da bi se ta dodatna finančna bremena prevrgla na kupce, saj bi postalo blago nekonkurenčno in tako bodo morali krajevni partnerji vsaj del teh dodatnih bremen prevzeti nase.

Predvidevamo lahko torej obdobje socialnih in političnih sporov, saj bo prišlo pri sprejemanju finančnega zakona do razhajanj tudi med strankami vladne večine. Sindikalne organizacije delavcev in druge stanovske organizacije, so že nakazale svoja stališča, ki jih bo zelo težko uskladiti. Skratka po vročem zaključku poletja se nam obeta tudi »vroča« jesen.

ODO KALAN

Tekmovanje med časopisi in TV za rezine reklamnega kolača

RIM — Po spomladanskem spopadu med lastniki televizijskih postaj in združenjem založnikov, je na reklamnem tržišču zavladalo besedno premirje. Vsekakor pa se tako televizijske postaje kot založniki pripravljajo, da bi si zagotovili kar največji del mastnega reklamnega kolača, ki bi po mnenju izvedencev moral tudi letos krepko narasti.

Italijanski časopisi, ki so več let životarili, kažejo v teh dneh znatno življenjskost. Corriere della sera je v teh dneh izšel s prvo številko svojega magazina, Republika pripravlja protiofenzivo in napoveduje svoj magazin, ki naj bi ga delili bralcem ob petkih. Skoraj istočasno so v septembru izšle na italijanskem trgu tri ženske revije (pri Rizzoliju Elle, pri Mondadoriju Marie Claire, pri Rusconiju Eva), ki so vse usmerjene k istim bralkam: izobraženemu in dokaj premožnemu sloju žensk, ki naj bi si želele tednik, ki bi bil istočasno ženska revija ter napredno usmerjen informativni časopis.

Cilj vseh teh pobud - in tudi drugih, o katerih se sušlja - je pridobiti kar največ ekonomske propagande, katere vrednost naj bi ob koncu leta krepko presegla 5.000 milijard lir.

S tega vidika vlada precejšnje pričakovanje za pobude Silvia Berlusconija, priznanega kralja italijanskih zasebnih televizijskih mrež. Ko je pred petimi leti odkupil od Rusconija mrežo Italia 1, je Berlusconi obljubil, da za pet let ne bo posegal na področje družinskih revij. Sedaj pa naj bi pripravljal tednik Prima donna, ki bi lahko računal na reklamno podporo vseh treh zasebnih mrež in bi tako ustvaril možnost dodatnega reklamnega priliva (s televizijami je nabral 1.700 milijard lir). Po spomladanskem spopadu s Fieg se Berlusconi premika bolj previdno in se izogiba spopadu z združenjem založnikov.

Če je z besednega vidika merjenje moči v mejah dostojnosti, je pa vendarle v poseganju časopisov opaziti novo in do pred leti nepoznano agresivnost. Ob že omenjenih pobudah, ki stremijo za čim debelejšo rezino reklamnega kolača, združenje založnikov pripravlja obsežno študijo, ki naj bi dokazala prednost oglaševanja v časopisih. Študijo so zaupali družbam za raziskovanje javnega mnenja Doxa in Demoskopea, ki sta anketirali več kot 5.000 ljudi. Anketiranci so s svojimi odgovori poudarili prednosti časopisov pred televizijo in so na primer naglasili, da jih reklama v tisku ne moti, medtem ko jih reklamni spoti na televiziji odvračajo od programa in vsekakor jim verjamenjo v manjši meri.

Reklamne agencije v tem trenutku še ne posegajo v bitko, pač pa raje slonijo ob oknu in čakajo na končni izid. Velja pa vsekakor poudariti, da tisk s svojimi pobudami pridobiva prostor, ki se ga še pred leti ni nadejal.

Ob vsem tem velja opozoriti, da bo po napovedi izvedencev v prihodnjem letu reklamno tržišče še bolj bogato, čeprav pesimisti opozarjajo na možnost nazadovanja, komaj bo trend gospodarstva kazal znake nazadovanja. Vsi pa pričakujejo z letom 1988 dve pomembni novosti: povišanje televizijskih tarif, ki so znatno pod evropsko ravnijo, in vstop države na reklamno tržišče. Doslej država ni bila velik oglaševalec, s prihodnjim letom pa naj bi krepko vlagala tudi na to področje. V pričakovanju na ta dogodek so mnoge agencije odprle svoje podružnice v Rimu, ki bi kmalu lahko iztrgal Milanu primat najvažnejšega italijanskega reklamnega središča.

Skratka tudi na področju medijev se pripravlja »vroča« jesen. Seveda je vprašanje, ali bodo vse te pobude obogatile italijansko informativno panoramo, dosedanje izkušnje pa vsekakor kažejo, da reklamna uspešnost predpostavlja tudi informativno kakovost, saj želi biti reklama vse bolj verodostojno sporočilo, kar je lahko le, če je prisotna na verodostojnem mediju.

University of Cambridge
Local Examinations Syndicate

Centri Furlanije - Julijske krajine
Trst - The British School - Ul. Torrebianca 18 - Tel.: 040/69453
Videm - The British School - Ul. Paolo Sarpi 12 - Tel.: 0432/292910
Pooblaščeni od ministrstva za javno vzgojo (glavna direkcija za kulturne izmenjave) M.D. 26.9.1977 edina centra pooblaščena od UNIVERSITY OF CAMBRIDGE
Naprošamo, da na prijavnico navedete, v katerem centru nameravate delati izpit: Trst (IT015) ali Videm (IT027).

SPOROČA

1. Potek roka za vpis v »First Certificate in English«, »Proficiency«, decembrski rok 1987. Bodisi formularje kot takse za izpite je treba predložiti v British School do sobote, 26. septembra 1987
2. Po poteku tega datuma ne sprejemamo več vpisnin.
3. Taksa za izpit za »First Certificate« (FCE) znaša 90.000 lir, taksa za izpit »Proficiency (CPE) znaša 105.000 lir
4. These examinations are open only to candidates whose mother tongue is not English. FCE has got no official recognition. CPE is recognised by nearly all British Universities as the equivalent of GCE Ordinary Level English language, or the use of English test or special tests of English for foreigners at this level (JBM Test, TOEFL etc.).

Izpiti so odprti tudi kandidatom, ki niso študenti British Schoola
Za nadaljnje informacije v TRSTU: Mr. Peter Brown - Cambridge Local Secretary British School - Ul. Torrebianca 18, tel. 040/69140-69453-60762.
British School - Furlanija-Julijska krajina Public Service Advertisment.

sit studio immobiliare triestino s.r.l.

34135 - TRST - Passo Goldoni 2 - Tel. 040/728644 - 729862 - 729863
SEDAJ TUDI NA UL. CARDUCCI 37
V IZLOŽBI LAHKO PREBERETE NAŠO PONUDBO

SIT — Prodaja preurejena stanovanja srednje velikosti v raznih predelih mesta od 17.000.000 lir dalje. 729862.
SIT — Stanovanje pri univerzi, izredna priložnost: kuhinja, dnevna, spalnica, sobica, kopalnica 33.000.000. 729863.
SIT — Stanovanje v višjem nadstropju, dvigalo: kuhinja, dnevna, spalnica, kopalnica, balkon s panoramo 64.500.000. 729862.
SIT — Ul. Capodistria novo elegantno stanovanje: kuhinja, dnevna, spalnica, dve sobici, kopalnica, garderoba 75.000.000. 729863.
SIT — V terezijanskem delu mesta v preurejeni stavbi nudi več prostorov za urade po 75.000.000. 729862.
SIT — Pri hipodromu v višjem nadstropju, dvigalo: dnevna, spalnica, kuhinjski prostor, kopalnica, shramba v dobrem stanju. 729863.
SIT — V Ul. Udine stanovanje: dnevna, spalnica, soba kuhinja, dvojne sanitarije, shramba 55.000.000. 729862.
SIT — Pri velesejmu odlično stanovanje: kuhinja, spalnica, sobica, kopalnica, terasa, metan. 729863.
SIT — Nudi mansardo v centru 170 m² po osnovni ceni. 729862.
SIT — Ul. Madonna del Mare stanovanje: dnevna, dve spalnici, kuhinja, kuhinjski prostor, kopalnica 47.000.000. 729863.
SIT — Pri Sv. Alojziju prva vselitev: v odličnem stanju, klet, garaža, dvorišče. 729862.
SIT — Prodaja v centru krasno vilo v dveh nadstropjih-dvodružinsko. 729863.
SIT — Prodaja pslovni prostor v centru, pritličje. 729862.
SIT — Nudi v centru dovoljenje za prodajo opreme tab. IX. 728644.
SIT — Nudi dovoljenje z opremo tab. I supermarket z velikim prometom. 731383.
SIT — Prodaja v mestnem okraju dovoljenje za prodajo mleka, opremo, dober promet. 731383.
SIT — Prodaja dovoljenje tab. XIV/6 XIV/40, lokal z dvema vhodoma in dvema izložbama, priložnost. 731383.
SIT — Nudi tipično tržaško gostilno z novo opremo; ugodna cena. 731383.
SIT — Prodaja dovoljenje za prodajo alkoholnih in superalkoholnih pijač, toplih kruhkov, bar z opremo, klet in vrt. 731383.
SIT — Prodaja dovoljenje in kiosk za časopise. 731383.

Po podatkih osrednje banke

Zaskrbljujoč trend plačilne bilance

RIM — Sprostitev valutnih norm je negativno vplivala na italijansko plačilno bilanco, tako da so bili posegi za zopetno omejitev poslovanja na tujih valutnih trgih nujni. To izhaja iz poročila osrednjega bančnega zavoda Banca d'Italia za mesec avgust. Primanjkljaj ni sicer tako visok kot se je napovedovalo v prejšnjih dneh, vendar presega 1000 milijard lir. Ta podatek je še bolj negativen, če upoštevamo, da je primanjkljaj dvakrat večji od julijskega in da ga bilanca beleži v mesecu avgustu, ko je priliv turistične valute največji. Po prvih pozitivnih rezultatih v začetku leta ima plačilna bilanca negativne tendence, saj skupna pasiva prvih osmih mesecev presega 2.800 milijard lir, medtem ko je bila lani uravnovešena in skoraj na róbu aktive.

Po mnenju gospodarskih izvedencev pa je iz vseh podatkov, ki jih navaja poročilo osrednjega denarnega zavoda, še najbolj zanimiv tisti, ki se nanaša na rezerve. V avgustu je morala Banka d'Italia potrošiti skoraj 4.300 milijard lir rezerv, da je zaščitila liro. Iz poročila izhaja, da so v avgustu zabeležili odliv približno 2.000 milijard lir na tuje trge kot posledico sprostitve valutnih omejitev. Približno polovico teh sredstev so operaterji namenili investicijam, drugo polovico pa posegom na tujih borzah. Prav tolikšen odliv sredstev pa so zabeležili v juliju. Nedvomno je na odliv sredstev vplival negativni trend italijanske borze, vprašanje pa je seveda, kolikšen del teh sredstev je bil namenjen špekulacijskih pritiskom na liro.

Ob tem odlivu sredstev pa je pravi alarmni zvonec zabrnel ob premiku bančnih kapitalov. Po podatkih osrednjega denarnega zavoda je v juliju prišlo do dodatnega odliva sredstev v višini 3.256 milijard lir. Kaže, da so bila ta sredstva uporabljena predvsem za operacije kot so predhodno plačevanje uvoženega blaga ob zapoznelem inkasu za izvoženo blago. Zlasti teh sredstev naj bi se nekateri poslužili za pritisk na liro, zato so ob teh premikih Banca d'Italia, zakladno ministrstvo in ministrstvo za zunanjo trgovino sklenili, da posežejo in spet uvedejo valutne omejitve.

Končni rezultat je skrčenje italijanskih rezerv od 64.992 milijard lir na 60.650 milijard lir (od tega 36.300 milijard v zlatu, 10.187 v konvertibilni valuti, 11.235 c ECU).

Objavljeni rezultati potrjujejo negativni trend plačilne bilance. V januarju je beležila 380 milijard lir pasive (lani 3.044 milijard), v februarju 1.442 aktive (lani 1.587 milijard pasive), v marcu 926 milijard aktive (lani 2.074 pasive), v aprilu 1.579 milijard aktive (lani 2.287 aktive), z majem pa se je začelo črno obdobje ko je bilanca zabeležila 2.865 milijard lir pasive (lani 1.555 aktive), junija je bilo 1.694 milijard pasive (lani 664 aktive), julija 553 pasive (lani 1.459 aktive), in avgusta 1.026 pasive, medtem ko je bila lani bilanca aktivna za 703 milijard lir. Skupni obračun osmih mesecev izkazuje letos 2.863 milijard lir zgube, medtem ko je lanskoletna zguba v istem obdobju znašala komaj 28 milijard lir. Najbolj zaskrbljujoče pa je po mnenju izvedencev dejstvo, da so negativne rezultate zabeležili poleti, ko je priliv turistične valute največji, te negativne rezultate pa spremljajo še težave z izvozom.

patronat inac svetuje

Kako popraviti izvlečke INPS

Vpr.: »Tudi meni je INPS poslal po pošti pregled delovne dobe ECO. Ugotovil sem, da mi leta 1978 niso napisali treh mesecev in ker sem gotov, da je gospodar redno plačal prispevke, gre očitno za po-moto. Se moram pritožiti na INPS, čeprav sem že tri leta upokojen?«

T. M.

Odg.: Zavarovalni zavod INPS je vsem odvisnim delavcem dostavil na dom izpiske delovne dobe ECO v obdobju 1974-1980. Kdor izvlečka ni dobil (zaradi zamenjave bivališča ali kakega tehničnega spodrsljaja) se mora nemudoma obrniti na INPS, ki mu ga bo takoj izstavil. Zakaj takšna sila? V primeru, da izpisek ni popoln in ne zajema vseh delovnih obdobij v omenjenem časovnem razmahu, mora zavarovanec iz tržaške pokrajine nepreklicno do 12. oktobra vložiti prošnjo za popravek, kajti po tem terminu bo začela učinkovati zapadlost in ne bo mogoče več poravnati dajatev za socialno nepokrita delovna obdobja. V bistvu gre za primere, ko delodajalec ni plačal socialnih dajatev in zavarovanec ima tako možnost, da prijavi tako stanje in doseže, da bo INPS nato izterjal neporavnane zavarovalne prispevke za pokojninski sklad.

Na kateri podatek naj bodo torej zavarovanci najbolj pozorni? Bolj kot višina plače (pri upokojitvi se namreč upoštevajo le kosmati prejemki v zadnjih petih letih delovne dobe) je pomemben podatek o akreditiranih tedenskih prispevkih. Za popolno kritje mora biti nakazanih 13 tednov na trimesečje oziroma 52 tednov v koledarskem letu. V veliki večini primerov, ko ni evidentirana popolna delovna doba, gre za pomoto tehnične narave zavoda INPS, ki je sicer vnovčil prispevke, sedaj pa komaj kompjutersko rekonstruira posamezne pozicije. V teh primerih zadostuje, da zavarovanec naslovi prošnjo za popravek in predloži dokazne listine, kot so letni izvleček plače in socialnih dajatev oziroma sorodna dokumentacija.

Naš bralec, ki nam je naslovil zgornji dopis, pa se lahko pomiri, saj mu ni treba vlagati nobene prijave. Že ob upokojitvi je namreč INPS sestavil pregled celotne pokojninske dobe, tako da sicer nepopolni izpisek ECO nima v tem primeru več nobene veljave in zato ga ni potrebno niti popravljati. Isto velja tudi za državne uslužbence, oziroma uslužbence krajevnih uprav, katerim je INPS odposlal v večini primerov zelo nepopolne izvlečke, čeprav dejansko s to zavarovalno dobo nima nič skupnega in ne razpolaga z omenjenimi prispevki, ki se stekajo v drugi pokojninski sklad.

Ureja BORIS SIMONETA

Tečaji - šole dopolnilni pouk

TERMI

uradno priznan jezikovni licej
sedež državnih izpitov
tehnični zavod za računovodje
uradno priznan prvi razred in v teku je postopek za priznanje ostalih razredov
srednja šola nadoknaditev izgubljenih let
geometri - knjigovodje
učiteljišče - liceji
vrtnarice - srednja šola
informatika
poklicni tečaji
tajništvo podjetja
programerji IBM - strojepisje
stenografija - jeziki
knjigovodstvo - aranžerstvo
finančni svetovalci

VPISOVANJE
v dnevne in večerne tečaje:
NOV SEDEŽ
TRST
UL. LAZZARETTO VECCHIO 24
TEL. 040/307440 - 307416

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Lok je bil nalašč dodatno napet

Kljub temu da so malverzacije v jugoslovanskem finančnem poslovanju povsem običajna stvar — služba družbenega knjigovodstva je lani odkrila skoraj 380 tisoč nezakonitosti in nepravilnosti na tem področju, pri čemer pa je ta služba dala vedeti, da vseh nikakor ni mogla odkriti — pa je tokratna afera z nevnovčljivimi menicami bosanskega podjetja Agrokomerc presenetila celo tiste, ki imajo menice vak dan v rokah. Marsikateri bančnik je namreč prepričan, da do menične afere ni prišlo naključno, ampak da je bila izpeljana po natančno določenem scenariju, da je bila z njo nastavljena zvita past, v katero so hoteli ujeti tiste, ki jih je zaradi različnih vzrokov pač bilo treba ujeti. O takih scenarijih in pasteh ni seveda nič znanega in o tem najbrž tudi ne bomo zvedeli nič uradnega. Zato se zastavlja vprašanje: kdo bi lahko povzročil tako veliko afero in zakaj naj bi jo sploh povzročil?

Notranjih sovražnikov (na primer kakšne meščanske desnice) ne bomo vključevali v naše špekulacije o povzročiteljih afere, ker ne moremo pristati na misel, da skušajo taki sovražniki na ta način porušiti naš družbeni in politični sistem, čeprav tako misel v nekaterih političnih forumih celo javno razglašajo. Tudi mnenja, da so bili v Agrokomercu preprosti nevedneži, ki meničnega poslovanja niso obvladali in so zato pregloboko zabredli, ne moremo upoštevati in naj si ga tisti, ki ga zagovarjajo, vtaknejo za klobuk. Bolj razmisleka vredna pa je trditev, da je do afere najbrž prišlo zaradi spopada dveh nasprotujočih si političnih struktur. Če je kaj resnice v tem, potem se je lahko spopad rodil zaradi dveh vzrokov. Zaradi osebnih vzrokov, torej zaradi prepirov med posameznimi veljaki, ali pa zaradi dveh različnih pogledov na razvoj družbe in gospodarstva, zaradi dveh različnih političnih konceptov.

Prav gledanje — spopad dveh različnih idej — daje največjo podporo misli, da je bila afera povzročena namerno. Tako kot je posloval Agrokomerc, najbrž posluje še veliko drugih jugoslovanskih podjetij. Torej bi vse, kar je počelo to bosansko podjetje, še naprej lahko prikrivali in počasi, vendar modro krmarili v popolni finančni godlji, pa čeprav je količina »ponarejenega« denarja velikanska. Tako so najbrž, tudi želeli, saj zdaj prihaja na dan, da so za finančne težave Agrokomerca vedeli v bosanskem političnem vodstvu že v začetku tega leta, da so bili obveščeni o tem, kaj se dogaja v tem podjetju. Zakaj je torej skrbno prikrivana zadeva morala kar na enkrat na svetlo?

Povsem jasno je namreč, da finančna nedisciplina, zlasti če je tako temeljita kot v jugoslovanskem gospodarstvu, onemogoča vsakršno gospodarsko politiko. Vsakršno prizadevanje za stabilizacijo gospodarstva je bilo zaradi tega sproti podrto. Podiranje je nazorno: gospodarski dosežki jugoslovanskega gospodarstva so v zadnjih dveh letih zelo skromni; letos se gospodarska kriza celo izrazito poglablja. Kritika, ki zaradi tega leti na zvezno vlado, je posebno letos zelo ostra. Povsem zanesljivo je, da je tudi vlada spoznala, da v takih okoliščinah ne more delovati in da v takih okoliščinah odpove vsak ekonomski ukrep. Predsednik ZIS je že večkrat opozarjal na nevzdržnost, zahteval je nove predpise, novo ureditev gospodarskega sistema, zaostritev in tudi centralno odločanje o marsikaterem gospodarskem vprašanju.

Seveda pa je ob vsem tem postajalo čedalje bolj jasno, da je do »neregularne ekonomije« prišlo predvsem zaradi tega, ker politika vlada nad gospodarstvom. Poizkus ločitve politike in gospodarstva je bil narejen večkrat, nazadnje na nedavnih kongresih, kjer je bila načelno takšna ločitev podprta in celo zahtevana. Nikoli pa ni bila izpeljana. Česar pa se ne da izpeljati z dogovorom, to je treba izpeljati na drugačne načine: na primer s škandalom in afero. V aferi mora veliko resnice na dan. Zato je izredno boleča, vendar sicerščnji počasen tok dogodkov zelo pospeši, ker je v aferi treba poseči po skrajnih ukrepih. Prav zaradi tega je bila najbrž afera povzročena. Povzročiti jo je moral tisti, ki ga je zdajšnje stanje preveč motilo, preveč izčrpavalo, onemogočalo. Gre torej za povsem določeno zakonitost, ki se je je treba poslužiti za dosego določenega cilja. Gre torej za pospešitev določenega družbenega procesa. To pospešitev pa je bilo treba povzročiti.

Kdo je pospeševal, niti ni tako važno. Naj bo to zvezna vlada (je predsednik žrtvoval bosansko podjetje in se s tem izognil očitkom, ki bi mu jih sicer lahko izrekli drugi??) ali pa na primer Slovenija (je zato žrtvovala veliko vsoto denarja, ki ga bo izgubila njena banka??) ali pa kdo drug. Važno je, da je plaz sprožen. Zdaj se že zahteva dosledno spoštovanje zakonitosti, torej tistega, česar doslej ni bilo in zaradi česar je tudi nastal strašanski finančni nered in celo kaos. Stališče, da je treba vse raziskati, proučiti in ostro kaznovati, zdaj zagovarja tako zvezna vlada kot slovensko vodstvo. Tako zvezna kot slovenska partija; temu stališču pa so morali pritegniti tudi ostali.

Če je bila torej afera sprožena za dosego določenih gospodarsko-političnih ciljev, potem je bilo to premeteno storjeno. Glede na to, da poteka po vseh pravilih in dokaj gladko, pa bi skorajda verjeli, da je bila spontana, saj je pravila igre zelo težko določiti vnaprej. Očitno je, da je lok zaradi prenapetosti počil; vendar ne sam od sebe — z različnih koncev je bil nalašč dodatno močno napet.

Zdaj se igra nadaljuje. Ali pa bo tudi dobljena? Ali bo poslej več pravnega reda in finančne discipline? Predvsem pa, ali se bo gospodarstvo znebilo okorelega in morečega »tutorstva« politike in politikov?

Celotna afera se je začela premikati v tisto smer, kjer se v daljavi odkrivajo konture nekakšnega potrebnega reda. Nova odkritja, ki jih menična afera vsak dan znova prinaša na površje, dokazujejo, da se je sprožil velik plaz, ki ga najbrž ne bo možno ustaviti takrat, ko se bi komu zdelo, da je afere že preveč.

Na kratko: Ker je bil finančni sistem že sicer pred popolnim zlomom, je afera v vsakem primeru potrebna in dobrodošla, pri čemer pa ne bo važno samo to, koliko kron bo padlo v prah (in če jih sploh kaj bo), ampak koliko finančnih stvari bo postavljeno na pravo mesto.

JOŽE PETROVČIČ

Hildegard Bayer

TEČAJI
NEMŠKEGA JEZIKA

Pooblaščena od Ministrstva za šolstvo
(Glavna direkcija za kulturne izmenjave) MD 18. 11. 1983
za otroke, dijake in odrasle

- prilagojeni urniki
- predavatelji v materinščini
- razredi z največ 10 slušateljev

VPISOVANJA SO V TEKU vsak dan od 16. do 19. ure (razen sobote)
T R S T — Ulica Ginnastica 3, I. nad. — Tel.: 730037

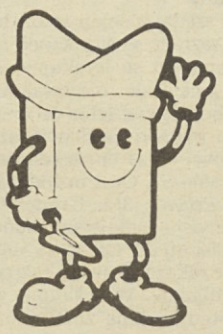

SCUOLA
DI QUALIFICAZIONE
OPERAI EDILI
(poklicna šola za gradbince)

TRST
UL. MAZZINI 17
TEL. 68325

POKLIC
V KATEREM SE VSAKDO
IZKAŽE S SVOJIMI
IDEJAMI IN USTVARJALNOSTJO

15. oktobra začetek tečajev
brezplačna vpisnina in obiskovanje

TRŽAŠKA PODJETJA
IN SINDIKATI
UPRAVLJAJO TEČAJE

Tečaji za zidarje,
polagalce ploščic in tesarje

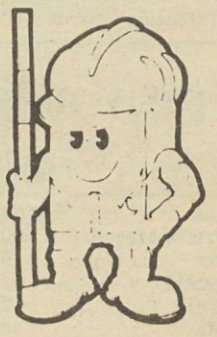

Hladna prha za delavce Aquile

Selm jasno potrdila da ne bo usposobila žaveljske rafinerije

Nova lastnica rafinerije Aquila, družba Selm, je takoj po prvih uradnih nastopih zavzela skrajno enostranska in trdna stališča v zvezi z možnostmi rešitve žaveljskega obrata. Na srečanju z deželnim odbornikom Carbonejem, ki je bilo v petek v Milanu, sta odgovorna za energijo pri družbi Montedison, Vannini in Cimoli, izjavila, da je ponovno odprtje rafinerije popolnoma nemogoče. S tem sta tudi posredno "opravičila" zamudo, s katero namerava družba Selm predstaviti proizvodne in finančne načrte za žaveljski obrat in njena brezbrižnost do problema, ki ga predstavlja nedavna ustavitev termične centrale. Povedala sta tudi, da jeSelm skupaj z multinacionalko Shell izdelala okviren načrt, iz katerega je razvidno, da nameravata ustanoviti novo družbo, ki bo upravljala celotno premoženje Totala na vsedržavnem ozemlju, torej tudi rafinerijo Aquile, ali bolje rečeno, njene naprave in obalno skladišče. Carbone je s svoje strani ponovno poudaril stališča deželne uprave, ki se ne more strinjati z dejstvom, da bi nova uprava Aquile izkoriščala samo obalno skladišče in odpisala rafinerijo in da bo Dežela sedaj skupaj s sindikatom skušala poiskati ustreznejšo rešitev. V svoji izjavi za tisk je Carbone tudi potrdil bojazen, da bo treba o zadevi Aquila začeti razpravljati na novo, začenši z iskanjem novih kupcev, upoštevati pa bo treba tudi tveganje, da se še tako zanesljivi partnerji slej ko prej izkažejo kot navadni goljufi.

O žaveljski rafineriji se je izrekel tudi predsednik Dežele Biasutti, ki se mudi v Lignanu na konferenci o kooperaciji in proizvodnji v Furlaniji-Julijski krajini. Dejal je, da ga izjave družbe Selm ne presenečajo. "Skupaj s sindikatom smo doživeli malo uspehov in, žal, preveč porazov," je dejal Biasutti. "Pravi cilji podjetnikov, ki so se doslej tako ali drugače vključili v pogajanja za rešitev žaveljske rafinerije, niso nikoli prišli jasno na dan. Jasnosti nismo bili deležni niti s strani vladnih krogov, ki so bivši lastnici Total kratkomalo dovolili, da se umakne s prizorišča, ne da bi izpolnila svojih obveznosti."

Čeprav je zvonenje po toči vselej neučinkovito, bo treba sedaj začeti z drugačno strategijo. To, kar je sindikat poudarjal že pred meseci, in sicer, da je pripravljen na pogajanja samo z resnimi in zaupanja vrednimi partnerji, je ta čas vodilo tudi krajevnih upraviteljev, ki so se doslej raje posluževali "mehkejših" oblik pogajanja.

Delavci Aquile, ki se bodo v torek zbrali na skupščini, bodo tako deležni novega razočaranja. Upanja, da se bodo stvari po več kot poldrugem letu vsaj deloma zgladile, so po izjavah nove lastnice rafinerije izvodenela. Jutri bo delegacijo sindikata sprejel odbornik Carbone, sindikalna zveza UIL pa je za 14.30 sklicala sestanek vseh včlanjenih delavcev Aquile, na svojem sedežu pri Domju.

(mi)

Po odstopu župana Bordona in odbornikov na predsinočnji seji

Perspektiva »institucionalne« uprave za rešitev politične krize v Miljah

Tri zaporedna glasovanja niso bila dovolj, da je miljski občinski svet, ki je soglasno sprejel odstop dosedanjega župana Willerja Bordona ter socialističnih in komunističnih odbornikov, imenoval novo vodstvo občinske uprave. Neodvisni kandidat iz komunistične Liste Frausin, kmetijski izvedenec Claudio Mutton je namreč prejel največ 15 glasov (prvič samo 14, ker je bila ena glasovnica slabo izpisana) svetovalcev svoje skupine in neodvisnega socialista Russignana, opozicija, h kateri spadajo demokristjani, socialista, socialdemokrata ter republikanec, predstavnik Liste za Milje in misovec, pa ni bila zmožna predstaviti svojega kandidata in je zato oddala bele glasovnice (pri zadnjem glasovanju pa je en glas prejel demokristjan Cuscito).

Glasovanje, ki je bilo torej na predsinočnji seji skupščine jalovo, ker bi kandidat za župana moral za izvolitev prejeti vsaj 16 glasov, je prišlo na vrsto po krajši razpravi in dolgi prekinitvi seje, ki jo je povzročil nov predlog republikanskega svetovalca Colomba (ki je govoril tudi v imenu drugih laično-socialističnih skupin), da bi namreč oblikovali, spričo nujnostnega stanja, široko »institucionalno«večino iz vseh strank, ki so zastopane v miljskem občinskem svetu, z izjemo MSI, medtem ko naj bi v odbor vstopili samo predstavniki manjših strank, PSDI, PSI, PRI in Liste za Milje, in bi ga KD in KPI podpirali od zunaj.

Nenadejani predlog je sicer predstavljal precejšnjo novost v dotedanji dialektiki, ki je temeljila na alternativnih predlogih Liste Frausin (razširjeno zavezništvo s PSI in PSDI in morda PRI z neodvisnim Muttonom za župana) in pokrajinskih vodstev strank tržaške koalicije (poskus sestave večine KD-PSI-PSDI-PRI-LpM, ki se je izjalovil zaradi nasprotovanja Russignana), je pa bil očitno politično in tehnično nepogloblen in nedodelan. To je bilo razvidno iz dejstva, da ni nihče nastopil v podporo Colombovega predloga, da predstavnik PRI ni znal niti predlagati kandidata za župana, po drugi strani pa mu je nasprotoval tudi »tehnični razlog«, da pač laično-socialistične stranke premorejo vsega 6 svetovalcev, kar bi ne bilo dovolj niti za sestavo 7-članskega odbora.

Po prekinitvi seje, med katero sta se o novonastalem položaju posebej posvetovali skupini KD in Liste Frausin, je načelnik demokristjanske svetovalske skupine Opara' v bistvu sprejel Colombov predlog (»brez navdušenja in ne da bi postavljali hipoteze o kakšni za sedaj nemogoči večini«) in izrazil pripravljenost KD, da glasuje za kandidata, ki bi ga laično-socialistične sile predlagale za župana, medtem ko je izrekel nasprotovanje kandidaturi Muttona, češ da v sedanjih razmerah vodi do komisarske uprave.

Perspektivo, ki jo je mogoče zasledovati, je pa nakazal bivši župan Bordon v imenu Liste Frausin in Russignana: rešitev, ki jo predlaga Colombo je neizvedljiva tehnično in politično, ker bi bil odbor (če bi ga sploh mogli sestaviti) prešibek in ne bi mogel biti kos perečim problemom Milj. Delati je torej treba za pravi »institucionalni odbor«, v katerem naj bi bile zastopane vse stranke razen MSI, in v ta namen naj bi izvolili s poizvedovalnim mandatom za župana neodvisnega kandidata Liste Frausin Muttona, ker je pač treba pri taki »institucionalni« rešitvi krize upoštevati voljo volivcev, ki so v Miljah oddali kar 50 odstotkov glasov Listi Frausin. Perspektiva za rešitev dolgotrajne krize je torej odprta, kakšen bo njen izhod pa se bo pokazalo v četrtek na prihodnji seji miljskega občinskega sveta, ko bo za izvolitev župana dovolj navadna večina glasov.

Stanje dozorevanja grozdja

Stalna strokovna služba Kmečke zveze, ki spremlja dozorevanje grozdja na Tržaškem, sporoča:

»Na osnovi zadnjih meritev sladkorja in kislin svetujemo tržaškim vinogradnikom, naj pohitijo s trgatvijo belih sort grozdja. Meritve so namreč pokazale, da prehaja belo grozdje, zlasti na vinogradnih področjih, ki jih prizadeva suša, v fazo prezorenja, za katero je značilno hitro padanje kislin, ne da bi naraščal odstotek sladkorja. Vinogradnike obveščamo, da se za vse dodatne nasvete in sploh za strokovno pomoč lahko obrnejo na KZ.

Kar zadeva črne sorte in še zlasti refošk, ni še potrebno razmišljati o trgatvi. To tudi spričo dejtva, da je grozdje na splošno zdravo. V prihodnjem tednu bo naša služba opravila vse potrebne meritve in analize, na osnovi katerih bo mogoče določiti najugodnejši čas za trgatev po posameznih vaseh vinogradnega območja refoška in terana.

Za Kmečko zvezo
k.i. Marino Feraglia

V vrtcih se bodo začele predšolske dejavnosti

Jutri učenci in dijaki spet v šolo Blag porast vpisov v otroške vrtce

Po trimesečnem poletnem premoru se bodo jutri za slovenske učence osnovnih šol in dijake nižjih in višjih srednjih šol spet odprla šolska vrata. Letos bo sedelo v klopeh naših šol skupno 2.482 šolarjev. K tem je treba prišteti še 471 otrok, ki bodo jutri tudi začeli s predšolskim poukom v otroških vrtcih (razen v vrtcih zgoniške in devinsko-nabrežinske občine, kjer so začeli s predšolskimi dejavnostmi že pred dvema, oziroma pred enim tednom). Slovenske šole in vrtce bo torej letos obiskovalo skupno 2.953 šolarjev in otrok, to je 105 manj kot lani (v šolskem letu jih je bilo 3.058).

Skupni vpisi

	šol. leto 1987/88	šol. leto 1986/87
Vrtci	471	461
Osnovne	822	923
Nižje	757	780
Višje	903	894
SKUPNO	2953	3058

Tudi ob letošnjem začetku šolskega leta moramo opozoriti na zmanjšanje naše šolske populacije. Kot je iz priloženih tabel razvidno, je padec najbolj občuten v osnovnih šolah. Skupno število učencev je padlo od lanskih 923 na 822. Skromnejši je bil tudi vpis v prvi razred osnovne šole: letos bo obiskovalo naše prve razrede skupno 136 prvošolčkov, kar predstavlja za nas zgodovinski minimum (lani jih je bilo 148, pred dvema letoma 179). Na sedmih šolah (Kette, Grbec, Tomažič, Gradnik, Vilhar, Srebrnič in v Briščkih) niso zabeležili nobenega vpisa v prvi razred. Na šolah Kette, Grbec, Tomažič, Gradnik in Voranc bo letos deloval po en razred manj kot v lanskem šolskem letu, šole Bevk, Kajuh in Šček pa bodo pridobile po en razred. Dokaj simptomatičen je primer osnovne šole na Proseku, ki je bila dolga leta po openski druga najbolj številna osnovna šola na Tržaškem. Letos so se v prvi razred te šole vpisali le trije šolarji, skupno število učencev pa se je skrčilo za skoraj tretjino, od lanskih 62 šolarjev na letošnjih 43...

Vpis v otroške vrtce je bil vendarle nekoliko spodbudnejši: v prvi letnik se je vpisalo 148 malčkov, to je trije več kot lani, in tudi skupno število predšolskih otrok je višje od lanskega (letos 471 otrok, lani 461).

Na nižjih srednjih šolah je bil letošnji vpis v prve razrede sicer večji od lanskega, kljub temu pa se je skupno število nižješolcev zmanjšalo. Na šolah Cankar in Kosovel bo deloval letos po en razred več kot lani (na šoli Cankar 9 razredov, na šoli Kosovel 8), za en razred pa bodo prikrajšane šole Sv. Ciril in Metod (letos 6 razredov), Erjavec (3) in Gruden (4).

Slovenske višje srednje šole bodo letos obiskovali 903 dijaki, kar je za višje šole tudi pravcat rekord. V prvih razredih bo sedelo 231 dijakov. Višji skupni vpis so zabeležili predvsem na znanstvenem liceju. Na tej šoli bo deloval en razred več kot lani (skupno 12 razredov), kar dva razreda več kot lani pa bo premogel trgovski tehnični zavod (skupno 15 razredov in 332 dijakov). Na poklicnem zavodu letos ne bo 1. razreda na oddelku kemijskih operaterjev, na oddelku monterjev RTV pa bo deloval en sam razred namesto lanskih dveh.

V torek seminar za profesorje

S predavanji za profesorje jezikov in humanističnih predmetov se bo v torek in v sredo nadaljeval letošnji 23. seminar za slovenske šolnike na Tržaškem. V torek bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco dr. France Bernik s Slovenske akademije znanosti in umetnosti predaval o slovenski književnosti v srednjeevropskem kontekstu, prof. Marko Kravos pa o aktualnih vidikih istega problema.

V sredo bo prof. Rafka Kirn s Srednje pedagoške in naravoslovno-matematične šole Koper govorila o osrednjih smereh v sodobnem jezikoslovju, prof. Martina Križaj z ljubljanske Filozofske fakultete pa bo predavala o teoretičnih izhodiščih pouka slovenščine kot tujega jezika.

Vpisi po didaktičnih ravnateljstvih

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO	1. r. 1987/88	skupno 1987/88	1. r 1986/87	skupno 1986/87
Sv. Jakob	20	116	22	137
Sv. Ivan	15	125	20	148
Opčine	41	253	49	286
Nabrežina	31	162	28	154
Dolina	29	166	29	198
SKUPNO	136	822	148	923

Vpis v nižje srednje šole

Šola	1. r. 1987/88	skupno 1987/88	1. r. 1986/87	skupno 1986/87
Cankar	51	137	41	134
Sv.Cirilin Metod	33	92	29	103
Erjavec	19	55	10	57
Gregorčič	55	139	37	135
Kosovel	52	150	57	144
Levstik	38	114	30	112
Gruden	15	70	31	95
SKUPNO	263	757	235	780

Vpis v višje srednje šole

Šola	1. r. 1987/88	skupno 1987/88	1. r. 1986/87	skupno 1986/87
Klasični licej	6	43	9	43
Znanstveni licej	67	255	65	228
Trgovski zavod	86	332	89	320
Geometri	17	52	13	51
Učiteljišče	12	60	16	71
Vzgojiteljice	8	20	7	25
Poklicni zavod	35	141	50	156
SKUPNO	231	903	249	894

Tako letos v otroških vrtcih

OTROŠKI VRTEC	1. letnik 1987/88	skupno 1987/88	1. letnik 1986/87	skupno 1986/87
Sv. Jakob	8	23	9	22
Ul. Conti	8	11	2	7
Dijaški dom	5	17	5	17
Škedenj	3	7	1	8
Sv. Ana	3	14	3	16
Sv. Ivan	5	10	2	7
Lonjer	0	15	5	16
Greta	5	16	8	16
Barkovlje	2	13	8	15
Opčine	16	47	15	52
Bazovica	17	23	10	22
Gropada	5	14	2	15
Trebče	2	10	4	11
Prosek	16	42	11	31
Križ	5	15	1	16
Repentabor	3	16	7	15
Nabrežina	8	14	5	11
Devin	2	12	2	10
Sesljan	2	7	2	8
Mavhinje	2	9	3	9
Šempolaj	1	12	3	12
Zgonik	8	14	4	17
Gabrovec	1	10	2	14
Dolina	5	18	4	16
Mačkolje	2	7	1	7
Domjo	5	15	6	12
Ricmanje	4	15	6	17
Boršt	6	12	4	7
Boljunec	6	21	5	21
Milje	3	12	5	14
SKUPNO	148	471	145	461

Tako letos v osnovnih šolah

OSNOVNA ŠOLA	1. razred 1987/88	skupno 1987/88	1. razred 1986/87	skupno 1986/87
Sv. Jakob	7	38	8	41
Sv. Frančišek	0	12	1	18
Ul. Donadoni	7	26	6	28
Škedenj	0	10	1	17
Sv. Ana	6	30	6	33
Sv. Ivan	4	42	8	53
Barkovlje	1	24	5	29
Rojan	5	21	0	28
Katinara	5	38	7	38
Opčine	21	96	17	100
Bazovica	5	32	8	38
Gropada	6	20	3	17
Križ	6	29	6	28
Trebče	0	9	1	12
Prosek	3	43	9	62
Repentabor	0	24	5	29
Nabrežina	6	34	8	29
Devin-Sesljan	4	28	7	30
Cerovlje-Mavhinje	0	7	0	8
Slivno-Šempolaj	4	29	2	31
Zgonik-Saležd	17	51	11	44
Gabrovec	0	10	0	9
Briščki	0	3	0	3
Dolina	4	32	6	37
Mačkolje	3	13	1	17
Domjo-Ricmanje	10	42	6	46
Boršt	1	11	0	17
Pesek	2	8	4	8
Boljunec	5	37	6	42
Milje	4	23	6	31
SKUPNO	136	822	148	923

Na današnji osrednji prireditvi bo navzoč tudi minister Santuz

Begunski shod med kulturno manifestacijo in nevarnim nacionalističnim izzivanjem

»Pravico in dolžnost imamo, da se kot skupnost ohranimo, kajti z nami se ohranja bistven del italijanske kulture in omike. Naša naloga je težka, saj pravijo, da narod brez zemlje težko obstane. Toda to moramo kljub vsemu poskušati tudi zato, da ohranimo živo upanje, in dejstvo, da se po 40 letih begunstva lahko v takšni obliki snidemo, dokazuje, da svoji zahtevni nalogi moremo biti kos.«

Tako je dejal predsednik Nacionalnega združenja Julijska krajina in Dalmacija Paolo Barbi na včerajšnji osrednji prireditvi v okviru shoda istrskih, reških in dalmatinskih beguncev, ki se bo danes nadaljeval in zaključil v Trstu. Barbi je govoril med koncertom, ki ga je sinoči v gledališču Verdi priredil zbor Cappella civica di Trieste. Pevci so pod vodstvom Marca Sofianopula in ob klavirski spremljavi Maura Macrija izvedli vrsto istrskih in dalmatinskih ljudskih in umetnih pesmi, ki so ganile marsikaterega starejšega poslušalca. Kar vsa dvorana pa se je dvignila, ko so se ob koncu prvega dela koncerta zaslišale note Verdijevega »Va, pensiero«.

Barbi je začel govoriti, ko note te »moralne italijanske himne« še niso povsem utihnile, takoj za njim pa je imel besedo predsednik Tržaške pokrajine Dario Locchi, da bi udeležence shoda pozdravil v imenu krajevnih oblasti. »Zbrali ste se, da bi obudili spomin na tragične dogodke, ki so bili po eni strani posledica fašistične vojne, po drugi pa posledica nasilnega nacionalizma, ki je dosegel višek s fojbami,« je dejal Locchi. »Težko je od vas zahtevati, naj bi postali kvas omikanega sožitja. S svojim pričevanjem pa lahko vsaj svarite mlajše rodove pred nevarnostjo novih zgodovinskih tragedij,« je povedal predsednik Pokrajine.

Pred začetkom drugega dela koncerta so prireditelji shoda podelili priznanja osebnostim in predstavnikom oblasti, ki so beguncem in njihovim organizacijam izkazali posebno naklonjenost v bližnji ali daljnji preteklosti. Priznanja so sprejeli tržaški vojaški poveljnik gen. Lalli, deželni odbornik Carbone, vladni komisar De Felice in tržaški župan Staffieri, ki je dvignil tudi posmrtna priznanja trem tržaškim občanom (Senigagli Mayerju, Enricu Ricceriju in Guglielmu Raisu Romoliju).

Lahko bi rekli, da je vse, kar se je sinoči zgodilo v gledališču Verdi, bilo tako rekoč v mejah dostojne spominske prireditve (izžvižganje imena pisatelja Tomizze v takšni sredini ne more pretirano čuditi). Istega pa ne bi mogli ponoviti o okrogli mizi z naslovom »Istrski, reški in dalmatinski begunci 40 let potem«, ki je potekala nekaj ur prej v mali dvorani istega gledališča. Vodil jo je Aldo Clemente, predsednik koordinacijskega odbora, ki prireja dvodnevni shod, razpravljalci pa so skušali ne toliko obnavljati preteklosti, kolikor nakazati smernice, ki naj bi begunsko skupnost vodile v bodoče. In tu se je marsikateri nostalgik dodobra izkašljal. Luigi Pacor iz Rima, odbornik za kulturo »svobodne občine Reke v begunstvu« odv. Peteani in drugi so se brez nadaljnjega izrekli za vrnitev Italije v »z diktatom izgubljene dežele«. V tej druščini ni posebno izstopal predsednik Odbora za obrambo italijanstva Trsta Senes, ki je dejal, da bi globalna zaščita Slovencev spravila v nevarnost obstoj Italije še v Trstu. Vse to se ni veliko razlikovalo od »leteče« protislovanske manifestacije, ki so jo neofašisti s Finijem in Giacomellijem na čelu inscenirali ob koncu koncerta v Veriju na bližnjem Velikem trgu.

Begunski shod bo dosegel vrhunec danes ob 19. uri s prireditvijo na pravkar omenjenem trgu, ki se je bo udeležil tudi minister Santuz.

Misovci pojasnili svoje namene

Voditelji krajevne in vsedržavne MSI so včeraj priredili v mestnem hotelu tiskovno konferenco, na kateri so maloštevilnim časnikarjem in prijateljski publiki obrazložili svoje stališče do shoda istrskih, reških in dalmatinskih beguncev. Tržaški »federale« Giacomelli, deželni tajnik Parigi, vsedržavna voditelja Fini in gen. Del Toto so predvsem zelo ostro in celo žaljivo do pristojnih oblasti obsodili prepoved shoda, ki so ga hoteli imeti sinoči na Trgu Unità, češ da so jim onemogočili, da povejo ezulom stvari, ki si jih uradni govorniki na njihovi manifestaciji ne bodo upali izreči. Nameravali so jim namreč »razodeti«, da se MSI ne odpoveduje Istri in Dalmaciji in da obsojajo vlado, ki je podpisala osimski sporazum o dokončnih mejah. Povedali so tudi, da MSI nikakor ne namerava instrumentalizirati ezulskega zborovanja in nasprotuje incidentom. Prav zaradi tega, da bi preprečili provokacije, bodo šli zvečer na Trg Unità, češ da bi se tam lahko zbrali njihovi somišljeniki, ki niso bili pravočasno obveščeni o prepovedi političnega shoda MSI.

Interpelacija Draga Štoke v deželnem svetu

V zvezi s katalogom, ki spremlja razstavo o izseljevanju iz Istre in Dalmacije in ki je izredno žaljiv za Slovence in njihovo zgodovino, je deželni svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka vložil na predsedstvo deželnega odbora interpelacijo. V njej med drugim vprašuje, kako in zakaj je Dežela prevzela pokroviteljstvo nad takim pamfletom. Z ozirom na njegov izredno sramotni in nizkotni značaj, zahteva od članov deželnga obora natančnih pojasnil.

SSk posredovala glede učilnic trgovskega zavoda

Včeraj je pokrajinski odbornik za šolstvo Cavicchioli sprejel delegacijo Slovenske skupnosti, v kateri so bili tajnik mestne sekcije dr. Peter Močnik in predstavnika Mladinske sekcije Silvija Callin in David Slobec. Spremljal jo je odbornik za kulturo prof. Zorko Harej.

Predmet pogovora je bilo popravilo sedmih učilnic v drugem nadstropju paviljona »B« bivše umobolnice, v katere bi se morali vseliti razredi trgovskega zavoda Žiga Zois. Člani delegacije so odločno protestirali zaradi zavlačevanja z deli, ki jih je uprava obljubila že pred enim letom.

Odbornik Cavicchioli je v odgovoru povedal, da sta na zadnji seji odbornik za javna dela inž. Cervesi in pokrajinski tajnik trdno zagotovila, da bodo omenjena popravila stekla že v septembru in da bodo predvidoma končana do novembrskih praznikov.

Člani delegacije so vzeli na znanje stališče odbora, vendar so opozorili, da bodo v primeru, če bi se izkazalo, da gre tudi tokrat le za gole obljube, primerno ukrepali za zaščito pravic dijakov.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bo odhod avtobusa na izlet v Kromberk-Vitovlje-Vrtovin v torek, 22. septembra, ob 7.30 izpred deželne palače na Oberdanovem trgu.

SPDT prireja v soboto, 26., in nedeljo, 27. t. m., avtomobilski izlet do Kranjske gore z vzponom na Špik (2.472 m). Odhod v soboto ob 14.30 izpred sodne palače. Hoje bo v nedeljo približno osem ur. Informacije in vpisovanje pri Aleksandru Sirku in Vojku Slavcu (tel. 764832).

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko prireja v nedeljo, 4. oktobra, strokovno vodeni izlet na Passo Pura (1.470 m) in po naravoslovni poti "Sentiero Tiziana Weiss". Odhod izpred sodne palače v Trstu ob 6.30, ob 9. uri zbirališče na trgu v Ampezzo Carnico. Predvidene so 4 ure hoje. Prevoz z lastnimi sredstvi, kosilo iz nahrbtnika.

SPDT prireja v nedeljo, 11. oktobra, tradicionalni avtobusni izlet v neznano; prireja ga skupno s pobratenim društvom Integral iz Ljubljane. Odhod ob 7. uri izpred sodne palače. Hoje bo skupno od 3 do 4 ure. Cena izleta 12.000 lir. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20/II, tel. 767304).

razna obvestila

ŠD Mladina - baletni odsek obvešča, da bo vpisovanje za novo baletno sezono 1987/88 v prostorih bivšega otroškega vrtca osnovne šole "A. Sirk" v Križu od jutri, 21., do srede, 23. t. m., od 16. do 19. ure. Vabljena mladina!

Mladinska skupina P. Tomažič vabi na vaje nove sezone, ki se prične jutri,21. t. m., v prostorih Partizanskega doma v Bazovici. Vaje so ob ponedeljkih in sredah ob 20.30. Pridruži se tudi ti!

razne prireditve

Na športnem igrišču v Nabrežini prireja ŠD Sokol še danes nadaljevanje turnirja »24 ur košarke«. Po končanem turnirju bo danes zvečer (ob 20.30) nastopila skupina Karst brothers.

■ **Na železniški postaji** na Marsovem polju bodo jutri ob 9.30 odprli potujočo razstavo milanske družbe Società Ausiliare, ki so jo pripravili s pomočjo Državnih železnic. Na ogled bodo najpomembnejši modeli posebnih železniških vozil.

V Trstu bo razstava le dva dni, jutri in pojutrišnjem (9.30—17.30), nato pa bo nadaljevala pot po Italiji.

Zaradi okvare zmanjšana zmogljivost

V upepeljevalniku ni več prostora za odpadke iz okoliških občin

Od jutri dalje ne bodo v tržaškem občinskem upepeljevalniku sprejemali odpadkov iz okoliških občin. Ukrep je izdala Tržaška občina po predhodnem posvetovanju z ostalimi občinskimi upravami. V upepeljevalniku je namreč prišlo do nepopravljive okvare, ki je drastično zmanjšala njegovo zmogljivost, predvidevajo pa, da bodo pokvarjene dele lahko nadomestili v približno sedmih mesecih. Smetarske službe okoliških občin bodo morale v tem času poskrbeti za alternativno odlaganje smeti.

Končan kongres o prebavni endoskopiji

Uspešno sodelovanje medicine in tehnike

Na včerajšnjem zadnjem dnevu kongresa o prebavni endoskopiji, ki je potekal v tržaškem Kongresnem centru, je bil govor o tehnoloških inovacijah endoskopov. Doslej so bila v rabi večinoma steklena vlakna, s katerimi je bilo mogoče opraviti eksploracijo notranjih organov, danes pa se vse bolj uveljavljajo sintetične snovi, ki so trpežnejše. Poleg tega nudijo te nove snovi tudi jasnejšo sliko, ki se ob eksploraciji pokaže na elektronskih zaslonih.

Veliko zanimanja je sprožilo tudi vprašanje o možnosti okužb pri uporabi endoskopov, zlasti glede aidsa. Na ta vprašanja je odgovarjal prof. Naccarato iz Padove, ki je med drugim povedal, da sicer obstajajo te možnosti, da pa so za sedaj samo hipotetične, saj velja pravilo, da se pacient pred vsakim pregledom z endoskopom podvrže ustreznim analizam krvi.

Zdravniška ekipa iz Firenc je orisala nekaj primerov uporabe endoskopa pri ugotavljanju žolčnih kamnov. Bolniki, ki trpijo za to nadlogo, v bližnji prihodnosti skoraj ne bodo več potrebovali operacije, saj žolčne in ledvične kamne že sedaj uspešno odstranjujejo s posebnim sevanjem.

Začasne prepovedi parkiranja

Da bi omogočili snemanje filma »La coscienza di Zeno«, bodo v ponedeljek, 21. septembra, od 7. do 19. ure prepovedali parkiranje in ustavljanje (tam, kjer nista še prepovedana) na obeh straneh Ulice Pace. V torek, 22. septembra, od 7. do 24. ure pa bodo prepovedali parkiranje in ustavljanje na Ulici del Trionfo, Ul. Riccardo, Ul. dei Capitelli, Ul. della Bora (od številke 1 do 3), na Trgu Barbacan, Trgu Riccardo in na Rivi Nazario Sauro, na občinskem prostoru, ki je obrnjen proti Ribarnici.

V začetku oktobra ponovno sejem informatike Spazio 4

Informatika se uveljavlja v gospodarstvu in tehnologiji z vse kakovostnejšimi izdelki. Jesenski meseci pa so za to področje še najbolj zanimivi, saj so v tem času na raznih sejmih informatike razstavljene vsakoletne novosti.

Prvi letošnji sejem bo od 16. do 21. septembra v Milanu in ga organizira milanski SMAU. Uokvirimo ga lahko med najpomembnejša evropska srečanja za informatiko.

Zanimiv pa je podatek, da bo druga etapa tega sejma mesto Trst. V prostorih Tržaškega velesejma oziroma v okviru razstave Spazio 4, ki je namenjena tehnologiji in raziskavi, bodo od 2. do 6. oktobra predstavile letošnje novosti vse večje italijanske in tuje hiše informatike. Ta sejem nudi možnost za primerjavo tudi domačim operaterjem s tega področja.

Letošnji sejem pa ni namenjen le strokovnjakom, saj dosežki informatike prodirajo tudi v delovanje vsakega manjšega trgovskega ali industrijskega podjetja, ker znatno zmanjšujejo količino zamudnega in neproduktivnega dela, obenem pa so pri tem delu izredno natančni. Terminale, programe o upravljanju podjetij, telefax, zbiranje podatkov in tiskalnike pa že uporabljamo marsikdaj tudi v našem vsakdanjem življenju.

S pomočjo sodelovanja Trgovinske zbornice bo letošnji sejem nudil zelo popolno sliko novosti na področju informatike. Tržaška pokrajina pa je pripomogla, da se bodo sejma udeležile vse vidnejšeraziskovalne ustanove, del sejmišča pa bo posvečen video in kompjuterski umetnosti. V didaktičnem oddelku sejmišča se bodo lahko dijaki višjih srednjih šol udeležili predavanj na teme, ki bodo predstavljene na sejmišču. Zelo intenzivna bo tudi kongresna dejavnost.

UILM za rešitev krize v železarni

Pred dnevi dni so se sestali sindikalni predstavniki UIL tovarniškega sveta AIT (bivše železarne Terni) in tajniki sindikata železarjev, da bi skupaj obravnavali položaj podjetja. Za njegovo rešitev so potrebne v prvi vrsti učinkovite pobude s strani sindikata, katerih cilj je premakniti celotno zadevo z mrtve točke.

V železarni Terni je že pet let v veljavi režim dopolnilne blagajne za več kot 300 delavcev, občasno pa jih mora v dopolnilno blagajno tudi po 700 hkrati. Vodstvo podjetja doslej še ni ničesar ukrenilo, da bi se tako stanje izboljšalo, še več, v notranjosti sindikalnega gibanja prihaja celo do zaostrovanja odnosov. Železarski sektor sicer doživlja veliko krizo tako v državnem kot v mednarodnem merilu, v Trstu pa je to še toliko bolj občuteno. Vstop zasebnega kapitala ima po svoje lahko tudi pozitivne plati, nujno pa je, da podjetja z državno udeležbo ohranijo vsaj 51 odstotkov glavnice. Sindikat UILM nadalje zahteva, da še pred koncem leta vodstvo škedenjske železarne predstavi konkreten proizvodni načrt, ki bi omogočil ukinitev režima dopolnilne blagajne in povečal dosedanjo zaposlitveno raven. Predloge sindikata in delavcev naj bi uprava sprejela čimprej, tudi v perspektivi deželne konference o podjetjih z državno udeležbo.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami ob izgubi našega dragega

Antona Sosiča

Posebna zahvala openskemu župniku g. Viljemu Žerjalu.

Svojci

Opčine, 20. septembra 1987

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnji poti našo drago

Olgo Budo vd. Caharijo

Posebna zahvala g. župniku, pevkam in darovalcem cvetja.

Žalujoči svojci

Nabrežina, Trst, Melbourne, Zürich, 20. septembra 1987

ZAHVALA

Ob slovesu naše drage

Anice Gruden vd. Terčon

se zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, in tistim, ki so nam izrazili sožalje ter darovali v dobrodelne namene.

Posebej gre zahvala župnikom Breclju, Markuži, Žerjalu in g. Godniču za pogrebni obred, nabrežinskemu cerkvenemu zboru, Fantom izpod Grmade ter nabrežinski godbi.

Sinova, hčerka, sestra, brat z družinami ter ostalo sorodstvo.

Sesljan, Nabrežina, Trst, 20. septembra 1987

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega

Lucijana

se družinski člani zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se župniku Angelu Kosmaču za pogrebni obred, ricmanjskemu cerkvenemu pevskemu zboru ter zboru Slavec, govorniku ob odprtem grobu Petru Suhadolcu, članom in prijateljem SPDT in Alpinističnega odseka tega društva, Primorskemu dnevniku za občutene besede, darovalcem cvetja, nosilcem krste in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Trst, 20. septembra 1987

Huda nesreča mladega motorista

V Barkovljah se je včeraj zvečer hudo ponesrečil 21-letni Fabio Taucar iz Ulice Boveto 7. Kaže, da se je iz še nepojasnjenih razlogov na Ulici del Cerreto zaletel z motorjem in pri padcu utrpel izredno hude poškodbe. V glavno bolnišnico so ga pripeljali gasilci, ker Rdeči križ v tistem trenutku ni imel na razpolago rešilcev.

Zaradi silovitega trčenja je mladeniča vrglo daleč naprej, kjer je hudo ranjen obležal na asfaltu. Zdravniki so takoj ugotovili, da je v smrtni nevarnosti. Pri padcu se je mladi motorist nevarno potolkel po vsem telesu, predvsem po glavi, in si težko ranil desno nogo in roko. Verjetno si je zlomil tudi desno ramo. Taucer je takoj po nesreči padel v globoko nezavest, iz katere se še ni prebudil. Ko to poročamo leži na oddelku za oživljanje katinarske bolnišnice.

Podatki o dinamiki nesreče so vsekakor izredno skopi. Na kraj nesreče namreč niso prišli ne policisti ne karabinjerji, ker so bili vsi zaposleni z begunskim shodom.

Pretor De Nicolo odločil o usodi jugoslovanskih ribičev

Zajeta ribiška čolna včeraj že v Izoli

Jugoslovanska ribiška čolna, ki sta v petek kočarila v italijanskih teritorialnih vodah, točneje pet milj daleč od Miramarskega gradu, sta včeraj že dobila dovoljenje za odhod. Okrog polnoči sta kapitana 25 metrov dolgih ladij Neptun 1 in Neptun 2 dala svojima posadkama ukaz, naj dvigneta sidro. Čolna sta zapustila pomol tržaške pomorske postaje in že čez dobro uro priplula v pristanišče v Izoli.

Povsem neobičajen pojav, kot je ribarjenje jugoslovanskih ribiških čolnov v italijanskih teritorialnih vodah, saj se veliko raje dogaja nasprotno, je povzročil nemalo preglavic pomorskim finančnim stražnikom, ki so v petek zajeli obe ladji, saj niso vedeli, kakšen postopek naj uvedejo proti tujim ribičem. Italijanski zakon o ribolovu, točneje člena 12 in 15, predvideva v takšnih primerih zaplenitev ulova, ribiških mrež in do 900 tisoč lir globe. Protizakoniti ribiči lahko tvegajo obenem celo do 9 mesecev zaporne kazni in zaplenitev čolnov.

V odsotnosti pretorja Reinottija je o usodi izolskih ribičev odločal pretor De Nicolo, ki je odredil zaplenitev mrež in 23 stotov plavih rib, nalovljenih v Tržaškem zalivu, ter dovolil kapitanoma, da s štirinajstčlansko posadko odplujeta nazaj v Izolo. Postopek proti Urošu Frasu in Stojanu Širci, mladima kapitanoma obeh Neptunov, bo po predvidevanjih »prišel na vrsto« šele čez približno leto dni. Do tedaj pa bodo ribiške mreže ostale v rokah italijanskih oblasti.

Ker so mreže zelo drage, bi lahko kapitana vložila prošnjo za takojšnje izplačilo znižane globe (v tem primeru 450 tisoč lir). Postopek bi bil tako takoj zaključen, vendar bi to pomenilo, da si Fras in Širca prevzemata vso odgovornost nad prekrškom, kar pa bi bilo v nesoglasju z izjavo, ki sta jo dala pomorskim finančnim stražnikom. Po njunih besedah sodeč, se sploh nista zavedela, da sta prestopila nevidno mejo teritorialnih voda in se poleg tega tudi nista mogla umakniti, ker so se pokvarili motorji obeh ladij.

■ **Včeraj popoldne** je nepričakovano izbruhnil požar v pritličnem stanovanju v Ulici del Bosco 15. Vnela se je žimnica v spalnici in plameni so v nekaj minutah zajeli tudi ostale prostore. Na srečo je stanovanje že nekaj mesecev prazno, zato ogenj ni povzročil velike gmotne škode. Popolnoma je uničil le žimnico in počrnil notranje stene. Stanovalci hiše so kmalu zavohali dim in poklicali gasilce.

Vzroki nesreče trenutno še niso znani. Gasilci vsekakor sumijo, da gre za nenameren požig. Možno je, da se je v odsotnosti lastnikov kdo nazakonito vselil v stanovanje in je zaradi nepazljivosti zanetil požar.

ŠD SOKOL - SKD I. GRUDEN
priredita
ob 169-letnici in en dan smrti nepozabne tašče
JOVANA VESELA KOSESKEGA

LITERARNI VEČER

Besedila interpretirajo: KARST BROTHERS
Pesmi: tudi
Slavnostna gosta: dr. prof. JOŽA PIRHOVEC in japonski kantavtor YA-SAM-THU

Danes, 20. septembra, na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini, s pričetkom ob 20.30.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole obvešča vse šolnike, da ima začasno sedež na Ul. Carducci 8/II. Ker je trenutno še brez telefona, v potrebi kličite na št. 911470 - S. Skrinjar ali 299423 - Ž. Marc.

Ravnateljstvo učiteljišča "A. M. Slomšek" s priključeno vzgojiteljsko šolo sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 21. t. m., ob 9. uri v svetoivanski cerkvi. Dijaki se ob 10. uri zberejo v šoli, kjer jim bodo razredniki dali prva navodila.

Ravnateljstvo liceja "F. Prešeren" v Trstu sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 21. t. m., ob 9. uri pri Sv. Ivanu. Dijaki se zberejo na šoli ob 10. uri.

Ravnateljstvo DTTZ "Žiga Zois" z oddelkom za geometre v Trstu sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 21. septembra, pri Sv. Ivanu ob 9. uri. Dijaki se zberejo na zavodu ob 10.30, kjer bodo prejeli prva navodila. Razmestitev dijakov po razredih je razvidna na oglasni deski zavoda.

Geometri ter dijaki I. c, II. c in I. č razreda bodo imeli pouk v prostorih bivšega paviljona B. Ul. San Cilino 16, vsi ostali pa na sedežu, Vrdelska cesta 13/2.

Državni poklicni zavod "J. Stefan" v Trstu sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 21. 9., pri Sv. Ivanu ob 9. uri. Dijaki se zberejo na zavodu ob 10. uri, kjer jim bodo profesorji razredniki posredovali šolska navodila.

Ravnatelj srednje šole "Sv. Cirila in Metoda" obvešča učence šole pri Sv. Ivanu in na Katinari, naj pridejo v šolo jutri, 21. 9., ob 8. uri. Ob 10. uri bodo odšli v spremstvu profesorjev k maši.

Tajništvo šole "I. Gruden" v Nabrežini sporoča, da bo šolska maša jutri, 21. 9., ob 8. uri v nabrežinski cerkvi. Po maši se bodo učenci zbrali na šoli.

Ravnateljstvo srednje šole "S. Kosovel" sporoča, da bo šolska maša jutri, 21. t. m., ob 8.30 v župni cerkvi na Opčinah. Dijaki se zberejo na šolskem dvorišču ob 8.15, od koder bodo šli v cerkev v spremstvu profesorjev. Po maši se vrnejo v razrede, kjer jim bodo profesorji dali nadaljnja navodila.

Državna srednja šola "S. Gregorčič" v Dolini sporoča, da se prične pouk jutri, 21. t. m., ob 8. uri. Ob 10. uri bo šolska maša.

Ravnateljstvo srednje šole "F. Levstik" s Proseka in iz Sv. Križa sporoča, da se bo šolsko leto začelo jutri, 21. t. m., ob 8. uri. Šolski maši ob začetku šolskega leta bosta ob 9.15 v župni cerkvi na Kontovelu oz. v Sv. Križu.

Ravnateljstvo srednje šole "I. Cankar" pri Sv. Jakobu v Trstu obvešča svoje učence, da jutri, 21. t. m., začne pouk v šolskem letu 1987/88. Učenci se zberejo na šoli ob 9. uri, kjer bodo dobili potrebna obvestila, nato gredo k šolski maši, ki bo v župni cerkvi pri Sv. Jakobu ob 10. uri. Ravnateljstvo obvešča vse tiste, ki so se prijavili za večerni tečaj "150 ur" za delavce, da se zberejo na šoli jutri, 21. t. m., ob 18. uri za razgovor in določitev urnika tečaja.

Ravnateljstvi srednje šole "F. Erjavec" in osnovne šole "Bazoviški junaki" sporočata, da bo šolska maša jutri, 21. t. m., ob 8.30 v župni cerkvi. Zaradi nedokončanih del se bo pouk začel v torek, 22. t. m., ob 8.30. Nadaljnja navodila bodo dijaki dobili po maši.

Osnovna šola "K. Širok" sporoča, da bo maša jutri, 21. t. m., ob 10. uri v cerkvi Sv. Vincencija.

Osnovna šola "P. Voranc" iz Doline sporoča, da se bo pouk začel 21. septembra ob 8. uri in se bo prvi teden za vse učence zaključeval ob 12. uri. Šolska maša bo jutri, 21. 9., ob 9. uri zjutraj. Otroci naj bodo v spremstvu staršev.

Celodnevna osnovna šola "M. Samsa" Domjo in "I. Trinko - Zamejski" Ricmanje sporoča, da se jutri, 21. t. m., vsi učenci zberejo v šoli pri Domju ob 8. uri.

Celodnevna osnovna šola Žavlje-Korošci v Miljah sporoča, da se redni pouk (s kosilom) začne jutri, 21. septembra, ob 8.15 (do 16. ure).

Osnovna šola Mačkolje obvešča, da bo prvi dan pouka 21. septembra ob 8. uri. Ob 9. uri bo šolska maša.

Celodnevna osnovna šola "F. Venturini" v Boljuncu obvešča, da bo začetek pouka jutri, 21. t. m., ob 8. uri, šolska maša bo ob 8.30.

Osnovna šola Boršt sporoča, da se prične pouk jutri, 21. t. m., ob 8.30, ob 11. uri bo šolska maša.

Osnovna šola "F. Milčinski" sporoča, da se redni pouk prične jutri, 21. t. m., ob 8.30.

Učenci osnovne šole "F. Bevk" z Opčin imajo začetno šolsko mašo v torek, 22. t. m., ob 9. uri v župni cerkvi. Starši učencev so naprošeni, da pospremijo otroke v šolo na prvi šolski dan jutri, 21. t. m., ob 8.30.

Reden pouk na osnovni šoli na Proseku se prične jutri, 21. t. m., ob 8.30. Šolska maša bo ob 9. uri v vaški cerkvi.

Osnovna šola "A. Sirk" iz Sv. Križa sporoča, da se prične pouk jutri, 21. 9., ob 8.30. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev oz. odgovornih. Šolska maša bo ob 9.15.

Učenci osnovnih šol "K. Štrekelj" Sesljan in "J. Jurčič" Devin naj se vsi zberejo jutri ob 8.30 v osnovni šoli v Devinu, kjer bo reden začetek pouka. Ob 10.30 bo šolska maša.

Celodnevna osnovna šola "L. K. Gorazd" iz Saleža in "1. maj 1945" iz Zgonika sporoča, da bo jutri, 21. 9., pouk od 8. do 12. ure.

Celodnevna osnovna šola "S. Gruden" Šempolaj-Slivno obvešča učence, naj se zberejo jutri ob 8. uri na osnovni šoli v Šempolaju v spremstvu staršev. Ob 9. uri bo šolska maša.

Osnovna šola "V. Šček" iz Nabrežine obvešča, da bo šolska maša jutri, 21. t. m., ob 8. uri.

Osnovna šola "J. M. Aleksandrov" iz Mavhinj obvešča, da bo šolska maša jutri ob 8.30.

Osnovna šola "Srebrnič" iz Gabrovca in šola iz Briščikov obveščata, da bo šolska maša jutri ob 9. uri na Proseku. Učenci naj se zberejo ob 8.30 v šoli.

SSG SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

BALETNA ŠOLA prične s poukom v ponedeljek, 5. oktobra

Vpisovanje in informacije na Upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure.

Zaradi sestave razredov prosimo, da z vpisom novih učencev pohitite!

GALLUS CONSORT
Deželni sedež RAI v Trstu pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine

REPENTABOR

glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe

27. 9. 87
Skladbe Pavleta Merkùja

4. 10. 87
Skladbe Georga Ph. Telemanna

Repentabrska cerkev ob 18. uri

Vsem, ki so darovali v dobrodelne namene v spomin na Guerrina Husuja iskrena hvala

Družina Husu

Čemu zdaj strune tak milo zvenijo,
le kdo izžareva opojno melodijo?
Zakaj klavir tako glasno oznanja,
da zdaj konec je študentskega garanja?
Profesor nov sedi med nami:

ŠTEFANU

vse naj, naj, naj!!
Vsi bučno ploskamo z rokami,
seveda z željo, da glasbe svet
ti vselej bil bi raj.

Prijatelji

Jutri bo praznovala svoj 80. rojstni dan

MANICA OBAD

Mnogo zdravja ji želita sinova Zdravko in Jožko z družinama

Brežani se te dni veselijo
KSENIJA in SANDI
sta se vzela,
kmalu jima bosta sledila
MIHAELA in FABIO

ŠD Breg jim kliče trikratni ZDRAVO!

Na Tabru se danes vzameta

IVANA in FRANKO

Srečno jima kličeta

dekliški zbor in odbor SKD I. Gruden

Danes si podata roke za skupno življenje

IVANA in FRANKO

Srečno želijo vama mama, tata, Edi, Sonja, Cinzia, Jordan, Ilija, nona in nono

razstave

V umetnostni galeriji Barbacan bo do 3. oktobra razstavljal slikar Ivo PETKOVŠEK. Razstava bo odprta po običajnem urniku.

V umetnostni galeriji Malcanton bo do 3. oktobra razstavljala svoja dela Gabriele SCHURIAN iz Avstrije. Otvoritev razstave bo v soboto ob 18. uri.

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00; ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V umetnostni galeriji Cartesius je odprta razstava goriškega umetnika Virgilia MALNIJA.

čestitke

FRANKA in FRANKO ARMANI praznujeta danes 25-letnico skupnega življenja. Obilo sreče in zdravja jima želijo hčerka Martina in sin Matija, starši in vsi ostali sorodniki.

Včeraj je praznovala 86. rojstni dan draga mama TEREZKA GRGIČ. Vse najboljše, še dosti zdravih let in da bi vedno tako pridno kvačkala ji želijo otroci z družinami, vnuki, posebno pa prapravnuk Darjo, ki ji pošilja koš poljubčkov.

MARKO KOLŠAN iz Zabrežca praznuje danes rojstni dan. Ob tem jubileju se ga spominjata teta Paula in stric Milan iz Pirana.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 16.00, 21.30 **Giulia e Giulia**, r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, Gabriel Byrne, Gabriele Ferzetti.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 **Risky Bussines**, kom., ZDA 1983, r. Paul Brickman; i. Tom Cruise, Rebecca De Mornay.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 **Appuntamento al buio**, r. Blake Edwards; i. Kim Basinger, Bruce Willis.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Predator**, fant., ZDA; r. J. McTiernan; i. A. Schwarzenegger.

EDEN - 16.00, 22.00 **La donna delle bestie**, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.15, 22.10 **Radio Days**, kom., ZDA 1987, 88'; r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Seth Green.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Pregled srhljivke: **Morte a 33 giri**, r. Charles Martin Smith; i. Marc Price, Tony Fields.

FENICE - 17.00, 22.15 **La morte avrà i suoi occhi**.

EXCELSIOR II - 18.00, 21.45 **Arma letale**, r. Richard Donner; i. Mel Gibbson, Danny Glover, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Un'orgia con Analgisa**, porn., □□

MIGNON - 17.00, 22.00 **Il nome della rosa**, dram., ZRN/Fr./It. 1986; r. Jean-Jacques Annaud; i. Sean Connery, F. Murray Abraham.

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Basil, l'investigatopo**, ris., ZDA 1987; r. B. Mattionson, D. Michener, J. Musker.

NAZIONALE III - 17.00, 22.00 **Mistery**, r. Bob Swaim; i. Sigourney Weaver, Michael Caine.

LUMIERE FICE - 16.30, 21.30 **Il Sacrificio**, dram., Šve, 1986, 155'; r. Andrej Tarkovski; i. Erland Josephson, Susan Fleetwood.

RADIO - 15.30, 21.30 **L'asta dell'amore**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA
optika Viki
kontaktne leče
Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

mali oglasi

DRUŽBA... zastopnica ene pomembnejših italijanskih bank, nudi visoke obresti za proste naložbe, ki so varne pred inflacijo, v italijanskih lirah ali tujih devizah. Popolna tajnost in garancija. Pišite pod šifro "DOBRA INVESTICIJA" na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika - Ul. Montecchi 6 - 34137 TRST.

CENTRO DEL COLLEZIONISMO — Trst, Ul. Piccolomini 3, tel. 040/ 762488 — komisijska prodaja zbirateljskih predmetov na dražbah ali neposredno. Na razpolago smo vam za najugodnejši plasma posameznih predmetov ali celih zbirk: razglednic, kovancev, stare korespondence , najrazličnejših starinskih predmetov itd.

KUPITE SI ali pa naj vam kdo podari dragocen predmet - izdelek visoke bižuterije najboljših designerjev. Našli jih boste v DRAGULJARNI A. B. - Ul. Foschiatti 9 - Trst. Ta naslov si velja zapomniti.

ESTETISTKA IRENE KEBAR obvešča cenjene gospe, da začenja svojo dejavnost v estetičnem salonu Jeunesse - TRST - Drevored XX. septembra 9 - tel. 764078.

SE ŽELITE učiti francoščine? Francozinja, diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju in lekcije za vse stopnje. Tel. 566256.

KNJIGOVODJA, večletna praksa, upravljanje računalnika, išče resno zaposlitev, tudi part-time. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika - Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst pod šifro "Služba".

ODDAMO V NAJEM bar-bife (tavola calda) z možnostjo restavracije v centru mesta. Informacije po telefonu na št. 208371 od 9. do 12. ure.

USLUŽBENKA išče v najem sobo ali majhno stanovanje v Trstu oz. okolici. Takojšnje ponudbe telefonirati na št. 299110 od 18. do 20. ure.

NUJNO iščem v najem za 2-3 mesece stanovanje v Trstu, po možnosti opremljeno, nuden pogoj: ne stalno bivajoč (non residente). Tel. 0481/85112.

VEČJO KOVINSKO OMARO s ključem in mizo nujno išče Sindikat slovenske šole, Ul. Carducci 8/II. Telefornirati na št. 911470 ali 299423 v večernih urah.

PRODAM vespo 125, letnik 1981, za 400.000 lir. Tel. 762228.

PRIVATNO prodam avtomobil audi 80 diesel, 1600, letnik '82, v odličnem stanju. Tel. 228145.

PRODAM novejše stanovanje v predmestju: dnevna soba, 2 spalnici, kuhinja, kopalnica, shramba in podstrešje. Tel. 280579.

PRODAJAM knjige za II. razred RTV zavoda J. Stefan in knjige za prve tri razrede znanstvenega liceja ter iščem knjige za 4. razred iste šole. Tel. 753938 ob urah obedov.

PRODAM rabljene kostanjeve sode, 100 l in 200 l. Tel. 213059 v večernih urah.

PRODAM 2 psički, pasma ovčar "maremmano-abruzzese", stari 3 mesece. Tel. 226113 ali 228547.

PRODAM pokončni klavir, v dobrem stanju, primeren za začetnike. Cena po dogovoru. Tel. 280633 (od 19. do 20. ure).

PRODAM privatno stanovanje, 4. nadstropje, 70 kv. m., potrebno popravil, cona Stara mitnica. Tel. 816327.

DVOSTANOVANJSKO HIŠO na Kozini na Primorskem, centralno ogrevanje, telefon in velik vrt, zelo ugodno prodam ali zamenjam za manjšo hišo ali stanovanje v Ljubljani, Mengšu ali Domžalah. Tel. 003861/722933.

PRODAM mercedes 200 diesel, letnik 1979, prevoženih 139.000 km, air-condition, luksuzna oprema, izvrstno ohranjen. Zaintersirani kupci naj pokličejo na št. 421542 ob uri kosila ali večerje.

PRODAM harmoniko victoria super/31, 120 basov, v odličnem stanju. Tel. 280072.

V BOLJUNCU prodam črno grozdje. Tel. 228145.

PODARIM otroško stajico. Tel. 743988.

BOGATA NAGRADA najditelju črnega psa z belim oprsjem in tačkami, večje velikosti kot običajno, ki potrebuje nujno nego, izgubljen pri Montebellu 29. avgusta 1987. Tel. 745373.

Pri **ZALOŽNIŠTVU TRŽAŠKEGA TISKA**
je pravkar izšla učna mapa s knjižico in delovnimi listi
PRVI DAN ŠOLE
V prodaji je v vseh slovenskih knjigarnah po **6.500 lir.**

GROZDJE ZA VINO
na državni cesti 202
med Opčinami in Prosekom
pri
kampingu »PIAN DEL GRISA«
Od 23. sept. dalje

včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 20. septembra
SUZANA

Sonce vzide ob 6.49 in zatone ob 19.08 - Dolžina dneva 12.19 - Luna vzide ob 3.40 in zatone ob 18.19.

Jutri, PONEDELJEK, 21. septembra
MATEJ

PLIMOVANJE DANES: Ob 03.03 najnižje -47 cm, ob 09.40 najvišje 41 cm, ob 15.36 najnižje -23 cm, ob 21.10 najvišje 31 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: Ob 2.25 najnižje -49 cm, ob 9.54 najvišja 45 cm, ob 15.55 najnižje -32 cm, ob 21.39 najvišje 35 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 27,2 stopinje, zračni tlak 1020,3 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 78-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Camilla Torri, Michele Manfredi, Nicole Goste, Luca Venier, Francesca Pecorale, Sarah Le Rose, Giorgio Albrecht, Alberto Corino, Cristina Ficarra, Nicole Rados, Pamela Zoch, Pilar Franco, Flavio Ravalico.

UMRLI SO: 47-letni Giordano Bevilacqua, 78-letna Anna Ierich, 83-letna Giuseppina Selar, 91-letni Amedeo Granatelli, 52-letni Giorgio Finzi, 87-letna Erminia Marincovich, 81-letna Fosca Banca, 63-letna Ilda Allegretto.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 20. septembra 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Zorzutti 19, Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (Milje).

Dnevna služba - tudi od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Zorzutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (Milje).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Od ponedeljka, 21. septembra, do sobote, 26. septembra 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

MILJE (Mazzinijev drevored 1 - tel. 271124) in OPČINE (Trg Monte Re 3/2 - tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

MILJE (Mazzinijev drevored 1 - tel. 271124) in OPČINE (Trg Monte Re 3/2 - tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

MILJE (Mazzinijev drevored 1 - tel. 271124) in OPČINE (Trg Monte Re 3/2 - tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Lungomare Venezia 3 (Milje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo od 8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

LOTERIJA

BARI	36	19	61	49	51
CAGLIARI	62	25	76	66	58
FIRENCE	31	7	10	78	79
GENOVA	24	34	66	39	15
MILAN	69	38	5	34	23
NEAPELJ	76	79	13	57	90
PALERMO	30	6	86	19	23
RIM	76	63	87	24	36
TURIN	40	77	39	53	3
BENETKE	70	87	44	22	77

ENALOTTO

X 2 X 1 2 2 1 2 X 2 2 2

KVOTE:

12	19.593.000.—
11	617.000.—
10	59.000.—

OBVESTILO DIJAKOM
— JUTRI, 21. SEPTEMBRA —
izredna priložnost, da naročite oz. nabavite še zadnje učbenike
TK TRŽAŠKA KNJIGARNA

PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA ŠT. 1

mini KRIŽKRAŽ

urednik: BRANKO LAKOVIČ
ilustrator: LIANA DRAŠČEK

Dragi minikrižkraževci,

po uspelem poskusu s Križkražem smo, kajpak, pomislili tudi na vas in vam namenili posebno ugankarsko prilogo - Minikrižkraž.

Upam, da vam bo ta priloga všeč. V njej boste lahko reševali križanke, rebuse, kvize, pa tudi drugih iger je kar na voljo.

Jutri se bo za večino vas nadaljeval pouk. Nekateri pa bodo prvič prestopili šolski prag.

Primorski dnevnik je želel zabeležiti ta pomemben dan z izdanjem te priloge. In ...

In kaj menite, ko bi kar enkrat mesečno izdajali prilogo Minikrižkraž? Prepričan sem, da bo vaš odgovor »DA«.

Torej na svidenje do prihodnje številke.

Branko Lakovič

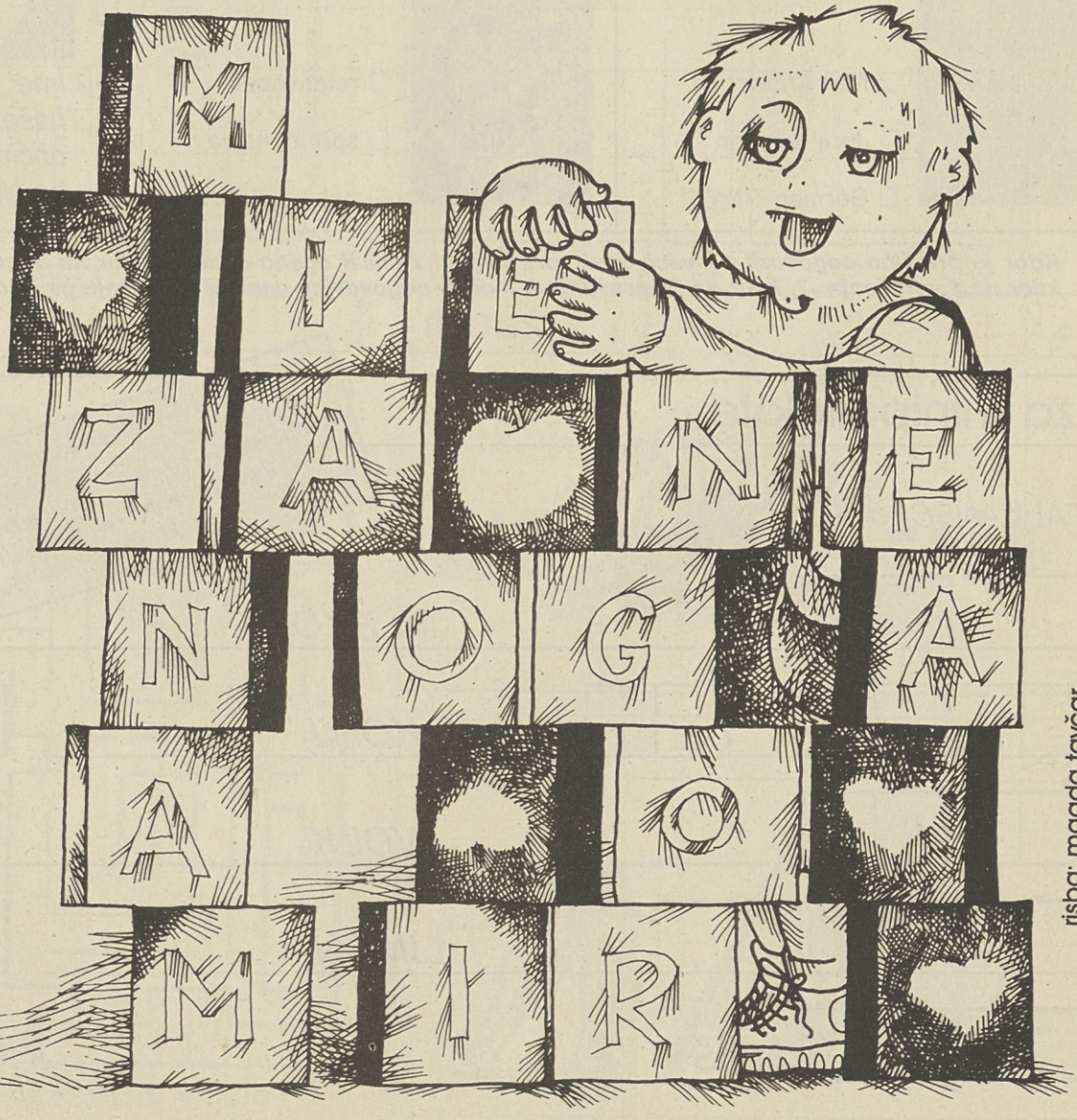

risba: magda tavčar

kvizi ☛ uganke ☛ rebusi ☛ križanke ☛ anagrami ☛ puzzle ☛ slikovne križanke ☛

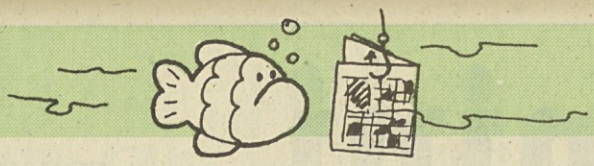

naši in drugi slikovni kvizi

1

Kje se je rodil naš književnik Andrej Budal?

- ☐ v Štandrežu
- ☐ v Čedadu
- ☐ v Števerjanu

2

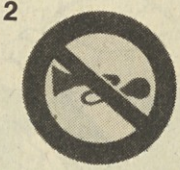

Kaj pomeni ta cestni znak?

- ☐ prepovedano zaviranje na desno in levo
- ☐ prepovedani zvočni signali
- ☐ prepovedano zaviranje samo na desno

3

Ime naše odlične jadralke na sliki?

- ☐ Sonja Milič
- ☐ Tanja Černe
- ☐ Arianna Bogatec

4

Kdo je bil prvi astronavt?

- ☐ Neil Armstrong
- ☐ Jurij Gagarin
- ☐ German Titov

5

Katera je »teorija« Alberta Einsteina?

- ☐ relativnosti
- ☐ spreminjanja
- ☐ univerzalnosti

6

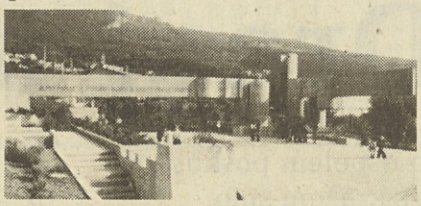

Ime naše občine na sliki?

- ☐ Dolina
- ☐ Zgonik
- ☐ Sovodnje

Kdor je pravilno odgovoril na vseh šest vprašanj, si zasluži oceno odlično, kdor na 5 vprašanj je njegova ocena 8, kdor na 4 vprašanja -7, kdor na 3 vprašanja 6. Točen odgovor na samo 2 vprašanji, pa je ocena nezadostna.

za minipoliglote

Navedene slovenske besede prevedi v italijanščino in angleščino. V temnejših poljih boš dobil črke, ki sestavljajo besedi dveh živali (miš v italijanščini in krt v angleščini).

ITALIJANŠČINA		ANGLEŠČINA
☐☐■☐☐	MLEKO	■☐☐☐
☐☐☐☐☐☐■	KONJ	☐■☐☐☐
☐☐■☐	VOLK	☐☐■☐
☐☐☐■☐☐	LIMONA	☐■☐☐☐
■■■■ MIŠ		KRT ■■■■

slikovna križanka

					LUKSEMBURG	ALŽIRSKO MESTO	TAJNIK	AVSTRIJA, NORVEŠKA, ŠPANIJA	NAŠA OPERNA PEVKA JANKOVIČ	GVATEMALA, ISLANDIJA	ZNAK ZA KEM. PRVINO ERBIJ	RIMSKA ŠTEVILKA 50	BLAŽENOST, DOBRO POČUTJE	ŠKANDALOZEN
					FRANCOSKI SLIKAR (AUGUSTE)							VERONA		
					LITER									
											FRED ASTAIRE			
											NADLEŽNI			
SESTAVIL LAKO	UREJEN JAVNI NASAD	VELIKA KAČA	UPANJA	THOMAS MANN	NICHOLAS RAY			PRVA ČRKA		ALKALOIDNA PIJAČA	SOMBOR NA POL			
								INDUSTRIJSKA RASTLINA			IZRAELSKO MESTO			
KMEČKI ... UPOR					ŠPANSKI JUNAK .. CID				GL. MESTO EGIPTA					
					OKROGLO ŠTEVILO				»ŠPORT« LOVCA					
PRVI ČLOVEK					PODZEMSKI KAPNIK									
					STANE TERČAK									
ZADOVOLJEN				APARTMA										
				ŠVEDSKA										
POLICIJSKI UPRAVNIK V ITALIJI								VALJEVO			PISATELJ FLEMING			

blodnjak

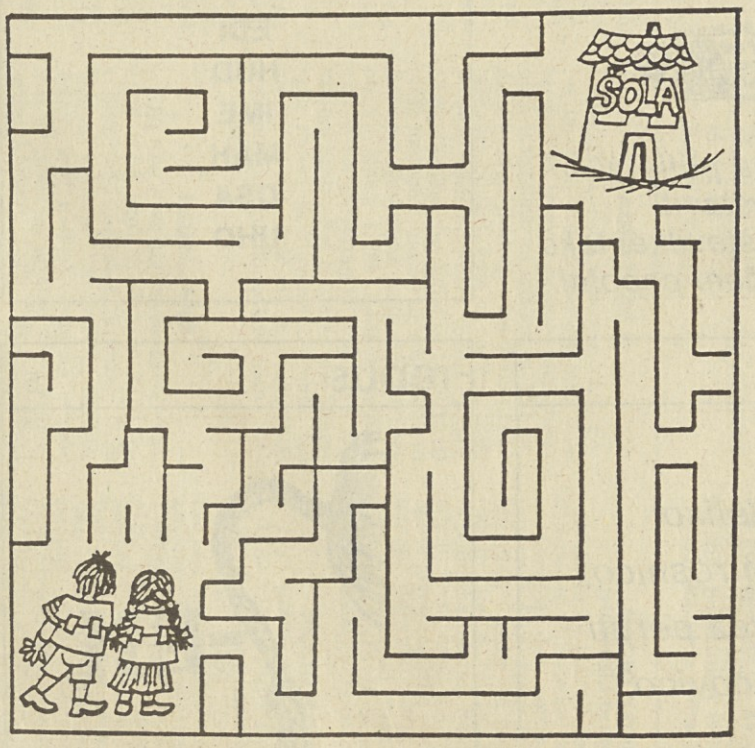

Po kateri poti bosta učenca prišla v šolo?

rebus 4,4

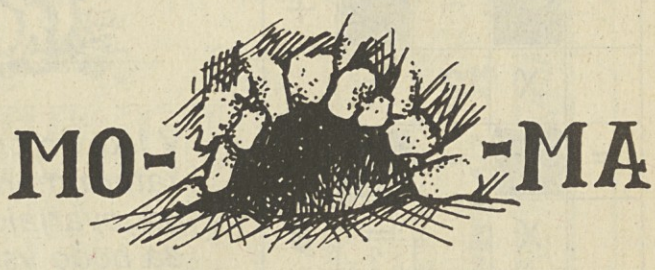

rebus 5,7

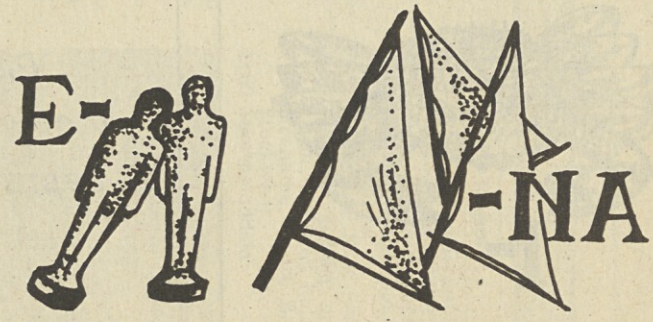

slovenski pisatelj

	G	O	R		
	A	N	J	A	
	L	E	N	K	A
	A	D	A		
	I	R	I	L	
	L	E	Š		
	A	T	A	Š	A
	A	R	E	L	
	D	A	M		
	O	B	E	R	T

V temnejša polja dodaj črko, tako da boš dobil slovenska imena. V temnejših poljih (navpično) ime in priimek slovenskega pisatelja na sliki

tris

D	O	M
O		
M		

	D	
D	O	M
	M	

		D
		O
D	O	M

Razporedi spodnje besede v tri magične like

EDI
HUD
IME
MAH
OSA
UHO

matematična uganka

9	-		=	
:	■	:	■	+
	X	2	=	
=	■	=	■	=
	X		=	9

V liku so prazna polja, v katera moraš vstaviti odgovarjajoče številke, tako da bodo vsi računi popolni.

rebus 4

uganka

Piše veliko,
v glavnem resnico,
čeprav brez peruti
leti za novico

rebus 5

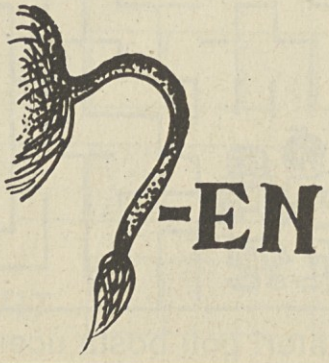

puzzle - naše šole

Č	I	Č	R	O	G	E	R	G	R	B	E	C
Č	I	I	M	A	R	B	A	R	S	E	R	N
Č	I	Č	I	B	I	R	B	A	T	V	J	A
K	J	R	N	K	U	T	U	D	E	K	A	R
O	A	U	O	A	E	T	R	N	F	R	V	O
S	J	J	I	G	P	T	T	I	A	V	E	V
O	L	S	U	I	E	U	T	K	N	D	C	R
V	E	K	Š	H	R	R	Ž	E	O	K	S	A
E	G	Č	O	I	P	E	G	M	T	V	O	K
L	E	Š	N	R	O	N	E	D	U	R	G	N
K	R	I	S	Č	I	N	R	B	E	R	S	A
L	P	N	E	R	E	Š	E	R	P	O	N	C

Po abecednem redu navedene naše šole so v liku pomešane v vseh osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno, naprej in nazaj). Ko boš uokviril vse, ti bo ostalo še 17 črk, ki tvorijo stavek. Ta stavek pa se prav tebe ... osebno tiče.

ABRAM
BEVK
CANKAR
DOMEN
ERJAVEC
GRADNIK
GRBEC
GREGORČIČ
GREGORIČ
GRUDEN
JURČIČ
KAJUH
KETTE
KOSOVEL
MURN
PREŠEREN
PREGELJ
RIBIČIČ
SIRK
SREBRNIČ
STEFAN
ŠČEK
ŠIROK
TRINKO
TRUBAR
VENTURINI
VORANC
ŽUPANČIČ

linotipija za potrpežljive

Vstavi v lik (vodoravno ali navpično) spodnje besede. Pri tem si pomagaj z besedo že označeno v liku.

3 ČRKE: ACA - EVA - KOT - RAB

4 ČRKE: AMEN - INKO - IVJE - JATA - PEST - RADO - REMI

5 ČRK: DEBEL - DONEC

6 ČRK: ROVATO - TETIVE

7 ČRK: KAVARNA - TATARKA

8 ČRK: KORAKATI

9 ČRK: PIVOVARNA

10 ČRK: KARABINJER

11 ČRK: KAPITALISTI - STABILNOSTI

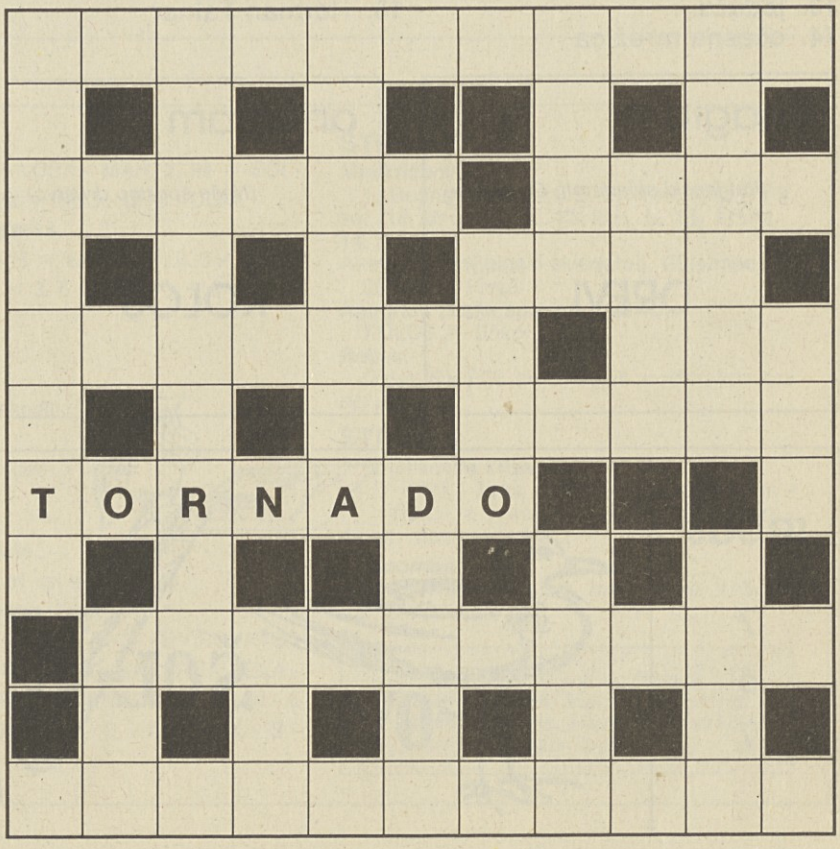

minikrižanka

■	1	2	3	4		5
6					■	
7				■	8	
9			■	10		
11		■	12			
	■	13				
14						■

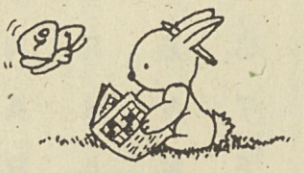

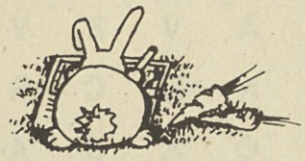

VODORAVNO

1. naša občina s športnim društvom Breg,
6. eden izmed vodij fr. revolucije
7. žensko ime
8. Dragotin Cvetko
9. kurir
10. spodnji del posode
11. otka v sredi
12. zagozda
13. jedača
14. očesna mrežica

NAVPIČNO

1. ga plačujemo ... neizkušenosti
2. velika ptica ujeda
3. izrastek na glavi
4. Ivan Tavčar
5. mesto v Italiji
6. gospod v Angliji
8. delo dninarja
10. del roke
12. se izteka v žilah
13. Herman Talner

od pike do pike

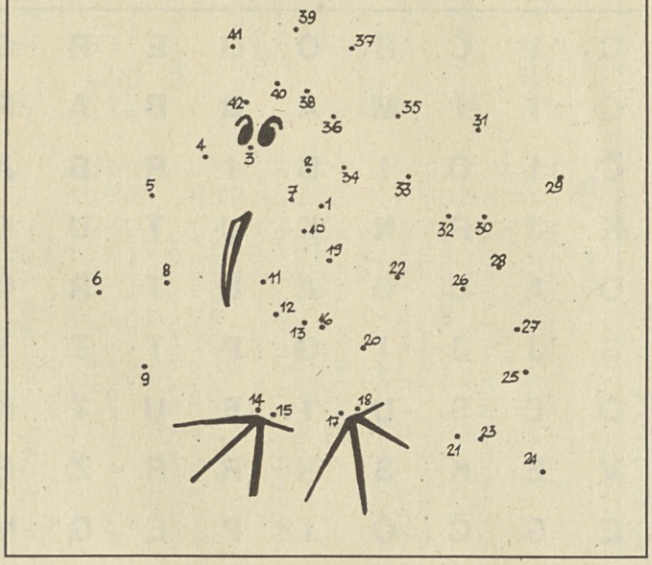

Poveži vse pike s črtami v zaporedju od 1 do 42.

kaj se bo prikazalo

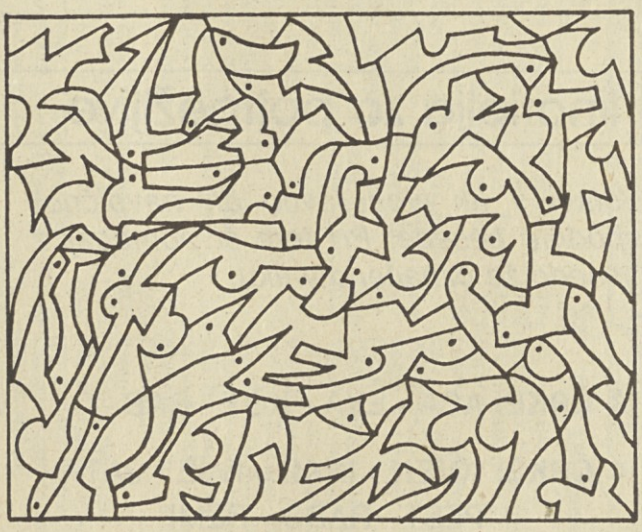

Pobarvaj le dele, ki so označeni s piko.

anagram

(Italijanski skladatelj, Giuseppe)

DREVI

anagram

(Naše športno društvo)

KOLOS

rebus

7
6
7

vaše risbe

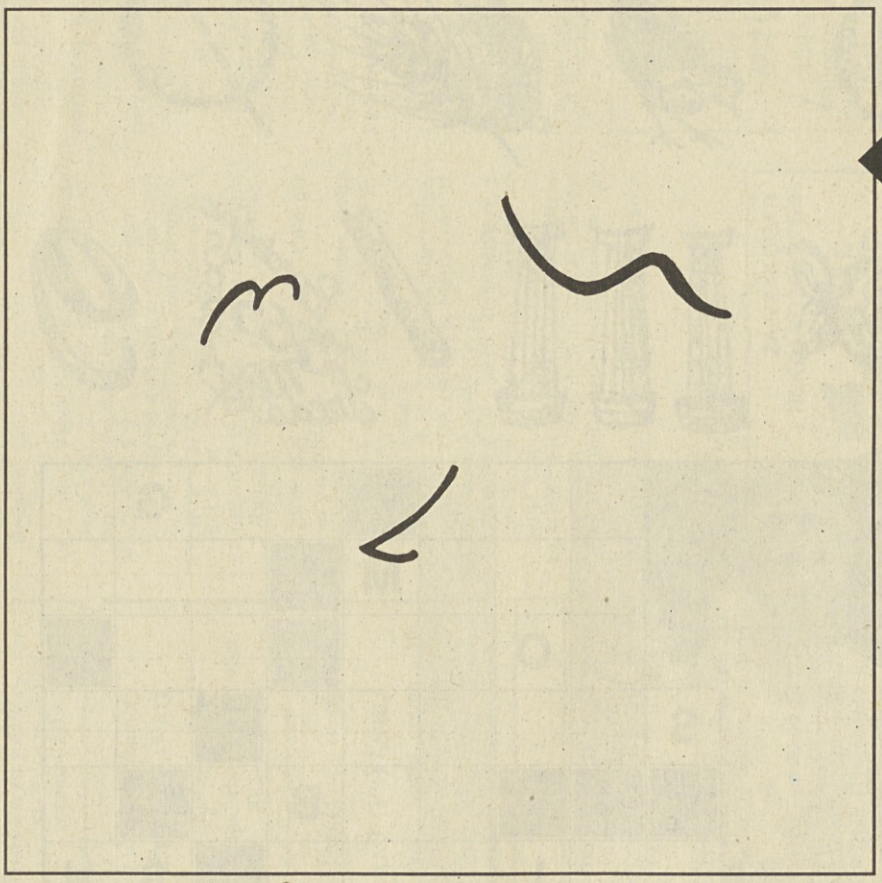

Ta prostor smo namenili **TEBI!**

V okviru že imaš nekaj elementov, na podlagi katerih sestavi kar najlepšo risbo. Posebna komisija Minikrižkraža bo izbrala tri najlepše risbe, ki jih bomo objavili v prihodnji številki. Izbrali pa bomo takole:

- naj-risbo za 1. in 2. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za 3., 4. in 5. razred osnovne šole. Nagrada: 5 kaset
- naj-risbo za srednje šole. Nagrada: mladinska knjiga.

Risbo pošlji, najpozneje do 10. 10. 87,na naslov:

PRIMORSKI DNEVNIK
MINIKRIŽKRAŽ
Ul. Montecchi 6
34137 Trst

Pri tem ne pozabi, da navedeš:

- ime in priimek
- bivališče (kraj in ulica)
- ime šole in razred.

rešitve iz te številke

STRAN 2

Naši in drugi slikovni kvizi.
1. v Štandrežu, **2.** prepovedani zvočni signali, **3.** Arianna Bogatec, **4.** Jurij Gagarin, **5.** relativnosti, **6.** Dolina.

Za minipoliglote.
MLEKO = latte *(v italijanščini)* in milk *(v angleščini)*. KONJ = cavallo in horse. VOLK = lupo in wolf. LIMONA = limone in lemon. *Rešitev* = topo *(v italijanščini)* in mole *(v angleščini)*.

STRAN 3

Slikovna križanka.
Los Angeles - Renoir - VR - Lakers - F.A. - N.R. - a - Som - punt - El - Kairo - Adam - stalaktit - rad - stanovanje - kvestor - VA - lan. *Na sliki = Los Angeles Lakers.*

Rebus.
MO jama MA = *Moja mama.*

Rebus.
E kipa jadra NA = *Ekipa Jadrana.*

STRAN 4

Slovenski pisatelj.
Igor - Vanja - Alenka - Nada - Ciril - Aleš - Nataša - Karel - Adam - Robert. *Rešitev = Ivan Cankar.*

Tris.
1. lik = DOM - OSA - MAH. **2. lik** = EDI - DOM - IME. **3. lik** = HUD - UHO - DOM.

Matematična uganka.
Vodoravno: 9 — 6 = 3. 3 x 2 = 6. 3 x 3 = 9.
Navpično: 9 : 3 = 3. 6 : 2 = 3. 3 + 6 = 9.

Rebus.
I rak = *Irak.*

Uganka.
Rešitev = Časnikar.

Rebus.
Rep EN = *Repen.*

STRAN 5

Puzzle - naše šole.
Rešitev = Jutri vsi spet v šolo.

Linotipija za potrpežljive.
KAPITALISTI - O - I - A - V - E - ROVATO - JATA - A - O - A - REMI - KAVARNA - EVA - A - A - K - DONEC - TORNADO - A - I - N - E - I - P - KARABINJER - O - A - E - K - S - STABILNOSTI.

STRAN 6

Minikrižanka.
1. Dolina, **6.** Marat, n, **7.** Ives, **8.** D.C., **9.** sel, **10.** dno, **11.** tk, **12.** klin, e, **13.** hrana, **14.** retina.

Anagram (Italijanski skladatelj, Giuseppe).
DREVI = *Verdi.*

Anagram (Naše športno društvo).
KOLOS = *Sokol.*

Rebus.
Galeb OV ŠOL ski dnevnik = *Galebov šolski dnevnik.*

STRAN 8

Slikovna križanka.
Sok - žoga - atom - os - sokola - in - riba - a - kolone - SN - cev - leto - devet - nos - taca - AL.

Opomba.
Pri križankah so navedene rešitve samo vodoravno.

Minikrižkraževi sodelavci
Barbara Boneta, Marjan Kemperle, Mario Magajna, Mario Šušteršič, Magda Tavčar.

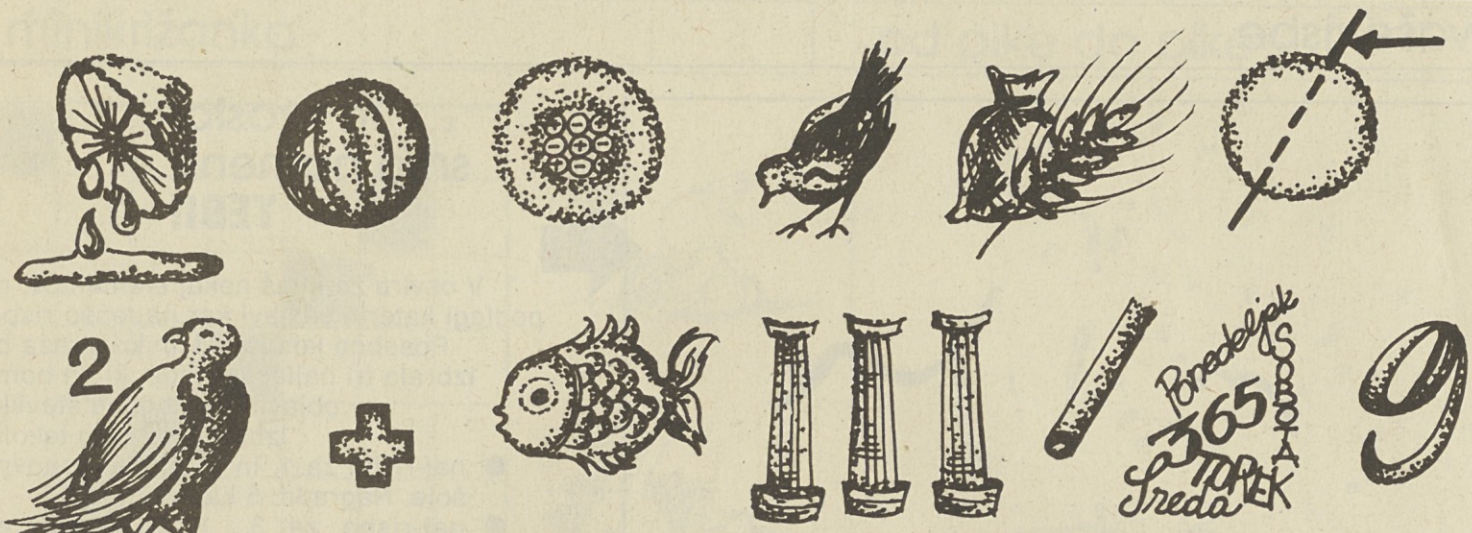

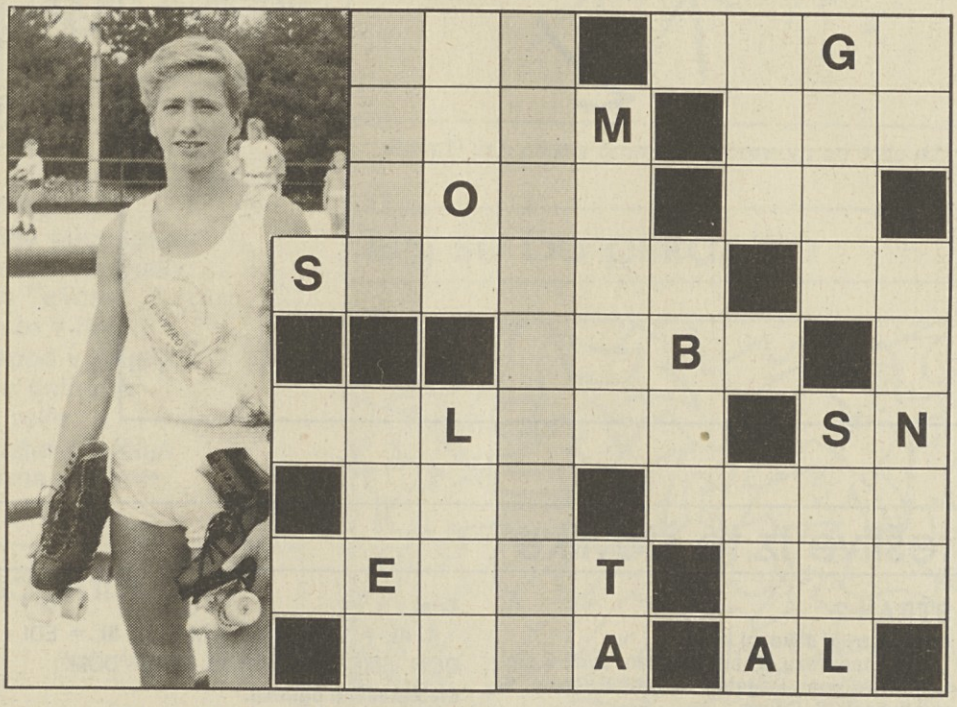

VODORAVNO

NAVPIČNO

V temnejših poljih naš športnik na sliki

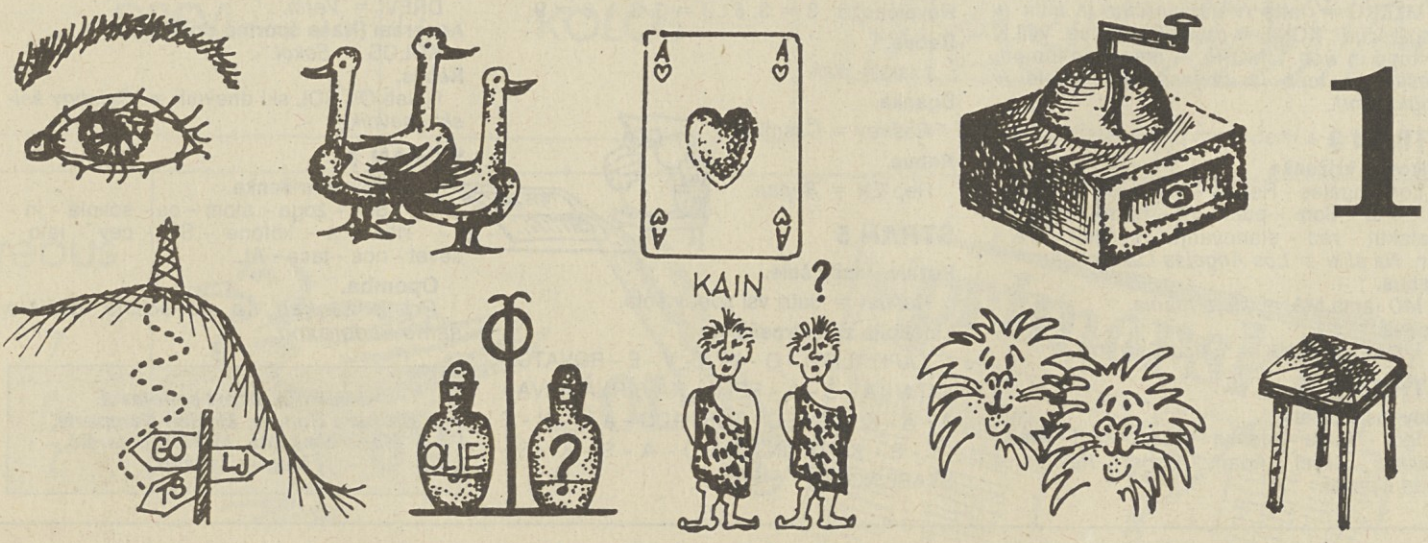

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

9.00 Dokumentarna oddaja: Quarkov svet
10.00 Nadaljevanka: Uragano sulla Costa Azzurra (1. del)
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Ekološka oddaja: Zelena linija
13.00 Dnevnik - ob enih
13.30 Dnevnik - vesti
13.55 Kviz: Toto TV
14.00 Variete: Domenica in... (vodi Lino Banfi, r. Gianni Boncompagni)
14.20 Športne vesti
16.45 Športne vesti
17.45 Športne vesti
18.30 Športne vesti: 90. minuta
18.55 Variete: Domenica in... (2. del)
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 TV film: Little Roma (Ennio De Concini, r. Francesco Massaro, i. Ferruccio Amendola, Maria Fiore, Claudio Amendola, 2. del)
22.10 Športna nedelja
23.55 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Šport: kolesarstvo

RAI 2

9.00 Nan.: In due s'indaga meglio
9.50 Koncert: Come dentro un film - Luca Barbarossa
10.50 Risanka: Braccio di Ferro
11.00 Nan.: La mia terra tra i boschi
11.35 Film: Assassinio al galoppatoio (krim., VB 1962, r. George Pollock, i. Margaret Rutherford, Robert Morley)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - šport
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.20 Variete: Improvvisando
15.15 Športna oddaja: Studio e stadio
18.00 Dnevnik - športne vesti
18.05 Film: Il grande seduttore (kom., It.-Fr. 1956, r. John Berry, i. Fernandel, Carmen Sevilla)
19.40 Vreme in dnevnik
20.00 Športna oddaja: Domenica sprint
20.30 Rubrika: La partita diventa spettacolo
21.30 Glasbena oddaja: Ciao estate
22.45 Dnevnik in vreme
23.00 Koncert: Panatenee Pompeiane 1987 (Bayerischer Staatsorchester, dir. Carlos Kleiber)

RAI 3

11.40 Filmske novosti
11.45 Šport: EP v balinanju (prenos iz Saluzza), SP v smučanju na vodi (prenos iz Thorpeparka - VB)
13.00 Šport: Sredozemske igre (prenos iz Latakie - Sirija), hokej (prenos iz Novare)
14.00 Šport: SP v ritmični gimnastiki (prenos iz Varne), italijansko prvenstvo v tenisu (prenos iz Firenc)
17.45 Aktualno: Palio di Asti
18.25 It. nog. prvenstvo B lige
19.00 Vreme in dnevnik
19.10 Športna oddaja: Domenica gol
19.30 Deželne vesti
19.40 Deželne športne vesti
20.00 Glasbena oddaja: Pokerconcerto - Compilation
20.30 Dokumentarna serija: Vojaki, Zgodbe o ljudeh v vojni - Neredni (12. del)
21.15 Dnevnik
21.30 Nanizanka: I professionals
22.20 Dnevnik
22.25 Deželne vesti
22.30 Deželna nogometna prvenstva

RTV Ljubljana

8.15 Poročila
8.20 Otroški spored: Živ žav
9.15 Otroška nadaljevanka: Dr. Who - Robot (pon. 7. dela)
9.40 Nadaljevanka: Mesto kot Alice
10.30 Glasbena oddaja: Domači ansambli - Ptuj 87 (1. del)
11.35 Na zvezi (pon.)
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Poročila
15.45 Nadaljevanka: Mrtve duše (po istoimenskem romanu N. V. Gogolja, r. M. Švejcer, i. A. Trofimov, A. Kaljagin, 3. del)
17.00 Poročila
17.05 Film: Johnny Belinda (dram.,ZDA 1948, r. Jean Negulesco, i. Jane Wyman, Lew Ayres, Charles Bickford)
18.45 Risanka
19.00 Kino
19.26 Vremenska napoved
19.30 Dnevnik
20.00 Nadaljevanka: Pretežno vedro (5. del
20.55 Rubrika: Zdravo

TV Koper

17.00 Otroški spored: risanke
18.00 Nadaljevanka: Vite rubate
19.00 Šport: finale košarkarskega medcelinskega pokala (neposredni prenos)
20.30 Nanizanka: New Scotland Yard
21.30 Film: La polizia non perdona (dram., r. Sutton Roley, i. Gloria Grahame, Scott Brady, Dean Stockwell)
23.00 Športna oddaja

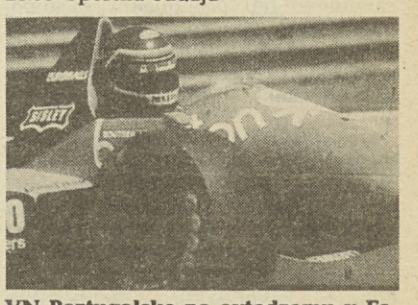

VN Portugalske na avtodromu v Estorilu bo prenašala RAI 2 ob 15.15. Na sliki Benettonov Belgijec Thierry Boutsen, ki je sedmi na lestvici

CANALE 5

8.30 Nabožna oddaja
9.30 Rubrika: Qui casa
10.00 Nanizanki: Mississippi, 10.45 Orazio
11.15 Film: Al tuo ritorno (kom., ZDA 1945, r. William Dieterle, i. Shirley Temple, Ginger Rogers)
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica show
14.00 Film: Da quando te ne andasti (dram., ZDA 1944, r. John Cromwell, i. Claudette Colbert, Jennifer Jones)
17.00 Nanizanke: Maude, 17.30 Fifty Fifty, 18.30 Trauma center, 19.30 Love Boat
20.30 TV film: Amerika (dram., ZDA 1987, r. Donald Wrye, i. Kris Kristofferson, Mariel Hemingway, Robert Ulrich, 2. del)
22.30 Tednik: Tv Tivù
23.45 Šport: golf
0.45 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.00 Nabožna rubrika
8.30 Film: Figlio del delitto (pust., ZDA 1949, r. George Sherman, i. Ann Blyth, Howard Duff)
10.15 Rubrika o modi: Il Girasole
10.45 Film: Le tre spade di Zorro (pust., It.-Šp. 1963, r. Ricardo Blasco, i. Guy Stockwell, Michaela Wood)
12.30 Nanizanka: Mi benedica padre
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke L'incantevole Creamy, Juny Peperina inventa tutto, Mini Pony
14.30 Nanizanke: Buck Rogers, 15.30 Il principe delle stelle, 16.30 Ghostbusters, 17.00 Boomer, cane intelligente, 17.30 Truck Driver, 18.30 Jennifer, 19.00 College, 19.30 New York New York
20.30 Film: Come sposare un milionario (kom., ZDA 1953, r. Jean Negulesco, i. Marilyn Monroe, Lauren Bacall)
22.20 Rubrika: Cinema e Co.
22.55 Film: Terrore terrore (fant., ZDA 1967, r. Gordon Hessler, i. Vincent Price, Christopher Lee)
0.45 Nanizanki: Shannon, 1.35 Il Santo

ITALIA 1

8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Bun Bun, Lovely Sara, Il grande sogno di Maya
10.00 Nan.: I gemelli Edison
11.00 Športna oddaja: Domenica Italia 1 sport
13.00 Rubrika: Grand Prix
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Beach
16.00 Šport: košarka
17.00 Otroška oddaja Bim bum bam, vmes risanke: Holly e Benji due fuoriclasse, Mila e Shiro, Jem
18.50 Risanke: Gli amici cercafamiglia, 19.25 Denni, 20.00 I Puffi
20.30 Film: Superman (fant., ZDA 1978, r. Richard Donner, i. Christopher Reeve, Margot Kidder)
23.15 Šport: košarka
1.15 Nanizanki: La strana coppia, 1.45 Ai confini della realtà

TELEPADOVA

13.00 Aktualno: Maria Pia
14.00 Zdravniška oddaja: Ronefor terapija
14.30 Film: La famiglia Yeager (dram., 1979, i. Eddie Albert, Belinda Montgomery)
16.30 Nan.: Fantasilandia
17.30 Risanke: Space Robot, Daltanius, Ken il guerriero, Galaxy Express
19.30 Nan.: Devlin & Devlin
20.30 Film: Furia a Marrakech (krim., It. 1966, r. Mino Loy, i. D. Boschero, S. Forsyth)
22.30 Rubrika: Fuori gioco
23.30 Nanizanka: Legman
0.30 Film: Amore e potere

TELEFRIULI

13.00 Nadaljevanka: Marta
15.30 Glasbena oddaja: Music box
17.45 Variete: Lady Magic
19.00 Športna oddaja
20.00 Nan.: I cercatori d'oro
20.30 Film: Gianni e Pinotto alla legione straniera (kom., ZDA 1951, r. Charles Lamont, i. Lou Costello, Bud Abbott)
23.00 Film: Il passo del carnefice (krim., ZDA 1943, r. Richard Wallance, i. John Garfield, Maureen O'Hara)
24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in športni pregled
20.30 Zadnje vesti in športni pregled

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pregled deželnega tiska; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: Emil in detektivi; 11.45 Nabožna oddaja: Vera in naš čas; 12.00 Poletni variete: Radio oddih (pon.); 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Naša nedelja z glasbo in besedo; 14.10 Rubrika: Na počitnice! (pon.); 15.00 Na obisku (pon.); 16.00 Glasbena oddaja: 17. festival Števerjan '87 (nastopajo ansambel Bratov Krt iz Stahovice, Štajerskih sedem iz Slovenskih Konjic ter ansambel Viki Ašič ml. iz Celja); 17.00 Pregled športnih dogodkov, nato Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00. 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Dnevni koledar; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Radijska igra za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Promenadni koncert; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Nedeljska reportaža; 17.30 Pojo amaterski zbori; 18.00 Humoreska tega tedna: Mladi Pero K. (Pero Kvasić); 18.25 Iz komičnih oper; 19.00 Dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20-24.00 Glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 10.00 Otvoritev; 10.10 Sosednji kraji in ljudje, na današnji dan, servis, reportaže in intervjuji; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 14.15 Marika in Drejče; 14.35 Glasbena oddaja in tedenska lestvica Radia Koper: Vročih 10 (vodi Iztok Jelačin); 15.00 Posnetek javne radijske oddaje; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Informativna rubrika: Nedeljski ritem; 18.00 Pregled dogodkov, nato Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Zaključek sporedov.

RADIO KOPER
(italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prisrčno vaši; 8.00 Pregled športnih dogodkov; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 Čudovitih sedem; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Posebna oddaja o SP v atletiki; 14.30 Popevka tedna; 15.00 Dance parade; 16.00 Glasbene aktualnosti; 17.00 Pregled športnih dogodkov; 18.10 Vandranje po starih uličicah; 18.45 High power; 19.30 Športna nedelja; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Jutranji val; 12.40 Oddaja z odborniki kulturnega društva Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 15.30 Festivalbar '87 (pon.); 16.30 Rock'n'roll; podnevi in ponoči oddaje povezuje glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Inf. odd.: Uno Mattina
9.35 Nanizanka: Professione pericolo
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nad.: La valle dei pioppi (1. del)
11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 TV film: Il videotestamento
13.30 Dnevnik
14.00 Film: L'inafferrabile invincibile Mr. Invisibile (fant., It. 1970, r. A. Margheriti, i. Dean Jones)
15.50 Športni ponedeljek
16.20 Risanka: Grisù il draghetto
16.30 Nanizanka: La baia dei cedri
17.00 Nadaljevanka: Un matrimonio in provincia (1. del)
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Rubrika: Te la do io l'America
19.40 Almanah in dnevnik
20.30 Film: I quattro dell'Ave Maria (vestern, It. 1968, r. Giuseppe Colizzi, i. Terence Hill, Bud Spencer)
22.40 Dnevnik
22.55 Dnevnik - posebna oddaja
23.55 Dnevnik

RAI 2

11.50 Nadaljevanka: Liszt (1. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - šport
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Nanizanka: Tuono blu
15.25 Flilm: Le ragazze di Piazza di Spagna (dram., It. 1952, r. Luciano Emmer, i. Lucia Bosè, Cosetta Greco)
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Nanizanka: Blondie
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Le strade di San Francisco
19.35 Vreme in dnevnik
20.15 Dnevnik - šport
20.30 Nadaljevanka: Capitol
21.30 TV film: Pet vznemirljivih zgodb - Scacco matto (po noveli Stanleya Ellina, r. Carlo Di Carlo)
22.20 Dnevnik - nocoj
22.35 Kviz: Il milionario (vodi Jocelyn)
23.25 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Nočni film: Il mistero di Oberwald (dram., It. 1981, r. Michelangelo Antonion, i. Monica Vitti, Franco Branciaroli)

RAI 3

15.00 Šport: tenis (prenos iz Cagliarija), jahanje (prenos iz Cervie)
16.00 Šport: kotalkanje (prenos iz Pineta), Sredozemske igre (prenos iz Latakie - Sirija)
17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi, sodelujejo Sara Simeoni, Sandro Mazzola in Novella Calligaris)
17.55 Nanizanka: Le inchieste del Commissario Maigret - Una vita in gioco (1. del)
19.00 Vreme in dnevnik
19.20 Deželne vesti
19.35 Deželne športne vesti
20.05 Izobraževalna oddaja: Il frumento - La lavorazione del terreno e la concimazione (1. del)
20.30 Nanizanka: I professionals
21.20 Dnevnik
21.25 Glasbena oddaja: Finalissima Discoestate '87 (prenos iz Montecatinija Terme)
22.25 Športna oddaja: Il processo del lunedì (pripravil Aldo Biscardi)
23.55 Dnevnik - nočne vesti
24.00 Deželne vesti

RTV Ljubljana

10.00 TV mozaik. Zrcalo tedna
10.20 Matineja. Film: Velikan
17.05 TV mozaik (pon.)
17.25 Poročila
17.30 Otroška oddaja: Radovedni Taček - Jadro (12. del)
17.45 Mladinska oddaja: Pamet je boljša kot žamet - Igra z milom (12. del)
17.50 Dok.: Nacionalni parki - Mljet
18.15 Glasbena oddaja: Danzas Maracaibo (Koreografa tega ansambla sta pripravila prikaz venezuelanske kulture, raznovrstnosti ljudskih plesov in glasbe ter kulturno preteklost. V prvi oddaji bo ansambel Danzas Maracaibo predstavil pisano dušo venezuelanskega človeka.)
19.00 Obzornik
19.10 Risanka
19.26 Vreme in dnevnik
20.00 Nadaljevanka: Ključ do Rebeke (po romanu Kena Folletta, 2. del)
21.05 Omizje: Agrokomerc in tržno gospodarstvo
22.45 Poročila

TV Koper

17.00 Otroški spored: risanke
18.00 Rubrika: Zdravnik in otrok
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
TRST — Zbor istrskih beguncev
TRST — Prvi dan pouka
DOBERDOB — Ekološka akcija
GORICA — Podelitev nagrad Sergio Amidei za scenariste
GORICA — Otvoritev kulturno-športnega središča Danica
NABREŽINA — Košarkarski maraton

19.30 TVD Stičišče
19.45 Nadaljevanka: Veronica
20.30 Film: La polizia non perdona (dram., r. Sutton Roley, i. Gloria Grahame, Scott Brady, pon.)
22.00 TVD Vsedanes
22.10 Rubrika: Zdravnik in pacient
22.40 Dokumentarec: Zadni tabuji
23.15 Nanizanka: Neverjetne zgodbe Edgarda Alana Poea

CANALE 5

7.00 Rubrika: Buongiorno Italia
7.20 Risanke
8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori
9.30 Nanizanke: General Hospital, 10.25 Alice, 10.45 Orazio
11.15 Kviz: Tuttinfamiglia
12.00 Nanizanki: Arcibaldo, 12.30 Bonanza
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Film: Luis De Funès e il nonno surgelato (kom., Fr. 1969, r. Edouard Molinaro, i. Luis De Funès, Michel Lonsdale)
16.00 Nanizanke: Maude, 16.30 Alice, 17.00 L'albero delle mele
17.30 Kviz: Doppio Slalom
18.00 Nanizanke: Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat
20.30 Film: In viaggio con papà (kom., It. 1982, r. Alberto Sordi, i. Carlo Verdone, Alberto Sordi)
22.45 Variete: Maurizio Costanzo show
0.45 Filmska rubrika: Première
0.55 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.15 Film: La sepolta viva (dram., It. 1948, r. Guido Brignone, i. Milly Vitale, Paul Muller)
11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Creamy, Juny Peperina, Mini Pony
14.30 Nadaljevanki: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo
16.15 Nanizanka: Il Santo
17.15 Nadaljevanka: Aspettando il domani
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Quincy
20.30 Film: Il mondo di Suzie Wong (kom., ZDA 1961, r. Richard Quine, i. William Holden, Nancy Kwan)
22.55 Film: Generazione Proteus (fant., ZDA 1977, r. Donald Cammel, i. Julie Christie, Fritz Weaver)
0.45 Nanizanki: Premiata Agenzia Whitney, 1.45 Il Santo

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.15 Wonder Woman, 10.00 Tarzan, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 Tre cuori in affitto, 13.30 M.A.S.H.
14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach
15.00 Nanizanka: La famiglia Addams
15.30 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Memole, Emy, Holly e Benji, Jem
18.00 Nanizanki: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch
20.00 Risanka: Pollyanna
20.30 Nadaljevanka: Alla conquista del West
22.25 Šport: košarka
1.00 Nanizanki: La strana coppia, 1.30 Ai confini della realtà

TELEPADOVA

13.30 Ris.: Galaxy Express
14.00 Nadaljevanki: Signore e padrone, 15.00 Dancing Days
16.30 Nan.: Fantasilandia
17.30 Risanke
19.30 Nanizanka: I predatori dell'idolo d'oro
20.30 Film
22.30 Nanizanki: Legman, 23.30 Cutter chiama Houston
0.30 Film: Inondazione (dram., 1976, r. Earl Bellamy, i. Robert Culp, Martin Milner)

TELEFRIULI

13.00 Nadaljevanka: Marta
14.30 Risanke
15.00 Nanizanka: George
15.30 Glasbena oddaja: Music Box
17.00 Film: Il diavolo è femmina (kom., ZDA 1935, r. George Cukor, i. Katharine Hepburn, Cary Grant)
19.00 Dnevnik
19.30 Dan za dnem
20.00 Nan.: I cercatori d'oro
20.30 Športna oddaja
21.30 Dokumentarec: Sredozemska dimenzija
22.30 Dnevnik
23.00 Dan za dnem
23.30 Zdravniška rubrika: Trentatrè
24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Osebno; 8.35 Glasbeni mozaik; 9.00 Otroški kotiček: Ali jih poznaš?, Okno v živalski svet; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert RAI iz Rima (Arnold Schönberg - Gurrelieder za soliste, zbor in orkester, dir. Juri Aronovič); 12.00-13.00 Glasbeni mozaik; 12.00 Zapiski s poti; 13.20 Z letošnje revije Corovivo; 13.35 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Glasba; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmice na potepu; 9.05 Glasba; 9.35 Za goste iz tujine; 10.05 Tekoča repriza; 11.05 Izbrali smo... Mendelssohna, Liszta in De Fallo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 14.05 Križemkraž; 14.15 Mladi na glasbenih revijah; 14.40 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 18.00 Ansambel Avsenik; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Iz studia 26; 20.10 Pesmi slovenskih skladateljev; 20.30 Vedre note; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Zimzelene melodije.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 7.30 Poročila in dnevni pregled tiska; 8.00 Zaključek; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji, zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 18.00 V podaljšku; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.07 Koledarček; 7.00 Za dobro jutro; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.30 Tedenski horoskop; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Zarjavele trobente; podnevi in ponoči povezuje oddaje glasba.

Tisoč naših učencev in dijakov stopa jutri v novo šolsko leto

Jutri dopoldne se bodo ponovno odprla vrata šol vseh stopenj. Na Goriškem vstopa v novo šolsko leto nekaj čez tisoč učencev in dijakov. Po zadnjih podatkih, ki upoštevajo nekatere zamudnike ter vpise dijakov, ki so polagali popravne izpite, bo naše šole, od osnovnih do višjih srednjih, obiskovalo 1007 učencev in dijakov. V lanskem šolskem letu jih je bilo približno 50 več.

Če skupni podatek razčlenimo, je takoj opaziti vpliv upadanja rojstev, ki je pri nas doseglo zaskrbljujoče razsežnosti sredi 70. let. Tako bo letos manj učencev v osnovnih šolah (347 namesto 377) in nižji srednji (v Gorici 257 namesto 293, v oddelku v Doberdobu 61, kakor lani), na petih višjih zavodih pa se je število dijakov povečalo od 327 na 342.

V delno tolažbo nam je lahko primerjava z italijanskimi šolami v Gorici, kjer se prav tako soočajo s problemom stalnega manjšanja števila otrok in seveda njegovimi posledicami: zapiranjem razredov in celo nekaterih šol. Seveda pa vsesplošnost pojava ni zadosten razlog, da si ne bi postavljali zaskrbljujočih vprašanj, kakšna bo bodočnost šol ob napovedih, da se demografskih trend vsaj v prihodnjih nekaj letih ne bo izboljšal, kvečjemu nasprotno. Kvantiteto bo treba nadomestiti s kvaliteto. V to smer bo morala predvsem šola kot tudi vsa naša narodnostna skupnost vložiti čim večji napor.

Lahko se še tolažimo (vendar ne več dolgo, saj bo oseka rojstev kmalu zajela tudi te) s stanjem na višjih srednjih šolah. Stabilnosti vpisov na gimnazijolicej Trubar (59 dijakov) in rahlemu nazadovanju učiteljišča Gregorčič (40 dijakov, lani 45) odgovarja povečano zanimanje za trgovsko industrijsko smer: zavod Cankar bo letos obiskovalo 105 dijakov (lani 96), Zois 91 (87), slovensko sekcijo Galilei, ki je letos dosegla četrti razred, 47 (40).

Slovenskim višjim srednjim šolam se obeta tudi kakovostno izboljšanje z novim šolskim centrom, ki naj bi ga pričeli graditi čez nekaj tednov. Želja vseh je, da bi se šole, kot predvideno, vanj lahko vselile že v teku prihodnjega šolskega leta in tako končno dobile primerne pogoje za delovanje.

Številni problemi, ki so bili odprti ob zaključku lanskega, se bodo - kot že precej let - redno pojavili ob začetku novega šolskega leta. Gre za probleme, ki pestijo celoten italijanski šolski sistem, ob njih pa so še specifični problemi naših šol, ki prav tako dolgo čakajo na zadovoljive rešitve.

Marljivo na delo torej, da bi bilo šolsko leto čim uspešnejše, naša šola pa vedno boljša.

Prvi dan šole: kako in kdaj

Za učence osnovnih šol se bo šolsko leto pričelo jutri ob 8.30. Zberejo naj se v šolah (v Števerjanu pred cerkvijo). Po šolskih mašah bo reden pouk do 12.30.

Dijaki nižje srednje šole v Gorici se bodo zbrali ob 9. uri pred šolo, maša bo ob 10. uri. V Doberdobu naj se dijaki zberejo na šolskem dvorišču ob 8.30, ob 9. uri pa bo maša.

Dijaki slovenske sekcije ITI bodo imeli mašo v šoli ob 8.30, za ostale višje srednje šole pa bo skupna maša ob 8.30 v kapeli v Ul. Alviano ob 8.30. Po maši bo po posameznih šolah pouk.

Z jutrišnjim dnem stopa v veljavo zimski urnik avtobusov APT. Na progi Trst-Gorica bo avtobus vozil ob 7.37 skozi Jamlje, 7.41 Boneti, 7.27 in 7.45 Doberdob, 7.51 Devetaki, 7.54 Gabrje, 8.01 Sovodnje. Iz Krmina bo avtobus vozil ob 7.45.

Šolabus v Doberdobu za vse učence in dijake bo jutri vozil po običajni progi z odhodom iz Doberdoba ob 7.40 in prihodom ob 8.30. Povratna vožnja ob 12.30.

Danes bodo na Vrhu odprli Kulturni in športni center

Slovesnost bo ob 10. uri

Dolgo so si na Vrhu prizadevali za ureditev prostorov za kulturno in družabno dejavnost ter športnih objektov. Danes prihaja do uresničitve dolgoletnih želja in načrtov.

Ob 10. uri bodo izročili namenu kulturno-športno središče Danica, ki ga je v dobrih štirih letih zgradila, ob množični podpori domačinov in raznih ustanov, Gospodarska zadruga Vrh.

Dogodek, ki je za vrhovsko skupnost nedvomno zgodovinskega pomena, saj v kraju doslej ni bilo primernih prostorov za kulturno in športno dejavnost, ima še drugačen pomen. Odprtje objekta, na katerega so Vrhovci in celotna narodnostna skupnost upravičeno ponosni, je tudi dokaz organizacijskih sposobnosti in obenem potrditev samozaupanja v lastne sposobnosti in lastno moč.

Kakor smo že poročali, se bo slovesnost pričela ob 10. uri s kulturnim sporedom in priložnostnim nagovorom. Sledil bo ogled prostorov in prijateljsko srečanje za vse, ne glede, če so ali niso prejeli osebno vabilo.

Nagrada Amidei

Na slovesnosti, ki so se je udeležili režiserji, scenaristi in druge osebnosti filmskega sveta, so včeraj nagradili scenariste filmov Speriamo che sia femmina in La famiglia. Žirija, ki jo je vodil scenarist Age Incrocci, je ob tem predlagala Občini, da bi bil natečaj vsako leto. Odtod tudi izbira, da se nagradita - s skulpturama umetnika Simona Benettona - dva filma, po eden iz sezon 85-86 in 86-87. Žirija je ugotovila, da splošna raven italijanskih filmov v zadnjem dveletju ni bila ravno odlična, da pa omenjeni deli vsekakor zaslužita priznaje. Odločitev je zato bila soglasna z vzdržanjem nekaterih članov žirije, ki so bili med soustvarjalci prav dveh omenjenih filmov.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 13. do 19. septembra.

RODILI SO SE: Micol Odorico, Elia Ghitter, Tommaso Mocchiut, Gianpietro Iurig.

UMRLI SO: 84—letni upokojenec Luigi Brumat, 64—letni upokojenec Felice Pomasan, 59—letni upokojenec Giuseppe Brescia, 82—letni upokojenec Silvio Caduf, 84—letna gospodinja Karolina Rožič vdova Simčič, 76—letni upokojenec Giacomo Bassa, 64—letni upokojenec Antonio Vecchiet, 77—letna upokojenka Melania Oresig, 91—letna upokojenka Anna Devetta vdova Zeriali, 67—letni upokojenec Giuseppe Giovanni Bolzan, 86—letni upokojenec Giovanni Battista Brumat, 60—letni upokojenec Francesco Comunello, 87—letna upokojenka Carmela Vitas, 63—letni delavec Bruno Planis, 79—letna upokojenka Giuliana Nemec vdova Borsi, 54—letna gospodinja Giuliana Guglielmini, 78—letni upokojenec Ubaldo Peressin, 67—letni upokojenec Ladislav Golob, 81—letni upokojenec Gioacchino Fontanin, 73—letni upokojenec Massimiliano Cernecca, 77—letni upokojenec Francesco Bertotti.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »Predator«.
VERDI 16.00-22.00 »Meatballeis-Porcelloni in vacanza«.
VITTORIA 16.00-22.00 »Giochi bestiali nel mondo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 15.00-22.00 »La vedova nera«.

Nova Gorica

SOČA 16.30-18.30-20.30 »Phenomena«.
DESKLE 17.00 in 19.30 »Poslednji zmaj«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska, Ul. sv. Mihaela, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike 26, tel. 72341.

POGREBI

Jutri v Gorici ob 9.30 Bruno Planis iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

Od četrtka do ponedeljka jesenski sejem Flash moda

Razstavišče ob ločniškem mostu je te dni v znamenju priprav na skorajšnje odprtje jesenskega sejma Flash moda. Odprli ga bodo v četrtek, 24. t. m., ob 18. uri.

Prireditev bo tokrat bogatejša, program popolnejši, tudi glede modnih defilejev. Za tovrstno razstavno dejavnost namreč pripravljajo v padiljonu D poseben oder in urejajo tudi prostor za občinstvo.

Modnim defilejem bo lahko odslej sledilo 500 obiskovalcev.

Poleg novih oblačil, ki jih pripravljajo modni kreatorji, bosta obiskovalce prav gotovo pritegnili dve razstavi, ki jih je pripravil pokrajinski muzej, v sodelovanju z Dunajskim mestnim muzejem in Mestnim muzejem iz Idrije. Razvoj oblačil in čipkarstvo. Tako bi lahko poimenovali razstavi, ki se lepo uvrščata v okvir sejma Flash moda.

O modi in oblačilih je mogoče spregovoriti tudi preko filma. Obiskovalci si bodo tako lahko ogledali od petka do nedelje, filme in sicer "Sotto il vestito niente", "Nove setimane e mezzo" ter "Via Montenapoleone".

V nedeljo dopoldne bo na sejmišču strokovni posvet deželnega značaja in sicer na temo Proizvodnja in distribucija na področju mode.

Zahtevna operacija novorojenčka

Zdravniki goriške splošne bolnišnice so se odločili za zahteven kirurški poseg na novorojenčku Andrei Mistarisu. Otrok, ki se je rodil ta teden v goriški porodnišnici ima namreč prirojeno srčno hibo. Odločili so se zato za kardiokirurški poseg, ki pa ga bodo opravili v specialistični kliniki v Bergamu. Malega Andreo so z rešilnim avtomobilom prepeljali do Proseka, od tam pa s helikopterjem v Bergamo. Starši otroka so doma v Tržiču , kjer stanujejo v ulici delle Portanzie 11.

† Naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustila

Marija Butkovič vd. Pisk

Pogreb bo jutri ob 15. uri iz hiše žalosti.

Hči Ljubka z družino

Sovodnje, 20. septembra 1987

OB 90-LETNICI SVOJEGA DELOVANJA
NUDI URARNA - ZLATARNA
Šuligoj
(1897-1987)
POSEBNE POPUSTE
Gorica - Ul. Carducci 49 - Tel.: 85-657

Pri **ZALOŽNIŠTVU TRŽAŠKEGA TISKA**
je pravkar izšla učna mapa s knjižico in delovnimi listi
PRVI DAN ŠOLE
V prodaji je v vseh slovenskih knjigarnah po **6.500 lir.**

KULTURNO DRUŠTVO
Andrej Paglavec
IZ PODGORE
se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli sodelovali ali prispevali k lepemu uspehu prireditve ob odprtju novega sedeža dne 13. 9. 1987.

Flash MODA
OBLAČILA - OBUTEV - MODNI DADATKI - DEFILÉ
ZBORNICA ZA TRGOVINO INDUSTRIJO OBRT KMETIJSTVO
GORIŠKI SEJMI
USTANOVA ZA RAZVOJ OBRTNIŠTVA
esa
FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

GORICA 24. - 28. SEPTEMBRA 1987
SEJMIŠČE - TAJNIŠTVO TEL.: 0481/22177 - 22233 - 520430
URNIK: četrtek, 24., od 18. do 22. ure; petek, 25., od 15. do 22. ure; sobota, 26., nedelja, 27., ponedeljek, 28., od 10. do 22. ure
VSTOPNINA: 5000 lir (znižana 2000 lir) - abonma za vse dneve 10.000 lir

LA MAGLIA
razstavljamo na sejmu
Flash MODA
najnovejše modne kolekcije
TRŽIČ - Ul. Roma 85 - Tel. 0481/73174

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
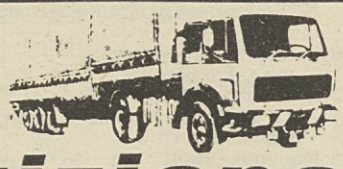
La Goriziana S.R.L.
GORICA — Via D. D'Aosta 180 - Tel. (0481) 22351 (avtomatska centrala)
TELEX: 460107 LAGORI I
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

PRONTOCASSA AUTO
OSEBNO POSOJILO S POSEBNIMI »DODATKI«
BREZPLAČNO
zavarovanje za eno leto
kasko
kraja
požar
preostali dolg
v sodelovanju s
CARNICA assicurazioni
To so posebni »dodatki«, ki ti jih ponujamo.
Poznaš pa tudi naše običajne ugodnosti pri financiranju (visok znesek, dolga odplačilna doba, hitra razpoložljivost sredstev in izredno nizki stroški).
Preden se odločiš za nakup novega avtomobila, obišči eno od naših podružnic in zaprosi za podrobnejše informacije.
Veseli bomo, če ti bomo lahko s številkami dokazali, da je
PRONTOCASSA AUTO
OSEBNO POSOJILO S SERIJSKIMI »DODATKI«
TVOJA banka . . . od 1831. leta
CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA

Ponekod se ubadajo z načrti, kako omejiti število obiskovalcev

Že kar preveč turistov v muzejih ter znanih mestih

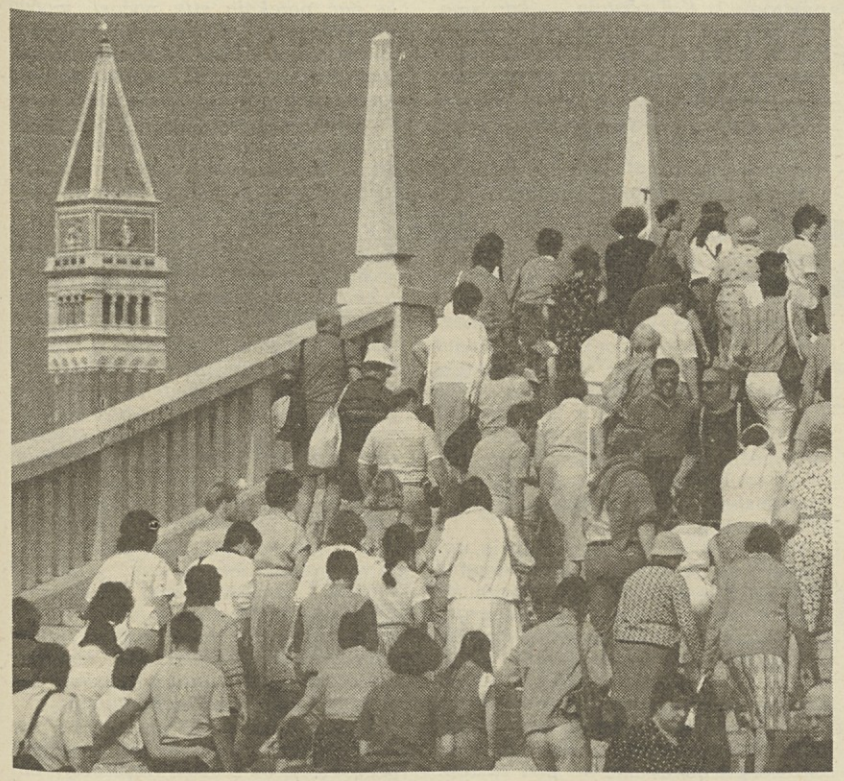

Tisti, ki se na to razumejo, pravijo, da vsako leto pride v Benetke deset milijonov turistov. Največ jih pride v mesto sredi lagune v predpustnih dneh, v dneh ko so v Benetkah kake velike prireditve, za Veliko noč, ali pa takrat ko v tem mestu prirejajo velike razstave. Brez dvoma bodo vse te številke pravilne, saj imamo na pomembnejših razstavah tudi po več sto tisoč obiskovalcev. Ne smemo pozabiti nedeljskega turizma, saj še zlasti z avtobusi pride v Benetke vsak praznični dan na desetisoče, marsikdaj pa tudi po sto tisoč turistov.

Vsi hočejo videti Trg sv. Marka, vsi hočejo vsaj na kratek sprehod po obali Riva degli Schiavoni, vsi se gnetejo na Rialtu, po ozkih uličicah od Trga Roma, kamor dospejo avtobusi, ali železniške postaje do Trga sv.Marka. Marsikdaj je hoja po teh uličicah zares nemogoča.

Lani je precej polemik vzbudila akcija nekega mestnega odbornika, ki je prepovedal mladim, da bi v spalnih vrečah prespali noč pred kolodvorom v Benetkah. Možje ki so se mladim protivili, ne da bi jim ponudili zadostne alternative, se niso zavedali, da se s takim turizmom ukvarjajo v glavnem mladi študentje, ki bodo čez leta prišli v Benetke kot zdravniki, profesorji, odvetniki, znanstveniki, in da bodo takrat prespali v dragih hotelih in obiskali drage, predrage restavracije. Tako se gredo mladi turizem v Parizu, Londonu, New Yorku. Nobenemu mestnemu očetu se tam ni niti sanjalo, da bi jih zalovil, ali jim prepovedal jesti sendvič na ulici.

S podobnimi izjavami so se beneški mestni očetje ubadali letos takoj po pustu in veliki noči, ko se je ugotovilo, da je masa turistov dobesedno blokirala beneške ulice in še prej vse parkirne prostore pred mestom. V svet je šla vest, da bo treba za vstop v Benetke plačati vstopnino ter da bo vstop v mesto številčno omejen. Te neresnične vesti pa so vzbudile precej negodovanja v tujini.

Dejstvo pa je, da se gre turizem vedno več ljudi. Sodobnikom niso namreč dovolj le peščene plaže ali izleti v gorè. Vse več je ljudi (tudi zaradi povečane šolske izobrazbe in večje reklame za razstave in kulturne prireditve), ki si želi v muzeje, na razstave, v gledališča in koncertne dvorane ter na večje tradicionalne prireditve.

S podobnimi vprašanji kot v Bedetkah se ubadajo v Sieni, kjer imajo nekajkrat letno znani Palio. Poleg domačinov na osrednji trg v to mestu pride še veliko turistov. Vsem ni moč na ta trg, pred mestom pa imamo pravi prometni infarkt, saj je treba avto parkirati kak kilometer pred Sieno. Predlog tamkajšnjega župana, da bi omejil vstop turistom v mesto, je vzbudil veliko protestov.

S podobnimi vprašanji so se soočali v Firencah lani in tudi letos, ko so imeli veliko pomembnih in kvalitetnih razstav. V vrsti je bilo treba čakati ves dan, marsikdaj tudi dva dni, da si lahko prišel v muzej. Tam pa si moral tekati, ne da bi se lahko ustavil pred to ali drugo umetnino, tolikšna je bila gneča.

Italija je bogata na muzejih. Največ umetnin pa je skritih v skladiščih. Prvič, ker nimajo dovolj razstavnih prostorov, drugič, ker ni dovolj osebja na razpolago. V nekaterih primerih so zasebna podjetja priskočila na pomoč in sponsorizirala razstave ter muzeje tako, da iz svojega plačajo osebje, ki omogoča, da so muzeji odprti do večernih ur.

Ta podaljšan urnik pa je še povečal število obiskovalcev. Dovolj nam je primer Milana, kjer je neka večja tvrdka, ki prodaja škotski wisky, omogočila večerno odprtje več muzejev. To je vzbudilo še več zanimanja, še zlasti pri Milančanih, ki najbrž dotlej niso kdovekaj obiskovali muzejev, in ob nekaterih razstavah je bilo treba ure in ure čakati, da si lahko prišel v razstavno dvorano. Še zlasti je bilo to opazno, ko je bila v milanu odprta razstava impresionistov.

Najbrž bo že treba, da tudi v italijanskih muzejih ter tudi v marsikaterem mestu, uvedejo nova pravila za obisk mestnih središč kot tudi muzejev. Seveda bo to sprožilo plaz protestov, ne le pri turistih, marveč tudi pri domačinih, ki bodo tako ali drugače prikrajšani v svojme kretanju. Še zlasti če bodo predlagane rešitve slabo osnovane in narobe sprejete.

Vendar so na tako pot prisiljene omejitve že šli v marsikaterem muzeju v drugih državah Evrope. V Luganu je milijarder von Thüssen v svoji razkošni vili uredil muzej z že več razstavami umetnin, ki tja prihajajo iz lenigrajskih, španskih ter ameriških muzejev. Gre za enkratne razstave, ki si jih je zares vredno ogledati. To velja še zlasti za umetnine, ki so bile dotlej skrite v skladiščih leningrajskih muzejev, kajti tam niso smele biti videne zaradi prevladujoče teze o socialističnem realizmu, ki je zavračala druge zvrsti umetnosti. V von Thüssenovem muzeju ni gneče. Vstopnico in prihod moraš rezervirati. Prišel boš tja ob določeni uri, v muzej bo vstopilo prej določeno število ljudi in nič več. Drugje se moraš obnašati tako, da ne pokvariš poda. V muzej lahko vstopiš le v copatah. To velja za obisk Chapter House v Westminsterju v Londonu pa tudi nedaleč od nas, v Vili Maser, nedaleč od Asola. Nekaj podobnega bi bilo treba v marsikaterem italijanskem muzeju ali cerkvi, najprej kar pri nas, v oglesjki baziliki, ter še kje drugje, kjer je pod izdelan iz dragocenega mozaika. Zakaj bi po v nekaj letih po nepotrebnem uničili to kar so naši predniki ohranjali tisočletja in stoletja?

MARKO WALTRITSCH

Velemesto ob pacifiški obali v marsičem prijetno in domače

Frisco - najmanj izrazito ameriško mesto

»Oh, San Francisco? Prav gotovo vam bo všeč, kot vsem Evropejcem!« V veljavnost te stare in kot kaže preizkušene resnice so bili odločno prepričani vsi državljani ZDA, ko so po golem naključju zvedeli za nadaljni cilj mojega popotovanja po njihovi obširni domovini.

Seveda so to tezo še zlasti suvereno zagovarjali prebivalci najbolj obljudene države ZDA ,se pravi sončne Kalifornije, ki pa so že sicer uverjeni, da živijo na najlepšem in najprijetnejšem delu sveta. Zanimivejše, predvsem pa verodostojnejše, se mi je zato zdelo mnenje »stootstotnega Newyorčana«, ki je San Franciscu pripisal zanj neizmerno pomembno odliko mesta, kjer se lahko še kar dostojno je in pije. (Treba je sicer vedeti, da se je moj letalski sosed vračal domov z gastronomsko—kulturnih počitnic v Italiji in da so zato bila njegova merila dokaj ostra).

Kakorkoli, niso se motili, kajti San Francisco, eno izmed najmanj izrazito ameriških mest, mi je bilo že na prvi pogled domače. Bodisi zaradi obmorske lege, bodisi zaradi ozkih in strmih ulic strogega centra, veliko zaradi možnosti, da se po njem lahko sprehodiš in nahodiš (kdor se spozna na velemesta ZDA ne podcenjuje te značilnosti), morda zaradi barvitosti in narodnostne mešanice prebivalstva, San Francisco je v splošnih, ali če hočete tudi povprečnih, evropskih očeh veliko manj čudno oziroma neobičajno mesto.

Takoj je treba sicer tudi povedati, da ne zakriva zelo pomembnih kulturnih spomenikov ali naravnih lepot, ki jih še tako bliskoviti popotnik ne bi smel zamuditi; San Francisco tudi ni gospodarski mogotec, vsaj v okviru ZDA ne, medtem ko so pomembnejši raziskovalno—študijski centri pretežno v njegovi okolici (takoimenovana dolina elektronike je nekaj desetin kilometrov južno ob avtocesti za Los Angeles, medtem ko je zlasti v letih '60 ter '70 kontestatorska univerza Berkeley na drugi, kopenski strani zaliva). V San Franciscu je predvsem prijetno živeti, zato ga priporočajo tistim svetovnim popotnikom, ki se na zaželjene ture odpravljajo z določeno lagodnostjo.

Sicer pa, če ste sproščeni in vas ne preganja turistična mrzlica, boste od ogleda kateregakoli mesta veliko več odnesli. Izjema ne more biti niti San Francisco, relativno mlado mesto na polotoku med istoimenskim zalivom in Pacifikom. Njegovo ime se je prvič pojavilo leta 1847, označevalo pa je španisko misijonsko postajo, ki so ji prej nekrščansko pravili »Yerba buena«. Okvire vojaško—verske postojanke pa je San Francisco prerasel ob polovici devetnajstega stoletja, ko je Kalifornijo zajelo mrzlično iskanje zlata. V tistih norih letih je tudi postavil temelje svoji takrat nesluteno donosni trgovini kavbojk »izumitelj« še vedno aktualnih kavbojk Levi Strauss.

Nov razmah pa je doživel med ameriško civilno vojno, saj je precej nesebično pomagal obema vojskujočima si taboroma. Ko pa je kalifornijsko s takrat veliko bolj razvitimi mesti na vzhodni obali povezala železnica, se je v San Francisco začelo množično priseljevanje od vsepovsod. Ta priliv prebivalstva v zelo številčnih in strnjenih narodnostnih skupinah, je vlilo mestu svojstveni pečat večnarodnosti, ki ga je ohranil vse do danes.

Tako je na primer še vedno precej razširjen pogovorni jezik domačinov španščina, čeprav je omejen na krog sorodnikov in starih znancev. Postopoma se izgublja francoščina, ki je bila nekdaj značilna za nekaj starih elegantnejših mestnih okrajev, italijanščina pa je tudi velika redkost.

Zato pa sta se kot strnjeni skupnosti ohranili japonska, predvsem pa kitajska, ki imata vsaka svojo četrt. Še zlasti Chinatown je izredno zanimiv in privlači številne turiste, saj gre za največji tovrstni okraj v mejah ZDA. Sprehod po kitajski četrti je skoraj obvezen, saj gre za povsem svojstveno mesto, ki so ga nekako vstavili v večjo celoto. Samo po glavnih ulicah so napisi dvojezični (angleško—kitajski), v stranskih so večkrat samo v kitajščini in lahko se vam zgodi, da v kakšni manjši restavraciji ali slaščičarni ne razumejo angleščine.

Japonci pa so šli v drugo skrajnost: velika redkost je namreč, da bi v ZDA rojeni Japonci govorili materin jezik, ki ga v večini primerov obvladajo le pasivno. Manj pristen je tudi njihov okraj v San Franciscu, ki je v bistvu nekakšen nakupovalni ter rekreativni center (še posebej radi kegljajo). Japonskih restavracij v mestu ne manjka, vendar so tudi za ameriške pojme precej drage. Boljše, predvsem pa odločno cenejše so kitajske, ki so zaradi kvalitete in pa cene med najbolj priljubljenimi.

Cable car v stari mestni četrti San Francisca: edini gibljajoči se zgodovinski spomenik.

Če nadaljujemo z narodnostnega vidika začrtani sprehod, lahko nekako severno od kitajske četrti zasledimo ostanke italijanske prisotnosti v San Franciscu. Na bulvarjih okraja North Beach je moč jesti in piti v številnih lokalih, ki nosijo imena kot so Caffè Roma, Caffè Puccini in tudi Caffè Trieste, v katerem vlada precej bohemsko ozračje, na prvotne lastnike, moje nostalgične someščane, pa opominjajo samo stare fotografije.

Nekako ob vznožju tega predela je najlepše mestno obrežje Embarcadero z zelo značilnim delom Fisherman's Wharf, kjer se spomini na nekdanje ribiče kažejo predvsem v kopici souvenirjev ter lokalov raznih tipov. Malo stran od obale pa leži nekdaj strah vzbujajoči otok Alcatraz, kjer je nekaj let preživel tudi sloviti gangster Al Capone, kot je jasno razvidno iz številnih razglednic in drugih spominkov.

S tega dela nabrežja se lahko vrnete v strogi center oziroma v današnji najpomembnejši nakupovalni predel z značilnim tramvajčkom. Cable car, kot je ime temu staremu javnemu prevoznemu sredstvu, na katerega so domačini zelo navezani, turisti pa dobesedno navalijo nanj, pelje po strmih vzpetinah čez predele, ki so med najstarejšimi uglednimi rezidenčnimi okraji. Vzponi so izredno ostri, tako da je vožnja zelo počasna in da potniki, kljub prepovedi, lahko skačejo z vagona ali nanj. Sicer pa je cable car med najpriljubljenejšimi simboli San Francisca: mestno upravo njegovo vzdrževanje veliko stane, čeprav vozovnica sploh ni poceni. Vožnja na progah cable cara pa je zanimiva tudi zato, ker si lahko mirno in z ugodne razgledne točke ogledate lepe mestne predele, če le ni tramvaj prenabit. Obenem pa so ogleda vredni tudi šoferji, ki vam, ne glede na vašo stopnjo znanja angleščine, v strogem narečju pripovedujejo o zgodovini mesta, o dogodkih iz vsakodnevnega življenja ali pa o lastnih tegobah, da morajo prevažati tako neumne ljudi, ki jih sploh ne razumejo.

Sprehod po strogem nakupovalnem centru, kjer vas lahko odloži cable car in pa tudi vsa sodobnejša prevozna sredstva, je nujen že zato, ker je podoben evropskim in zgrajen z namenom, da si ga ljudje tudi ogledujejo in ne samo poslužujejo. Zanimivo je tudi dejstvo, da so v tem predelu predvsem manjše prodajalne z jestvinami, kajti za ameriške pojme je težko nakupovati v trgovinah, do katerih se ne moreš pripeljati z avtom.

Če pa nimaš avta, težko prideš do mosta, ki v svetu nepogrešljivo oznanja San Francisco: Golden Gate Bridge povezuje mesto s pokrajino na severu in preko njega se lahko na primer odpeljete na krajši izlet v dva vinorodna predela Napa in Sonoma County. Tam se res pozna italijanska roka in krajevni vinski pridelek je tudi za naše okuse dovolj dober, čeprav ne tako kvaliteten za kakršnega ga proglašajo na vinskem področju in sicer naivnejši Kalifornijci. Na posebnih farmah, ki so sicer bolj podobne marketom, si lahko privoščite še domači sir in salamo ter kar po primorsko pomalicate.

Pot preko slavnega mosta vas lahko popelje tudi v dve izredno lepi obmorski mesteci, ki ležita na severno—zahodni obali zaliva San Francisco. Izlet v mesti Sausalito in Tiburon, kjer imajo vikendice tudi prebivalci San Francisca, ker je na drugi strani zaliva podnebje veliko bolj blago, pa je še prijetnejši z ladjico redne linije.

Ker smo že pri izletih še nasvet za nekoliko daljšo turo: približno dve uri vožnje z avtomobilom vas južno od San Francisca pripeljeta do polotoka Monterey in istoimenskega mesta, ki je bilo prva prestolnica severnoameriške države Kalifornija. Trenutno pa je mestece najpriljubljenejša poletna rezidenca kalifornijskih intelektualcev, ki se tjakaj radi zatekajo, da bi se izognili bolj mondenim, a utrujajočim plažam pri Los Angelesu. Iz Montereyskega zaliva pelje najlepša, dasi ne najkrajša pot v sosednji zaliv Carmel, preko turistične atrakcije Seventeen Mile Drive.

Gre za turistično pot, ki je ovinkasto speljana ob morju in mimo ekskluzivnih igrišč za golf preko travnikov ter gozdov; seveda je treba plačati cestnino. Kot rečeno vas pot pripelje do nekdanje vasi Carmel, ki se je razvila v okusno urejeno morsko letovišče. Nedvomno je v Carmelu najlepša peščena plaža v okolici San Francisca, kajti med hibe mesta je treba prišteti nesporno dejstvo, da se v njegovih bližnjih oceanskih vodah ni mogoče kopati. Sicer pa je treba primerno naglasiti, da je z vidika srečnega prebivalca Sredozemlja kopanje na razvpitih plažah Kalifornije precej neatraktivno početje.

Mali »luškani« Carmel pa se lahko ponaša še z eno zanimivostjo: za župana so namreč izvolili pri nas zelo znanega filmskega igralca Clinta Eastwooda. »Junaški kavboj« je domačinom vlil veliko zaupanja, njegovo priljubljeno podobo pa so ponatisnili na majice, brisače, kozarce, medaljončke, razglednice in podobno.

Sicer pa, kar Američani ljubijo, to radi prodajajo. Trgovinic z razno raznimi souvenirčki ne manjka nikjer, kot tudi ne večjih ali manjših prodajaln s pijačo in prigrizkom. V San Franciscu se številčnosti pridruži še raznolikost izbire, kajti ob še omenjenih specialitetah je treba navesti vsaj še mehiško kuhinjo ter splošno ribjo. Problem je večkrat v ceni, saj so merila v ZDA strožja kot pri nas. Med drugim je koristno vedeti, da v veliko lokalov z alkoholnimi pijačami mlajši od 18. let v Kaliforniji, v nekaterih državah pa od 21. let, nimajo vstopa. Prepovedi veljajo tudi za diskoteke in celo vrsto kavarn ali klubov, v katerih zvečer igrajo razne vrste glasbe. Posebej so zanimivi jazz klubi, po katerih je San Francisco nekdaj slovel.

Mislim, da je napotkov za krajši ali daljši obisk San Francisca dovolj, precej pa je odvisno od časa in denarja, ki ga ima vsak interesent na razpolago. Muzejev posebej nisem omenjala, čeprav je na primer prav v tem mestu nekaj izredno zanimivih muzejev umetnosti raznih narodnosti in pa modernih, tudi prodajnih galerij.

Kdor pa pripada moji generaciji, naj se nahitro odpelje še v univerzitetno mesto Berkeley, mit študentovskega kontestatorskega vala iz leta '68. Nepozabnih vtisov si ne bo nabral (ali bi bilo sploh mogoče?), zato pa se bo lahko na kratek premislek zatekel v lokale, ki v istih prostorih združujejo kavarno in dobro založeno knjigarno, kjer se lahko istočasno opomoreš miselno ter fizično.

BREDA PAHOR

Poezija Makucovih grafik na razstavi v Anconi

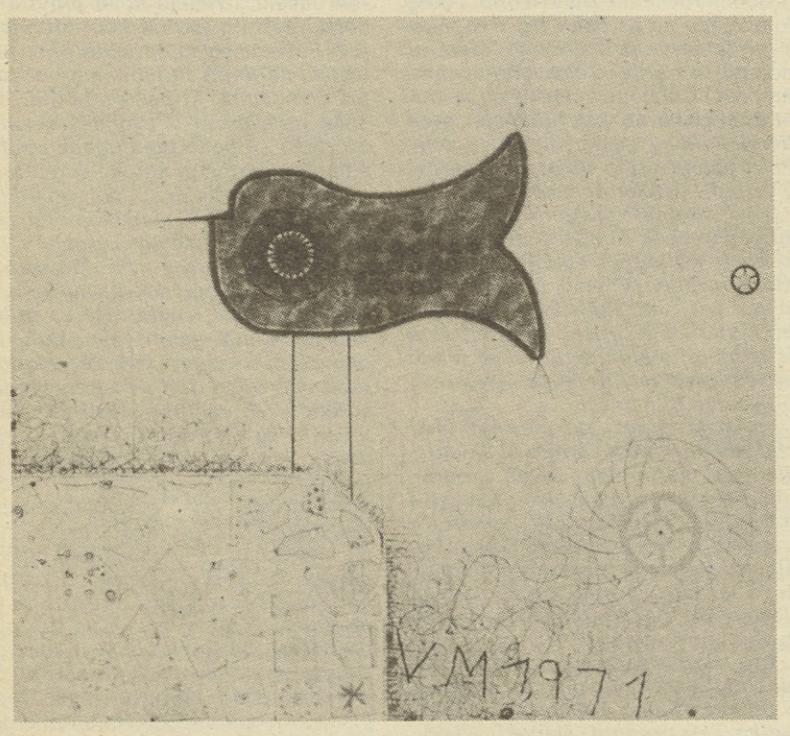

Slovenski grafik Vladimir Makuc razstavlja v Palazzo degli anziani v Anconi. Razstava bo odprta do 5. oktobra.

Ob razstavi je izšel ličen katalog, ki med drugim prinaša zapis znanega italijanskega pisatelja Leonarda Sciascie. Pisatelj pravi o grafiku naslednje: »Vladimir Makuc je eden izmed najboljših sodobnih grafikov. Sodi med resnične grafike, ekskluzivne in potrpežljive — grafika zanj ne pomeni nekega dodatka slikarstvu ali pa možnosti, da razmnožuje dela in tako ustreže povpraševanju. V deželi, kjer upoštevajo grafiko kot svojevrstno umetnost in prirejajo bienalo, kjer zberejo, kar je najboljšega na svetu, deluje Makuc z izjemno originalnimi izraznimi sredstvi.« Sciascia nadalje poudarja poetičnost in globogo človeškost Makucovih grafik.

Daljši študij sta za katalog napisala Marilena Pasquali in Francesco Lista. Razstava sama pa prinaša novejše umetnikove grafike in tudi nekaj skulptur, ki pa v bistvu odražajo oblike in barve grafičnih del.

Knjiga švedskega raziskovalca Therborna

Ideologija moči in moč ideologije

JANEZ POVŠE

Švedski družboslovni raziskovalec Göran Therborn se je lotil vprašanja ideologije z nekoliko drugačne strani, kot smo nemara vajeni. Ideologije, te besede in resnice, ki mnogokrat vzbuja nezaupanje, saj je menda sinonim za prisilo, nad-silo, vladanje in vladavine, ki so se v imenu tega ali onega božanstva, te ali one ideje, vrstile skozi zgodovino — in sicer vedno na škodo človeka, majhnega in povprečnega človeka. Ideologija naj bi bila kriva za cel kup strašanskih zgodovinskih nesreč, ki so se navadno končale z vojnami, ali pa so uzakonile novo prisilo, novo izkoriščanje, da ne rečemo novo bedo, ki je spet in spet postala »normalna«, razumljiva in sprejemljiva in celo primerna za tiste, ki so bili vanjo potisnjeni.

Seveda je Therborn — knjiga »Ideologija moči in moč ideologije« izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani — daleč od takšnih stališč ali celo razmišljanj, narobe, pledira za upoštevanje dialektičnega značaja ideologije, ki se torej skozi zgodovino spreminja in preobraža, pač v skladu z življenjem oziroma obliko proizvodnje in proizvajanja, ki v največji meri pogojuje ustrezno organiziranje ljudi, pravila, mentaliteto, da ne rečemo politiko in vsesplošni značaj. Ideologija namreč ni zgolj podrejanje ljudi, »družbeni cement«, ampak je tudi usposabljanje ljudi za zavestno družbeno akcijo. Ideologija je torej lahko pozitivna ali negativna, odvisno kdaj nastopi in v kateri fazi svojega odvijanja se nahaja; ali je pozitivna ali negativna, vedno obstaja, vedno je, in to je nemara najtrdnejša resnica te človekove nadgradnje.

Ideologija torej podreja in usposablja ljudi — subjekte za celo vrsto stvari, prvenstveno pa za troje osnovnih poglavij, ki jih vedno mora zavestno ali nezavedno upoštevati vsak posameznik v določenem ideološkem prostoru: 1) Kaj obstaja — kdo smo, kdo smo mi, kaj je svet, kaj narava, kaj družba, kaj moški in ženska in kakšni so ali naj bodo odnosi med njima. 2) Kaj je dobro — pravilno, pravično, lepo, privlačno, užitka vredno, s čimer so naše želje strukturirane ali z drugimi besedami: splošni ideali so v tolikšni meri skupni in podobni, da ljudje pač že iz sebe delujejo v podobni, obvladljivi smeri. 3) Kaj je možno in kaj nemožno. Vsaka vladajoča ideologija ima seveda na svojem vrhu politiko, politično odločanje, in v kolikor se pojavljajo ljudje, posamezniki, ki v naštetih poglavjih bistveno ali moteče odstopajo od »skupnosti«, »skupnih« idealov, potem je ta politika tista, ki navadno v imenu vseh ostalih, večine, vzpostavi pravilno ravnotežje: pri roki so sankcije, odvzem svobode, proglasitev za norega, nezaposlenost ali izguba dela, izobčenje ali celo smrt.

Po avtorju je izrazito napačna domneva, da se lahko »vlada samo s silo, saj v resnici sila nikoli ne more vladati sama«. Tudi se knjiga argumentirano in spoštljivo dotika vprašanja »razrednega boja«, ki je — kot je znano — eden od temeljev marksističnega razumevanja. Da je razredno razpostavljanje temeljni razlog zgodovinskega gibanja, o tem ne more biti nobenega dvoma — pod razredi razumemo različne kategorije ljudi na hierarhični lestvici vladanja oziroma ekonomske (ne)moči — toda marksizem je zaostril vprašanje do vrelišča, vedno in povsod naj bi bili »interesi« vladajočih in obvladovanih tako različni in tako konfliktni, da lahko že s subjektivnim organiziranjem sprožimo spremembe. Therborn zagovarja stališče, da je prihajalo v zgodovini — vsaj v sredini obdobij — pravzaprav do ravnovesja in »sporazuma«: sužnjem tedaj niti na pamet ni prišlo, da bi se uprli, kot tudi ne podložnikom v fevdalni ureditvi, kot tudi ne delavcem v modernem svetu. Obdobja pač potekajo sila počasi, močno preraščajo vek človeškega življenja, vedno pa je takšno potekanje proces, premikanje, gibanje, čeprav nemara marsikomu nevidno in neobstojno. V tej točki torej poglobitev radikalnega razumevanja marksistične opredelitve, ki lahko — vsaj v politični praksi — privede do preuranjenega in forsiranega kreiranja zgodovine.

Zanimiva je tudi omemba, kaj vse lahko postane ideologija: ideja še ni sama po sebi ideologija, pa vendar lahko prav to postane. Znanost in filozofija pa tudi religija — vse omenjene kategorije so že bile v zgodovini sredstvo za vzpostavljanje ideologije, se pravi »pravice in možnosti« za izvajanje politike, odprto vprašanje pa ostaja, kdo je kriv za poenostavitve idej. Z drugimi besedami: kdo je kriv, da je postal sokrivec za fašizem Wagner, pa Nietsche, po mnenju nekaterih tudi Hegel, kdo je kriv — nemara Galilei — da se zemlja vrti okrog sonca in ne narobe, kdo je kriv — nemara Darwin — za razvoj vrst itd. itd. Prenos ideje v ideologijo je nedvomno velika operacija, ki bi jo bilo vredno kdaj podrobneje raziskati. Podobno kot obravnavana knjiga raziskuje naravo in življenje ideologij samih.

■ **O življenju Oscarja Wilda se je v preteklosti že mnogo napisalo, vendar pa imamo dandanes le malo popolnih in urejenih tekstov, ki bi na zadovoljiv način označili lik tega mojstra pisane besede. V tem pogledu so ustvarili zanimive tekste Jackson, Hyde ter Jullian, sedaj pa lahko mednje prištejemo še Francesca Meja, ki je pred kratkim izdal za založniško hišo Rusconi delo z naslovom Oscar Wilde.**

Mejavo delo je samo po sebi precej popolno, čeprav sta dobri tretini osredotočeni na juristične postopke v zvezi z Wildejevim prijateljstvom z Lordom Alfredom Douglasom.

New Swing kvartet navdušil poslušalce

Petkov kulturni večer v športno kulturnem središču v Zgoniku je povsem upravičil pričakovanja. V okviru svojih popotovanj in pevskih turnej po najbolj slavnih svetovnih odrih je na povabilo KD Rdeča zvezda in glasbene zadruge ARS NOVA pot zanesla New Swing kvartet tudi k nam v zamejstvo. Vrhunski umetniški nastop je nudil prvovrstni kulturni užitek in briljantno vokalno izvajanje je bila prava poslastica za številne očarane poslušalce, ki niso štedili z aplavzi in navdušenim odobravanjem.

V dvodelnem celovečernem koncertu je pevski kvartet ob spremljavi glasbenega tria izvajal splet črnskih duhovnih pesmi, ki so nastale v Severni Ameriki pred več kot 250 leti v srcu zatiranega črnega človeka, ki je tako lepo zapel v sli po življenju in obstanku. Dare Hering, Rado Radevšek, Marjan Petan in predvsem izvrstni Oto Pestner, ki že devetnajst let soustvarjajo na svoji plodni umetniški poti, so še enkrat dokazali, da so pravi vokalni virtuozi svetovnega formata. Z vokalno barvitostjo, spontano vživetostjo, razposajeno razigranostjo in šarmantno mimiko je slovenski kvartet prodrl do dna srca vseh prisotnih in ob koncu seveda ni šlo brez dodatne pesmi.

Ob tej priložnosti so tudi predstavili in prodajali kasete

z naslovom O happy day. Res čudovito doživetje, ki je vsestransko obogatilo tako pozorno publiko, ki je tudi tokrat napolnila parter in tribune.

B. S.

Konec tedna bo tradicionalno pisateljsko srečanje na Obirskem

CELOVEC — Manjšinski pisatelji in založništvo je osrednja tema 8. srečanja pisateljev narodnih skupnosti na Obirskem. Od 25. do 27. t. m. se bodo v gostilni Kovač zbrali pisatelji in založniki iz Koroške, Gradiščanske, Slovenije, Italije in NDR. V predavanjih in diskusijah bodo razpravljali o literaturi narodnih skupnosti, o perspektivah slovenskega založništva v Trstu in o madžarski ter italijanski literaturi v Sloveniji. Srečanje se bo končalo z literarnim branjem pri Miklavžu v Bilčovsu.

Med drugimi se bodo srečanja udeležili predsednik republiškega komiteja za kulturo SRS Vladimir Kavčič, predsednik Društva slovenskih pisateljev Rudi Šeligo, Tone Partljič, Dimitrij Rupel, Veno Taufer, itd. Srečanje organizirata DSPA in SPZ iz Celovca.

Srečanja na Obirskem so že tradicionalna. Razvila pa so se iz ideje umrlega koroškega pesnika Valentina Polanška, ki je hotel dati literarnemu ustvarjanju v svoji deželi še nekakšen višji vsebinski pomen — na ravni srečevanja pisateljev manjšinskih narodov v Evropi. Ideja, ki se je porodila v skromnosti, je zrasla v lepo prireditev v lepem okolju in je pomembna za širši prostor, ne samo za Koroško. V ta del slovenskega kulturnega prostora prihajajo iz leta v leto stari znanci, pa tudi nova pisateljska imena, ki si imajo kaj povedati. Seveda, vse teče brez tistega zunanjega leska, ki je značilen za podobne manifestacije, vse je na Obirskem v gostilni Kovač neposredno in domače, lahko bi rekli, da že intimno, kar pa v ničemer ne zmanjšuje pomena srečanja, kvečjemu mu še dodaja žlahtne okvire.

GOETHE-INSTITUT
TRST - ULICA CORONEO 15 - TEL. 040/732057

NEMŠČINA

- TEČAJI VSEH TEŽAVNOSTNIH STOPENJ za odrasle in otroke v razredih z elektronskimi učnimi pripomočki.
- POSEBNI TEČAJI: tečaj branja za začetnike, video tečaji, tečaji trgovskega dopisovanja, prevajanja, konverziranja.
- URNIKI TEČAJEV: zjutraj, popoldne, zvečer.
- VPISOVANJE: od 21. do 25. septembra od 16. do 19.30 (razen sobote). Od 1. oktobra dalje vpisovanja do zasedbe razpoložljivih mest od 10. do 12. ure.

ZAČETEK TEČAJEV 5. oktobra 1987

poklicni tečaji

informatika
programiranje
operaterji na osebnih računalnikih
registriranje podatkov IBM
računalniško knjigovodstvo

knjigovodstvo
splošno knjigovodstvo, iva, plače
redno knjigovodstvo

strojepisje
video sistem pisanja
stenografija

Ul. Battisti 22 - TRST - Tel.: 761989
ŠOLSKI ZAVOD
enenkel
od 1919

Tri desetletja ustvarjalnega udejstvovanja

Visok jubilej okteta bratov Pirnat

Tri desetletja ustvarjalnega delovanja okteta bratov Pirnat iz Domžal, znanega tudi med Slovenci v Italiji, je za slovensko pevsko kulturo vsekakor lep jubilej. Z žlahtnim petjem in s številnimi nastopi je oktet, ki je praznoval svoj častitljivi jubilej pred kratkim s koncertom nekaterih najbolj znanih slovenskih oktetov v Domžalah, zgled tudi drugim vokalnim ansamblom v Sloveniji in zamejstvu, s kakšno ljubeznijo in znanjem se je treba lotevati glasbenega poustvarjanja.

Če je bil oktet ob svojih začetkih deležen posebne pozornosti ljubiteljev petja zaradi sorodstvene sestave, si je z leti utrjeval priljubljenost z nenehnim stopnjevanjem umetniške izraznosti in zlitosti pri posredovanju tudi najbolj zahtevnih narodnih in umetnih pesmi.

Ko posebej poudarjamo sorodstveno sestavo okteta, moramo opozoriti, da gre v slovenskem kulturnem prostoru nedvomno za edinstven primer, da vokalni ansambel sestavlja kar osem bratov. Žal je leta 1985 smrt iztrgala iz njihovega sestava brata Pavleta, ki je bil 23 let zvest oktetu, zadnjih sedem let pa nastopa v njem njegov sin Pavle. Oktet bratov Pirnat sestavlja torej sedem bratov in njihov nečak, kar slovenska zgodovina manjših vokalnih skupin doslej še ni zabeležila.

Oktet bratov Pirnat ima med slovenskimi okteti posebno mesto ne le spričo visoke kakovostne ravni podajanja narodnih in umetnih pesmi, temveč tudi zavoljo svojega 30-letnega nepretrganega delovanja. Od leta 1957, ko se je na oddaji ljubljanskega radia *Pokaži kaj znaš* prvič predstavil ljubiteljem slovenskih narodnih pesmi, je stalno bogatil svoj koncertni repertoar in plemenitil svoje izrazne sposobnosti. Od nadaljevalca tradicije fantovskega petja na Slovenskem v najboljšem smislu, se je oktet razvil v odličnega posredovalca najbolj zahtevnih narodnih, ponarodelih in umetnih pesmi slovenskih in drugih avtorjev.

Kako pomemben delež je oktet v minulih treh desetletjih prispeval k dvigu slovenske pevske kulture, govori malodane 400 njegovih nastopov doma in na tujem, od tega samo v zadnjih petih letih kakih 100. In kdo bi preštel vse tiste, ki so ob petju bratov Pirnat vzljubili slovensko pesem in se navduševali ob njihovih tenkočutnih interpretacijah, tenkočutnih tembolj, ker je bil v sozvočju bratovskih značajev zajet tudi celoten obseg glasov, ki ga slovenska pesem potrebuje in zahteva.

Posebno odmevni so vsakoletni nastopi okteta bratov Pirnat na republiških revijah slovenskih oktetov v Šentjerneju, za katere je bil tudi eden izmed pobudnikov ter na revijah vokalnih skupin domžalske občine. Oktet, ki ga Slovenci v Italiji poznajo z njegovih koncertov ob 10-letnici Sovodenjskega noneta v goriškem avditoriju in v Števerjanu, sicer največ nastopa v domžalski občini, veliko pa tudi po drugih krajih Slovenije in v zamejstvu. Redno sodeluje na prireditvah za slovenske izseljence, na proslavah železničarjev v Ljubljani, snema za RTV, zelo odmevne med slovenskimi izseljenci so bile njegove oddaje na avstralskem radiu. Oktet bratov Pirnat že vrsto let sodeluje z Briškim in Goriškim oktetom; pevci Briškega okteta so pod umetniškim vodstvom Janeza Slivnika z izbranim koncertnim sporedom sodelovali tudi na nedavni jubilejni prireditvi v Domžalah.

Ivan Virnik

Popravek

V članek Mateja Župančiča o žminjski nekropoli, ki je bil objavljen v četrtek, sta se vrinila dva tiskarska škrata. Prvi že kar v naslov, kjer se je namesto »starohrvaške nekropole« zapisalo »srbohrvaške nekropole« (šlo je za napako, ne pa za voljo, da bi spojili dva naroda). V članku pa je škrat preimenoval B. Bačića v B. Babiča. Avtorju članka Mateju Župančiču se za napaki opravičujemo.

Široka ribniška usta

Miha Matè

Ljudje pravijo: »Fant, pamet nucaj!« Če bi ostal pri tem, potem bi se meni že zdavnaj možgani znucali in kaj bi potem v roke zagrabil.

Moj rajnki oče so zmeraj rekli: »Fant, rešetar mora biti bistra glava, najslabše sito mora prodati za najboljši denar. In če te imajo ljudje za neumnega, vedi, da Ribničan ni bil še nikoli tako neumen, da ne bi bili drugi še bolj. Cel svet ga ima za norca, resnica pa je ta, da so norci vsi ostali, Ribničan pa je pameten kot Marija Pomagaj z Brezij, samo da tega nihče ne ve razen njega samega. Sam pa ni bil še nikoli tako neumen, da bi komu izdal to resnico.«

To sem lahko kaj kmalu občutil na svoji lastni koži. Škrti Gorenjec me je prinesel okrog za eno samo ubogo sito, bog mu požegnaj, Ribnica zato še ne bo propadla in jaz tudi ne, in še isti dan se je moj ubogi šimelj tako napasel njegove detelje, da sem mu moral kri puščati, da ni crknil od vsega dobrega.

Ko sem tako nekega dne prišel s svojimi krošnjami v Ljubljano, sem se ustavil v oštariji in ne rečem, da nisem malo bolj korajžno zakoračil proti gosposki mizi. Usedel sem se poleg nekega ljubljanskega škrica, ki me je ranko malo postrani pogledal izpod svojega monokla in mi posmrkal v pozdrav.

Nedolžno sem ga vprašal, kaj bi bilo dobrega za pod zob.

»No, ja,« pravi, »vem, da bi radi jedli kaj takega, česar nimate.«

Malo sem se začudil, da me tako dvoumno sprašuje in gleda postrani, pa sem mu vseeno dejal: »Kaj pa tacega?«

»Možgane z jajci,« mi je škodoželjno odvrnil in malo je manjkalo, da mu niso tiste šipce v golaž popadale.

»Zakaj pa ne?!« sem mu dejal. »Ampak vem, da vi niste še nikdar jedli nečesa tacega, kar vi imate.«

»Kaj?« so zazijala njegova usta.

»Svinjski gobec!« sem mu dejal in res naročil male možgane, ker so velike že Ljubljančani pojedli, in še pol firkeljca povrhu. Ne, mi že nismo takšni, da bi kdo kaj na oni svet nosil na naš račun.

Menda tudi s sosedi nismo bili v najboljših odnosih. Sodražani so nam zavidali, da imamo lepšo faro od njih, dekleta pa, da imamo mladega kaplana. Vse bi še nekako prenesli, da ni prišel tisti usodni dan, ko jim je do tal pogorela vas. Hoteli smo jim malo ponagajati, zato smo odšli tja in jim pokradli vse cveke.

In glej ga, vraga, nesreča nikoli ne počiva. Tudi Ribnica je pogorela. Pravijo, da so nam Sodražani hoteli vrniti, pa je nekdo podtaknil ogenj pod Frštajnarjev kozolec.

Naša vas, ki je bila takrat že trg, je gorela dva dni in tri noči, in menda je bil edino nočni čuvaj tisti, ki je prespal vso to nesrečo. Revež se ga je tako nakresal, da je potem, ko se je zbudil, resno vprašal:

»Nak, hudič ga fentaj, tukaj ne more biti nekaj v redu, da je trga zmanjkalo. Moram ga poiskati!«

Sodržani so si mencali roke in čez tri dni prišli po svoje žeblje. Ampak bridko so bili razočarani. Našli niso ničesar. Toliko smo bili že pametni, da smo žeblje že ob kraji zakopali, naš trg pa je bil ves lesen in tudi žeblji so bili iz naše najtrše leske.

Sodržani so jih tako iskali, da še dolgo potem niso mogli dvigniti glav in smo jih pričeli zmerjati s pasjeglavci. Kaj bi tisto, to so bili stari časi in tega ne velja pogrevati. Sodržani mi tega ne bodo zamerili, posebno še zato, ker so nas imeli za bolj švohotne ljudi. Vedno so govorili: »Vrag naj vzame tiste bürgarje, ki so po župci gor priplavali!«

Še teže je s Kočevarji in to zaradi tega, ker so nas oni izbrali za sosede in ne mi njih. Še danes so nam nevoščljivi, ker se je med nami rodilo toliko pametnih mož. Kaj jim moremo pomagati, če je Krjavelj bolj po ribniško zavijal in po naše ugnal svojo kozo v babji rog, ali pa Krpan, ki je casarju pod nos takšne kadil, da se je ves Dunaj od smeha tresel. Težko je, če je nekdo kulturen in mu drugi te kulture noče priznati.

V starih časih je bilo še huje, pa se je vendar malo pozabilo, vse do združevanja občin. Takrat je zopet vse privrelo na dan, kar bi smelo in kar ne. No, o tem nisem hotel govoriti, kajti kakor so oni ponosni na svoj koln, tako smo mi ponosni na svojo tradicijo. To so pa velike reči.

Odnosi s Kočevarji so se v starih časih tako zaostrili, da nam ni preostalo nič drugega, ko da smo jim napovedali vojno. Pravo, pravcato vojno.

Iz gline smo napravili lončen top, petnajst volov ga je vleklo na Sv. Ano in lahko vam rečem, da so imeli gobce pri repih, ko so ga spravili na vrh. Nafilali smo ga z lončenimi kroglami, vtaknili v cev pulfer, ga naravnali proti Kočevju in pokojni Prisrčni France, bog mu daj nebesa, je zavpil:

»Smrt Kočevarjem! Ogenj!«

Takrat se je zabliskalo, sveta Ana se je razjokala od bolečine in... kanon je razneslo na tisoč koščkov in kosov. Obupano smo pogledali drug drugega. Vsi smo bili črni od pulfra in skoraj bi se zjokali, če ne bi Janezek skozi solze dejal:

»Možje, korajžo v roke, saj nismo babe. Hudo je hudo, že tukaj je hudo, ampak pomislite, kako mora biti šele v Kočevju!«

Na vse smo pozabili. Objeli smo se od sreče in zapeli svojo himno. Sveta Ana se je skadila in prijetno sonce je posijalo nad našo leskovo dolino.

(se nadaljuje)

Horoskop

od nedelje 20. 9. do sobote 26. 9.

Pripravlja SREČKO MOŽINA

OVEN (21.3.-19.4.) — VI IN DELO: Glede na to, da vam je večina zvezd iz ozvezdja Tehtnice nekoliko neprijazna, napoved tokrat za vas ni najbolj ugodna. Precej neprijetna bo sredina tedna, ko vam bo nagajala tudi Luna. Zelo možno je, da se boste morali srečati z raznovrstnimi težavami, pa bodite zato povsod čim bolj previdni. VI IN DRUGI: Obvladajte se in se ne zapletajte v nepotrebne prepire. Ugodna dneva bosta nedelja in ponedeljek.

BIK (20. 4. - 20. 5.) — VI IN DELO: Pred vami je prav gotovo zelo ugoden in ploden delovni teden. Prijazne zvezde so vam popolnoma naklonjene in vam bodo v veliko pomoč prav pri vsakem delu. Dobrih priložnosti vam prav gotovo ne bo manjkalo in spremljala vas bo pretežno dobra volja. Kritičen dan bi znala biti le sobota. VI IN DRUGI: O stvareh, ki ste jih sicer mislili razkriti, je najbolje, da molčite. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

DVOJČKA (21. 5. - 20. 6.) — VI IN DELO: Večina zvezd vam je prijazna, tako da lahko z gotovostjo računate na uspešen in prijeten teden, v katerem se vam bo marsikatera želja izpolnila. Za spoznanje neugodnejša dneva bosta le ponedeljek in torek. Rojeni od 8. do 13. junija pa naj bodo zares in povsod previdni, ker jim bo Mars precej sovražen. VI IN DRUGI: Nikar ne pozabite tega, kar ste obljubili. Ugodna dneva bosta četrtek in petek.

RAK (21. 6. - 21. 7.) — VI IN DELO: Tokrat teden ne bo držal obljube, ki vam jo je dal. Nekaj neprijaznih zvezd vam bo iz ozvezdja Tehtnice prekrižalo nekatere načrte, ki ste si jih zadali. Prišlo bo do manjših zastojev in slabšega počutja. Kljub temu vam bo še kar šlo od rok, če se boste vsaj malo potrudili in bili previdni. Kritičen dan bo četrtek. VI IN DRUGI: Preveč zaupate nekomu, ki išče samo svojo korist. Ugodna dneva bosta ponedeljek in sobota.

LEV (22. 7. - 22. 8.) — VI IN DELO: Vstopate v prav prijeten in uspešen teden. Večina zvezd vam je naklonjena, pa zato večjih težav ne bo. Računate lahko na dobre rezultate in ugodne okoliščine, v katerih se boste po zaslugi ugodnega položaja zvezd tudi dobro znašli. Kritičen dan bo le sobota, ker bo Luna v Škorpijonu. VI IN DRUGI: Ne zanemarjajte ljubljene osebe, da se kasneje ne boste kesali. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

DEVICA (23. 8. - 22. 9.) — VI IN DELO: Z ozirom na neugoden položaj zvezd je zelo verjetno, da se boste morali med tednom srečati z nepričakovanimi težavami različne narave. Mars, Saturn in Uran so vam precej sovražni, pa bodite zato pri vsakem delu čim previdnejši in v vsem zmerni, da ne bo kaj hudo narobe. VI IN DRUGI: Nikar preveč ne obljubljajte, ker vseh obljub ne boste mogli izpolniti. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

TEHTNICA (23. 9. - 22. 10.) — VI IN DELO: Čaka vas izredno zanimiv in nadvse uspešen teden. Z lahkoto boste opravili vse naloge, ki ste si jih boste zastavili in lotili. Prijazne zvezde vam bodo stale ob strani in vam priskočile na pomoč takorekoč na vsakem koraku. Kritičen dan bo lahko le torek, ko vas bo Luna neprijazno gledala. VI IN DRUGI: V srčnih zadevah vam bo vse šlo prav tako, kot ste si lahko le želeli. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

ŠKORPIJON (23. 10. - 21. 11.) — VI IN DELO: Teden bo prav ugoden in precej uspešen. Imeli boste sicer nekaj manjših komplikacij, ki pa ne bodo bistveno vplivale na potek dela. Preveč skrbi si delate okrog neke zadeve. Najbolje je, da prepustite času čas in stvari se bodo same po sebi uredile na zadovoljiv način. VI IN DRUGI: V srčnih zadevah kujte železo, dokler je še vroče, pa vam uspeh ne bo izostal. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

STRELEC (22. 11. - 21. 12) — VI IN DELO: Vstopate v sicer pretežno prijeten in ugoden teden, lahko pa se vam zgodi, da boste tudi nepričakovano in seveda neugodno presenečeni, ker vam je Mars iz ozvezdja Device še vedno precej sovražen. Previdni naj bodo vsi rojeni od 11. do 15. decembra. Neugodna dneva bosta ponedeljek in torek. VI IN DRUGI: Nekdo bo uganil vaše skrite misli in vas presenetil. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

KOZOROG (22. 12. - 19. 1.) — VI IN DELO: Med tednom se boste morali sicer srečati z nekaterimi neprijetnimi dolžnostmi, vendar vam bo kljub temu kar dobro šlo in prav gotovo ne boste naleteli na večje težave. Vsi rojeni od 9. do 13. januarja bodo zelo verjetno uspešni in zmagoviti. Neugodna dneva bosta sreda in četrtek. VI IN DRUGI: Prisluhnite pametnim nasvetom in se po njih tudi ravnajte. Ugodna dneva bosta ponedeljek in sobota.

VODNAR (20. 1. - 18. 2.) — VI IN DELO: Dobre zvezde so na vaši strani, zato bo teden za vas prav prijeten in razveseljiv. Uspešni in spretni boste pri vsakodnevnih opravkih in prav tako v osebnem življenju. Ponudila se vam bo med drugim prav lepa priložnost. Kritičen dan bo sobota z Luno v Škorpijonu. VI IN DRUGI: Ne verjemite vsemu, kar vam bodo povedali, in ne zanemarjajte ljubljene osebe. Ugodna dneva bosta sreda in četrtek.

RIBI (19. 2. - 20. 3.) — VI IN DELO: Teden bo precej muhast in karseda nagajiv. V začetku tedna vam bo neugodna Luna povzročila nekaj manjših težav, iz katerih se boste z običajno spretnostjo izkopali. Mars bo nevaren rojenim od 8. do 12. marca. Možnost nezgode ali spora je zelo velika. Zvezde priporočajo zato čim več previdnosti. VI IN DRUGI: Svojih skritih misli ne zaupajte prav nikomur. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

Pisava odkriva našo notranjost

Ureja: SIMON BORUT POGAČNIK

Azaleja-azaleja

Šifra: AZALEJA-AZALEJA

Zanima vas, kaj je potrebno za analizo, da bi se lahko potem odločili in primerno pripravili. Posebnih priprav ne bo treba, oziroma so sploh nezaželene. Vaša pisava mora biti povsem spontana, najbolje je, če priložite kakšno pismo, ki ste ga kdaj napisali, pa ne oddali. Na pismu morata biti seveda naslov in v njem podpis.

Vsebina je lahko popolnoma izmišljena. In koliko teksta? Vsaj deset vrstic. Osnovne podatke pa ste mi tako že dali. Torej le na delo in brez strahu. Le malo boste morali počakati, ker je pisem pač precej. Veliko želja in le majhen čarobni mlinček, pa še dopust je bil vmes. A kdor čaka, dočaka. Zaradi diskretnosti pa se vam ni bati, kajti, kot vidite, nobenega našega pisca ne odkrijemo.

bilo pregnano z toliko ofenziv. Skoz Taborišče, zapor mi obsodba, l. 1944 ...

Šifra: TIHE ŽELJE

Človek je rezultat dednosti, okolja in lastne aktivnosti, pravijo. Verjetno se boste strinjali, da je vse našteto tudi vam dalo močan pečat. Bili ste realist in takšni ste tudi ostali. Toda ostalo je mnogo želja, pa ne zaradi šifre, ki ste ji tudi dali to ime, pač pa tudi sicer. Veliki upi in nade se seveda niso vedno in povsod uresničevali. Pa tudi tako se niso, kot ste vi upali, da se bodo. Morda tudi vaše predstave o svojih-lastnih ciljih niso bile vedno povsem jasne. Imeli pa ste mnogo ciljev in morda ste včasih katerega tudi prehitro zamenjali. Toda pogum vam je ostal. Niste pristaš dolgoveznega filozofiranja, ampak prav gotovo veste, kaj je potrebno za to, da se počutite dobro in kaj potrebujejo tudi drugi. Toda tu se lahko včasih tudi malce uštejete, kajti vsi ravno niso samo tako praktični, ampak gledajo na svet tudi bolj idealistično in manj realistično. To je morda posledica njihovih izkušenj.

Kot veste, smo si ljudje pač različni. Ne samo po značajih, osebnostnih strukturah, ampak tudi po izkušnjah, ki so nas kovale. Te pa so bile spet različne od naših želja ali ciljev, katerim smo se skušali bolj ali manj približati. Zato je lepo, če ste strpni tudi s tistimi in takimi, ki nimajo vaših izkušenj. Lepo je, da znate navduševati.

KUPON

za grafološko analizo ali pojasnila Simona Boruta Pogačnika

sigla: ....

Primorski dnevnik, 20. septembra 1987

KRIŽANKA

VODORAVNO:
1. Roman Janeza Jalna; **5.** Tekma med posameznikoma; **10.** Sprevod trgovcev ali romarjev na Vzhodu; **12.** Split; **14.** Brazilski nogometaš; **15.** Pesaro; **16.** La ... glavno mesto Bolivije; **18.** Teža ovojnine; **19.** Žganje iz brinovih jagod v Angliji; **20.** Prislov; **22.** Leslie Caron; **23.** Ime naše pevke Jankovičeve; **24.** Vrsta barve; **26.** Fr. pisatelj Zola; **28.** It. žensko ime; **30.** Svetniška podoba; **32.** Nevarna žival; **33.** Tetovo; **35.** Avar; **36.** Kraj v Ljubljani; **37.** Nebeški kruh; **39.** Sredi prijave; **40.** Naša in srbhrv. črka; **41.** Ena od dob; **43.** Ivan Bratko; **44.** Tretja največja država na svetu; **46.** Rimski cesar; **47.** Hunski kralj.

NAVPIČNO:
1. Morska ožina med Evropo in Azijo; **2.** Bratko Kreft; **3.** Racija na pol; **4.** Tržaška tovarna; **5.** Majhne duri; **6.** Posoda iz keramike; **7.** Kazalni zaimek; **8.** Bari; **9.** Žensko os. ime; **11.** Jezero v SZ; **13.** Jug. košarkarski trener (Bogdan); **15.** Pogorje med Francijo in Španijo; **17.** Prislov; **19.** Srednje veliki ptiči; **21.** Trščica; **23.** Moško ime; **25.** Anton Novačan; **27.** Osebni zaimek; **29.** Nekdanji kazaški poveljnik; **31.** Prebivalka velikega az. polotoka; **32.** Vrsta; **34.** Trojanski junak; **37.** Znana vohunka Hari; **38.** It. tiskovna agencija; **41.** Bat, tolkač; **42.** Podoba golega telesa; **44.** Karlovac; **45.** Skrajni brez soglasnikov.

(lako)

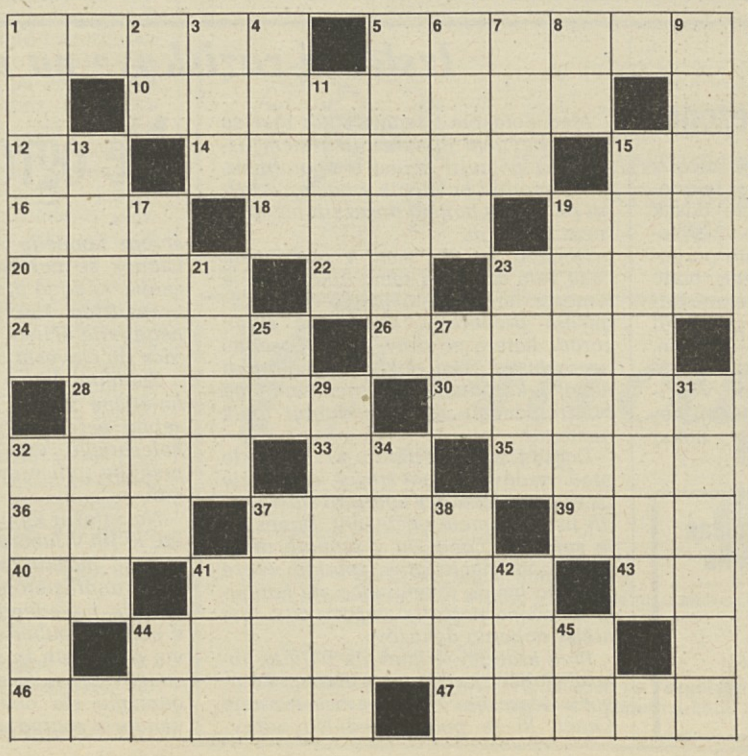

REŠITEV

VODORAVNO: 1. Bobri; **5.** dvoboj; **10.** karavana; **12.** ST; **14.** Cerezo; **17.** PS; **16.** Paz; **18.** tara; **19.** gin; **20.** ondi; **22.** L.C.; **23.** Nora; **24.** rjava; **26.** Emile; **28.** Elena; **30.** ikona; **32.** zver; **33.** TE; **35.** Ober; **36.** Vič; **37.** mana; **39.** ija; **40.** rč; **41.** kamena; **43.** I.B.; **44.** Kitajska; **46.** Trajan; **47.** Atila.

NAVPIČNO: 1. Bospor; **2.** B.K.; **3.** rac; **4.** IRET; **5.** dvorce; **6.** vaza; **7.** ono; **8.** BA; **9.** Jasna; **11.** Aral; **13.** Tanjević; **15.** Pireneji; **17.** zdalec; **19.** golobi; **21.** iver; **23.** Niko; **25.** A.N.; **27.** mi; **29.** ataman; **31.** Arabka; **32.** zvrst; **34.** Enej; **37.** Mata; **38.** ANSA; **41.** kij; **42.** akt; **44.** KA; **45.** ai.

Namizni tenis: pokal ETTV Nancy Evans

Uspeh Krasovih deklet

Atletico club Zografou - Kras Globtrade 0:5

Sedmak - Papa 2:0 (21:14, 21:16); Batinić - Sarandakis 2:0 (21:10, 21:4); Milič - Vasilogambroy 2:0 (21:11, 21:12); Batinić - Papa 2:0 (21:14, 21:6); Sedmak - Vasilogambroy 2:1 (19:21, 26:24, 21:9).

ATENE — Krasova namiznoteniška ekipa je uspešno premostila prvo oviro v evropskem pokalu ETTV Nancy Evans, in to lažje, kot je bilo pričakovati, saj je gladko odpravila atenski Zografou, ki je v grškem prvenstvu v lanski sezoni zasedel tretje mesto. Pravico do nastopa v 2. kolu, ki bo 31. oktobra, so priborile Branka Batinić, Damjana Sedmak in Sonja Milič, ob katerih je bila tudi Tanja Ukmar, ki pa ni stopila za zeleno mizo.

Kot smo dejali, so v Krasovem taboru pričakovali, da bo pot do uspeha težja, saj Zografou razpolaga tudi z bivšo državno reprezentantko Vasilogambroy, poleg tega sta Sedmakova in Miličeva enakovredni nasprotnici ostalim.

Vendar se je izkazalo drugače. Sedmakova je igrala zelo samozavestno in brez težav premagala njihovo drugo igralko. S tem je bila tekma praktično že odločena. Nato je Sonja Milič dala piko na i z zmago nad najboljšo domačo igralko, Vasilogambroy. O točkah Batinićeve, ki je dala velik navdih in elan celotni ekipi, itak ni bilo dvomiti.

S kom se bodo Krasova dekleta srečala v 2. kolu, bo določil žreb, tako da je težko predvidevati, kako se bo obrnilo, saj treba računati na številne močne postave. (M. Šercer)

VN Portugalske v formuli ena: končno Ferrari

Berger z najboljšim časom!

ESTORIL — Po 43 velikih nagradah formule ena bo Ferrarijev avtomobil spet startal v »pole-position«. Zadnjič je to uspelo Micheleju Alboretu na VN Brazilije 6. aprila 1985, danes pa je na vrsti Avstrijec Gerhard Berger.

Po dveh letih in pol razočaranj, sprememb in vsakovrstnih neprilik so rdeči bolidi iz Maranella spet dosegli takšno stopnjo konkurenčnosti, da lahko na današnji VN Portugalske računajo tudi na končni uspeh.

Resnici na ljubo je Bergerju včeraj priskočila na pomoč tudi sreča. Avstrijec je po tridesetih minutah uradnega dela poskusnih voženj dosegel čas 1'17"620, ko se je takoj zatem vrnil v box, pa je začelo deževati, kar je boljšim tekmecem preprečilo, da bi karkoli ukrenili. Bojeviti Mansell, ki je imel na svojem williamsu vgrajene elektronske obese, s katerimi bo nastopil tudi danes, se je brž podal na progo, a bilo je prepozno, lider SP Piquet pa je bil brez moči, saj se mu je malo prej pokvaril motor. Ustavljen v boxu, zaradi pomanjkanja goriva, je bil tudi Prost, Senni pa je avto celo zgorel.

Konec poskusnih voženj je sprostil napetost v Ferrarijevem taboru, kjer je Berger ves čas živčno čakal v svojem bolidu, pripravljen za morebitni povratek na progo. Slavje je bilo nepopisno, za peneče se vino pa je celo poskrbel »nasprotnik« Bernie Ecclestone. Alboreto, ki je dosegel solidni šesti čas, je bratsko objel Bergerja, s čimer je hotel potrditi, da je uspeh avstrijskega pilota sad prizadevanj celotnega tima.

Kakorkoli že, favoriti današnje dirke (po TV s pričetkom ob 15.15) ostajajo williamsi, saj sam tehnični direktor Ferrarija Piccinini priznava, da je pretirani optimizem odveč.

Startni seznam je naslednji:

1. vrsta: Berger (Av.) ferrari 1'17"620; Mansell (VB) williams honda 1'17"951; **2. vrsta:** Prost (Fr.) mclaren TAG 1'17"994; Piquet (Braz.) williams honda 1'18"164; **3. vrsta:** Senna (Braz.) lotus honda 1'18"354; Alboreto (It.) ferrari 1'18"540; **4. vrsta:** Patrese (It.) brabham BMW 1'19"965; Johansson (Sve.) mclaren TAG 1'20"134; **5. vrsta:** Boutsen (Bel.) benetton ford 1'20"305; Fabi (It.) benetton ford 1'20"483; **6. vrsta:** Cheever (ZDA) arrows BMW 1'21"207; Warwick (VB) arrows BMW 1'21"397; **7. vrsta:** De Cesaris (It.) brabham BMW 1'21"725; Nannini (It.) minardi 1'21"784; **8. vrsta:** Nakajima (Jap.) lotus honda 1'22"222; Danner (ZRN) zakspeed 1'22"358; **9. vrsta:** Brundle (VB) zakspeed 1'22"400; Arnoux (Fr.) ligier 1'23"237; **10. vrsta:** Alliot (Fr.) larrouse calmels 1'23"580; Campos (Šp.) minardi 1'23"591; **11. vrsta:** Streiff (Fr.) tyrrell ford cosworth 1'23"810; Capelli (It.) march ford cosworth 1'23"905; **12. vrsta:** Ghinzani (It.) ligier 1'24"105; Palmer (VB) tyrrell ford cosworth 1'24"217; **13. vrsta:** Cafi (It.) osella 1'24"792; Forini (Švi.) osella 1'26"635.

Nogomet: drugo kolo italijanske prve in druge lige

Tržačani prvič doma

Jasno je, da morajo Ferrarijevi varovanci danes nujno jurišati na zmago, saj imajo, zaradi znane penalizacije petih točk, še vedno štiri točke zaostanka za ekipami, ki so na predzadnjem mestu skupne razpredelnice. Zmagati pa morajo predvsem zato, ker danes prvič nastopajo pred domačo publiko, ki je že itak nekoliko hladna. Sicer pa je, po odličnem remiju v Bergamu proti Atalanti, prodaja abonmajev zelo poskočila.

Trener Ferrari ima velike težave pri sestavi svojega moštva. Causio je bil namreč diskvalificiran za dve koli, poleg tega še nista nared vratar Gandini in čistilec Biagini. Pri tržaškem moštvu se sedaj pozna, da ima malo igralcev na razpolago, saj morajo, v primeru poškodb ali izključitev, stopiti na igrišče člani mladinske vrste. Po drugi strani pa je Catanzaro odlično moštvo, ki je prijetno presenetilo predvsem na predprvenstvenih srečanjih. Ekipa z Juga je namreč uravnovešena mešanica med mladimi in ambicioznimi igralci in starejšimi in izkušenimi, kot je npr. Palanca.

Udinese bo svoje prvo gostovanje opravil v Bologni proti istoimenskemu moštvu. Po splošnem mnenju je videmska enajsterica morda celo najboljša v tej drugi ligi. Pred tednom dni je gladko odpravila Taranto ter dokazala, da meri zelo visoko, skratka na prestop v A ligo. Bari bo skušal doma premagati Piacenzo ter tako ohraniti vodstvo na lestvici, iste namene pa ima tudi Cremonese. Obe moštvi sta namreč pred tednom dni zmagali na tujem in torej razumljivo računata na celotni izkupiček. Od favoritov bi omenili še tekmi Brescia - Parma in Messina - Lazio.

Današnji spored (ob 16. uri): Bari - Piacenza, Barletta - Arezzo, Bologna - Udinese, Brescia - Parma, Cremonese - Modena, Genoa - Padova, Messina - Lazio, Sambenedettese - Lecce, Taranto - Atalanta, Triestina - Catanzaro.

»Nadurno« delo za nekatere

Mnogo ekip in nogometašev čaka »nadurno« delo. V sredo so se Napoli, Atalanta, Milan, Inter, Verona in Juventus borili na »evropski fronti«, a v sredo bo na vrsti reprezentanca, ki bo v Pizi igrala prijateljsko tekmo proti Jugoslaviji. Danes pa je seveda na sporedu prvenstvo, ki ponuja številne zanimive tekme. Inter, ki se že mora oddolžiti svojim navijačem za domači poraz proti Pescari, bo igral v Comu proti zelo »sitni« ekipi. Slednja je v predprvenstvenih bojih povsem razočarala, a prvenstvo je očitno nekaj drugega... Juventus bo nastopil v Empoliju proti povprečni ekipi, ki je bila za nameček kaznovana z odvzemom petih točk v tem prvenstvu. Vsekakor ne bo Turinčanom lahko.

Derbi kola bo verjetno prav Milan - Fiorentina. Gullit in tovariši predvajajo zelo učinkovito in fantaziozno igro in seveda računajo na celotni izkupiček. Napoli, ki je v sredo pred praznimi tribunami izgubil z Real Madridom, se bo danes doma pomeril z Ascolijem. Bagni in tovariši (hoteli smo napisati Maradona in tovariši, vendar pa se tega ne upamo več po obtožbah, da je argentinski as »sramotno debel«) vsekakor računajo na obe točki, saj so v formi in željni »maščevanja«.

Pescara bo morala doma proti Pisi dokazati, da ni bilo njeno slavje v Milanu naključno, Roma pa bo nujno morala premagati šibko Ceseno. Prav gotovo bo srečanje med Torinom in Sampdorio zelo zanimivo, saj sta obe ekipi v precejšnji formi. Vialli in Mancini sta dokazala, da lahko genovsko moštvo popeljeta visoko le, če bosta »dovolj zrela«. Verona pa bo igrala doma proti Avellinu. Elkjaer in tovariši trdno verujejo v obe točki.

Današnji spored (ob 16. uri): Como - Inter, Empoli - Juventus, Milan - Fiorentina, Napoli - Ascoli, Pescara - Pisa, Roma - Cesena, Torino - Sampdoria, Verona - Avellino.

Jugoslovanska nogometna prvenstva

Ljubljančani proti novincu

V 1. jugoslovanski nogometni ligi bo danes vrsta zanimivih srečanj, čeprav ne bo pravega derbija kola.

Spored: Priština - Željezničar, Radnički - Hajduk, Dinamo - Sutjeska, Partizan - Osijek, Rijeka - Rad, Sloboda - C. zvezda, Sarajevo - Vardar, Budučnost - Čelik, Vojvodina - Velež.

V 2. zvezni ligi zahod bo Integral Olimpija gostovala pri novincu v ligi, Kablu, ki ima zelo učinkovit napad, a Ljubljančani le računajo na točko.

Pagninu dirka po Laciju

RIM — Zaradi udeležbe svetovnega prvaka Rocheja in Argentina je za kolesarsko dirko po Laciju vladalo veliko pričakovanje, a Roche je 120 km pred ciljem padel in kmalu zatem odstopil, Argentin pa je popustil 25 km pred koncem. Iz glavnine se je tedaj odcepil Roberto Pagnin, ki je zmagal z 42" prednosti in tako dosegel svoj doslej najbolj pomemben uspeh v karieri.

V polfinalu medcelinskega košarkarskega pokala

Preporod Tracerja proti Ciboni

Tracer - Cibona 94:83 (42:30)

TRACER: D'Antoni 10, Premier 11, Meneghin 4, Brown 33, McAdoo 23, Bargna 6, Aldi, Pittis 2, Governa 2, Montecchi 3.

CIBONA: Sunara 16, Čutura 6, D. Petrović 25, Cvjetičanin 15, Arapović 3, Pavličević 8, Anzulović 8, Vukičević 2.

SODNIKA: Zych (Polj.) in Gerrard (VB); PM: Tracer 14:22, Cibona 22:28. PON: Petrović (31), Premier (33), D'Antoni (38), Anzulović (39). IZKLJUČITEV: Meneghin (14). TRI TOČKE: Tracer 4:11 (D'Antoni 2:5, Premier 1:4, Montecchi 1:1, McAdoo 0:1); Cibona 5:19 (Sunara 0:6, Pavličević 0:1, Čutura 0:1, Anzulović 1:1, Petrović 1:5, Cvjetičanin 3:5). GLEDALCEV: 7 tisoč.

MILAN — Milanski Tracer je po bledih nastopih v kvalifikacijskem delu v polfinalu nepričakovano izločil zagrebško Cibono, ki je veljala za favorita. Milančani so z agresivno igro zmanjšali učinek Ciboninega napada, Dražen Petrović ni blestel (0:9 v metih v prvem polčasu!), na drugi strani pa je bil Brown (13:17 v metih, 19 skokov) nezadržen. Tracer je povedel že od vsega začetka (23:9) in vodstva ni nikoli predal, čeprav so bili v drugem polčasu Milančani vidno utrujeni, a Cibona tega ni znala izkoristiti (40% v metih). Treba je še omeniti, da je sodnik Gerrard že v prvem polčasu izključil temperamentnega Meneghina, ki ga je udaril po roki.

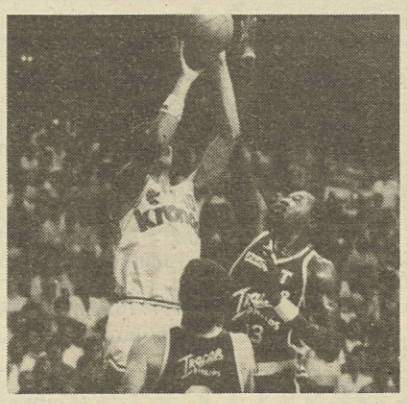

Dražen Petrović (na sliki AP z D'Antonijem in Brownom) ni blestel

Tracer ima torej danes (tekma bo ob 19. uri) priložnost, da krona sezono 1987, v kateri je osvojil državni naslov, italijanski pokal in pokal prvakov, še z eno pomembno lovoriko.

Sinočnji izidi: finale za 7. mesto Washington - Žaljgiris 126:122 (76:67); polfinala: Tracer - Cibona 94:83 (42:30); Barcelona - Makabi 95:87 (47:49).

Atletika: miting v Münchnu

MUENCHEN — V Münchnu je bil sinoči atletski miting, na katerem je nastopila vrsta znanih imen. Nekaj važnejših rezultatov:

MOŠKI - 110 M OVIRE: 1. McKoy (ZDA) 13"35; 2. Campbell (ZDA) 13"38; 3. Jackson (VB) 13"39; 100 M: 1. Johnson (Kan.) 10"16; 2. Pavoni (It.) 10"31; 3. Williams (Kan.) 10"37; PALICA: 1. Vigneron (Fr.) 5,72 m; 2. Bell (ZDA) 5,72 m; 800 M: 1. McKean (VB) 1'45"74; 5. Konchellah (Ken.) 1'48"04; DALJINA: 1. Myricks (ZDA) 8,10 m; KOPJE: 1. Petranoff (ZDA) 80,88 m.

ŽENSKE - VIŠINA: 1. Redetzky (ZRN) 1,91 m; 2. Andonova (Bol.) 1,88 m; 1.500 M: 1. Addison (ZDA) 4'05"18; 2. Williams (Kan.) 4'06"45; 100 M: 1. Ottey (Jam.) 10"99; 2. Cuthbert (Jam.) 11"32; 3. Marshall (ZDA) 11"36.

Na sredozemskih igrah v Latakiji

Tokrat uspešni tudi »modri«

LATAKIJA — Prizadevnim sirskim prirediteljem tudi v osmem dnevu sredozemskih iger ni bilo dano, da bi se tekmovanja povzpela na dostojno raven. Še tako zdesetkana italijanska odprava zato še naprej niza uspehe, več kolajn so dobili tudi Jugoslovani.

Maurizio Damilano, edini vidnejši italijanski atlet, ki se je odzval vabilu za nastop v Latakiji, je brez težav osvojil zlato v hoji na 20 km. Na cilj je prispel v družbi rojaka Mattiolija, ki je svetovnemu prvaku spoštljivo prepustil prvo mesto. Med deseterobojci vodi Rossi, Tržačan Martini pa je sedmi. Jugoslovan Lazarević je dobil srebro v metu krogle (19,06 m).

Slabše so se »azzurri« odrezali v prostem slogu rokoborbe, saj so osvojili »le« eno zlato in dve bronasti kolajni. Boljši, z enim zlatom in dvema srebrnima kolajnama, so bili Jugoslovani. Odličja osvajajo Italijani tudi v tenisu, čeprav so vsi najboljši v teh dneh zaposleni na državnem prvenstvu v Firencah...

V boksarskem tekmovanju je Tržačana Chianeseja v težki kategoriji izločil Jugoslovan Azis. Chianese je moral odstopiti zaradi rane. Italijanske odbojkarice so osvojile bron, a šesterko so sestavljale manj znane igralke. Zlato je dobila Albanija!

V namiznem tenisu so podelili kolajne za tekmovanje parov. Med moškimi sta zlato dobila Jugoslovana Primorac in Lupulescu, med ženskami sta bili Jugoslovanki Fazličeva in Frelihova drugi, našim krasovkam dobro znani Zampinijeva in Arisijeva pa tretji.

Ritmika: slavje Bolgark

VARNA — Po ekipnem naslovu so bolgarske telovadke na svetovnem prvenstvu v športno-ritmični gimnastiki slavile velik uspeh tudi v tekmovanju posameznic. Zmagala je Panova (40,000) pred rojakinjama Kolevo in Dunawsko (39,800). Odlična osma (38,800) je bila Milena Reljin (Jug.). Najboljša od Italijank, 20., je bila Imperatorijeva (38,100).

Tenis: Garronejeva prvakinja

FIRENCE — Laura Garrone je nova italijanska teniška prvakinja. V finalu je s 6:2, 6:1 premagala La Frattejevo.

Izida moškega polfinala: Colombo - Cancellotti 6:3, 6:4; Narducci - Devidè 6:1, 6:2. Finale bo danes.

Gimnastični odsek ŠZ Bor pred novo sezono

Z začetkom šolskega leta bo začel z rednimi pripravami na novo tekmovalno sezono tudi gimnastični odsek ŠZ Bor. V prihodnjih dneh bo vpisovanje in razporeditev prijavljenih po posameznih skupinah. Tudi letos bodo posebno skupino sestavljale tekmovalke, ostale telovadke pa bodo po svojih sposobnostih porazdeljene v skupine, kjer bodo vadile posamezne gimnastične zvrsti. Odbor odseka bo v prihodnjih dneh sestavil tudi letošnji delovni koledar, ki bo - kot kaže - dokaj pester in zahteven. (boj)

Preživite razburljiv popoldan na hipodromu Montebello

danes ob 15.30

Izsledki raziskave na ameriški univerzi Harvard o učinku steroidov

Ne ogrožajte zdravja zaradi estetike

Med potekom vseameriških iger so se v dnevnem in specializiranem tisku spet pojavili zapisi o uporabi oz. proti uporabi kemičnih sredstev v težnji po vedno boljših dosežkih na športnem področju.

Dejstvo je, da smo v sodobnem času zelo daleč od romantike in da je jemanje najrazličnejših tablet in drugačnih preparatov vsakdanja stvar, zaradi katere se prav nihče posebno ne razburja, vsaj dokler se ne zgodi nekaj tako odmevnega, nenavadnega ali tragičnega, da je nadaljnji molk nemogoč.

Doping je torej izraz, ki je še do pred nedavnim povzročal ogorčenje in razburjenost pri športnih operaterjih in pri samem občinstvu. Danes pa je splošno znano, da v mnogih državah same nacionalne športne zveze prisilijo lastne tekmovalce, da jemljejo določena poživila, čeprav ni o tem nikjer nobenih dokazov.

Pred kratkim je dnevnik L'Unità objavil daljši članek z naslovom »Rambova depresija« izpod peresa Adriane Cenci, ki je podpredsednica zdravstvene komisije v poslanski zbornici. Članek se nanaša na rezultate raziskave, ki so jo opravili na ameriškem vseučilišču Harvard in ki proučuje negativne učinke anabolikov in steroidov na človeški organizem.

Zaenkrat bomo opustili vse moralno-etične vidike problema, ki je posebno pereč na področju atletike in kolesarstva, vse bolj pogosto pa se pojavlja tudi v drugih športnih panogah.

Na zatožni klopi so predvsem steroidi, ki jih v laboratorijih pridobivajo s sintezo moških hormonov testosterona in androsterona. Pri moškem se izločanje navedenih hormonov poveča v obdobju pubertete. Pospešujeta razvoj primarnih in sekundarnih spolnih znakov ter mišičevja. V ženskem organizmu sta oba hormona prisotna, vendar v znatno manjši meri.

Vrhunski športniki jemljejo navedene anabolike za dodatno povečanje mišične mase in splošne moči, saj omogoča uživanje teh produktov, v normalnem procesu treniranja, hitrejši in večji razvoj muskulature, ker pospešuje nastanek mišičnih celic in povečuje njihovo število.

Zaskrbljujoče je, da anabolike jemljejo sedaj tudi rekreativci, oziroma tista kategorija takozvanih »nedeljskih« športnikov, ki obiskujejo telovadnice in dvigajo tone uteži v funkciji boljše zunanjosti in »možatega« izgleda na plažah...

Raziskovalci Harvarda so ugotovili, da povzročajo steroidi hujše oblike psihoz, halucinacije, maniakalno-depresivne krize in da resno poškodujejo nekatere notranje organe. V prvi vrsti so izpostavljena jetra (povečana transaminaza, jetrni rak) in srce (kardiomegalija in povečane možnosti vsakovrstnih srčnih okvar). Poleg tega so izpostavljene kite in kosti, ki ne prenesejo pretirane mišične mase in so podvržene zlomom, nategom, pokom, ter spolni organi. Pri nekaterih moških so ugotovili, da se je za celih 97% poslabšala spermatogeneza (nastajanje spermijev). Pri ženskah povzročajo steroidi (poleg navedenega) korenite metabolične spremembe (prenehanje menstrualnega ciklusa, pretirano adipoznost, spremembo glasu in zunanjega videza), skratka, ob izgubi ženskih karakteristik tudi hujša psihična obolenja.

Če je v vrhunskem športu še razumljivo (sponsorji, zahteve itd.), da posegajo tekmovalci po tovrstnih medikamentih, je pa naravnost idiotsko, da to počenjajo številni »bilderji«, ki so se po podvigih Schwarzeneggerja in Stalloneja »razmnožili« do ekscesa.

Sicer pa je vsak svoj gospodar. Le oceniti je treba, če se za mogočnejše bicepse splača ogroziti zdravje in življenje.

IGOR CANCIANI

V petek odprtje telovadnice ob goriškem Katoliškem domu

Bogatejši smo še za en objekt

Goriška je v odnosu do prebivalstva prav gotovo ena od najbogatejših pokrajin s športnimi objekti, je pa istočasno med prvimi v pokrajini, kar zadeva števila aktivnih športnih društev, to se pravi uporabnikov teh športnih objektov. Ta podatek zgovorno priča o pomembnosti vsake nove telesnokulturne strukture, ki nastaja na našem področju. Pomembnost pa je še večja, če gre za objekt, ki ga je zgradila naša narodnostna skupnost. To je tudi primer telovadnice ob goriškem Katoliškem domu, ki jo bodo uradno odprli v petek, 25. t. m.

Novi objekt, na Drevoredu 20. septembra so začeli graditi 25. februarja 1984. leta ob slovesnosti ob položitvi temeljnega kamna. Danes pa stoji prostorna telovadnica, v kateri bo mogoče razviti številne športne dejavnosti. Telovadni prostori bodo merili 31 X 24 m, na tribunah pa bo prostora za več kot 300 gledalcev.

Za slavnostno otvoritev prostorov je pripravljalni odbor poskrbel za tridnevni spored, ki se bo pričel v petek zvečer ob 19. uri. V programu bo, po blagoslovitvi prostorov, otvoritvenem govoru in pozdravih gostov, pevsko-telovadna točka. Naslednjega dne, v soboto, pa bo vsa pozornost posvečena odbojki. Goriška pokrajina je namreč letos prav v prostorih slovenske telovadnice pripravila 4. mednarodni turnir za trofejo goriškega mesta. Nedeljski spored predvideva zaključek mednarodnega odbojkarskega turnirja ter popoldanski program, ki ga bodo oblikovali godba na pihala iz Prvačine, zbori ter skupine s telovadnimi nastopi.

Kar zadeva mednarodni odbojkarski turnir, gre povedati, da bo tokrat Gorica prizorišče zares kakovostne predstave. Za to priložnost je Goriška pokrajina — včeraj sta o tem na tiskovni konferenci poročala odbornik za šport Mirko Špacapan in predsednik pokrajinske odbojkarske federacije Janucci — povabila štiri šesterke, ki so med najboljšimi v državnih ligah, kjer nastopajo. Gre za CUS iz Turina, Stavbar iz Maribora, Chemicko iz Ustija in Vitkovice iz Ostrave (obe Češkoslovaška).

Spored

SOBOTA, 26. t. m.

Ob 9. uri: Stavbar - Chemicka; ob 11. uri: CUS Turin - Vitkovice; ob 18. uri: Stavbar - Vitkovivce; ob 20. uri: CUSD Turin - Chemicka.

NEDELJA, 27. t. m.

Ob 9. uri: Cus Torino - Stavbar; ob 11. uri: Chemicka - Vitkovice; ob 13. uri: nagrajevanje.

Kot so prireditelji na tiskovni konferenci povedali, turnir želi prispevati k valorizaciji te športne panoge na Goriškem. In prav zaradi tega bo vstop v telovadnico prost.

RUDI PAVŠIČ

Kotalkanje: še en velik uspeh

Samo Kokorovec na SP

Poletov kotalkar Samo Kokorovec je bil izbran, da zastopa državne barve v članski konkurenci na bližnjem svetovnem kotalkarskem prvenstvu v Aucklandu na Novi Zelandiji. Tehnično vodstvo FIHP (Federazione Italiana Hockey e Pattinaggio) je za moško člansko vrsto izbralo Tržačana Kokorovca in Sandra Guerro ter še Patricka Veneruccija iz Riminija.

Kot znano, je Samo Kokorovec letos prestopil med člane (prav »v tujini«, 10. oktobra, bo praznoval svoj 17. rojstni dan) ter že žel vrsto uspehov. Junija je namreč osvojil nemški pokal, julija pa evropski pokal v Palermu in drugo mesto na DP v Spinei. Samo bo skupno z reprezentanco odšel na Novo Zelandijo 26. t. m., tekmovanja pa bodo od 6. do 13. oktobra.

V torek na »Prvem maju«

Atletska šola Bor Infordata

V torek se bo pri atletskem društvu Bor Infordata pričela atletska šola, zdaj že tradicionalna in uveljavljena oblika vzgoje atletskega in sploh drugega športnega podmladka. Mladim bodočim športnikom bo priznan strokovnjak s tega področja posredoval skrivnosti atletskih elementov, ki jih le-ti na svoji poti do športnega zorenja tako neizogibno potrebujejo. Zato Bor Infordata vabi mlade do 12. leta starosti, iz mesta in izven njega, naj se zglasijo že na prvi vadbeni uri v torek, 22. t. m., ob 17. uri na stadionu »1. maj« v Trstu. (I. P.)

Občni zbor deželne nogometne zveze

V soboto, 26. t. m., bo občni zbor vseh deželnih nogometnih društev. Zbor bo ob 14.30 v prvem in ob 15.30 v drugem sklicanju v Trstu (v Kongresnem centru tržaške pomorske postaje).

Danes start za štiri naše nogometne ekipe

Danes se bo za naše štiri ekipe začelo dolgo in naporno prvenstvo prve, oz. druge amaterske lige.

V prvi amaterski ligi bo kot edini naš zastopnik proseško Primorje, ki bo ob 16.30 gostilo moštvo Sevegliana, ki je, po mnenju trenerja Mikuša, zelo solidna in homogena ekipa.

Naj omenimo, da se je včerajšnji mestni derbi 1. kola v tej kategorji med San Giovannijem in Ponziano končal z izidom 1:1 (0:0).

V drugi amaterski ligi bo že v prvem kolu na sporedu slovenski derbi. V Križu (16.30) se bosta namreč pomerili domača ekipa Vesne in Krasa. Favoriti v današnjem srečanju so Križani, saj imajo večje število izkušenih nogometašev. Na vsakem derbiju pa je napoved zelo tvegana in zato bi tudi krasovci lahko presenetili.

V Bazovici (16.30) pa bo tekma med domačo Zarjo in novincem v ligi San Nazariom. Upati je, da bodo naši nogometaši startali uspešno že v prvem kolu in da bi ne bili priča reprizi z minulega prvenstva, ko so se zarjani prav do konca borili pred izpadom.

Na proseškem igrišču bo danes spet živo. Primorje bo namreč gostilo moštvo Sevegliana. Na sliki: trenutek iz minulega prvenstva 2. AL Primorje - Campi Elisi

domači šport

DANES

NEDELJA, 20. SEPTEMBRA 1987

ODBOJKA

TURNIR PRIJATELJSTVA

9.00 na Reki: nastopajo tudi Sokol Indules in Meblo (ženske), Val Kmečka banka in Bor JIK banka (moški).

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.30 na Proseku: Primorje - Sevegliano

2. AMATERSKA LIGA

16.30 v Bazovici: Zarja - San Nazario; 16.30 v Križu: Vesna - Kras

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Križu: Vesna - Zaule Rabuiese; 10.30 v Dolini: Breg - Portuale

NAJMLAJŠI

10.45 v Trstu, Ul. Flavia: Giarizzole - Primorje

ZAČETNIKI

9.30 v Sovodnjah: Juventina - Natisone; 12.00 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Zarja Adriaimpex; 12.45 v Trstu, Ul. Flavia: Ponziana - Primorje

Danes pričetek prvenstev v nekaterih mladinskih nogometnih kategorijah

Številno zastopstvo naših društev

Trenutek s tekme lanske sezone Zarja B - Soncini B (cicibani)

Danes se bodo pričele prve tekme letošnjega mladinskega nogometnega prvenstva na Tržaškem. V le-teh bo tudi slovensko zastopstvo precejšnje, saj bodo letos marsikatera naša društva nastopila v vsaj eni mladinski kategoriji.

Breg

Letos bodo Brežani prisotni v vseh mladinskih kategorijah z izjemo mlajših cicibanov, ki jih letos ne bo. Kot lani, je za Brežane tudi letos glavni cilj ta, da so v mladinski konkurenci čim bolj množično prisotni. Rezultati bi bili seveda dobrodošli, niso pa poglavitni. Pri Bregu namreč skušajo veliko delati na mladinskem področju, da bi si mladi nogometaši pridobili prepotrebne tehnično motorične ter igralske izkušnje, zato da bi imelo društvo tako zagotovljen pomladek za člansko vrsto.

V letošnji sezoni bodo Brežani nastopili v kategoriji cicibanov, katere bo treniral Danilo Kocjančič. Ekipo začetnikov bo treniral Claudio Dazzara, ki bo zamenjal lanskega trenerja Walterja Punisa. Moštvo najmlajših, v katerem bodo igrali najboljši Bregovi in Zarjini mladi nogometaši, bo prevzel Koprčan Vinko Hafner, ki je v lanski sezoni treniral pri Zarji. Naraščajnike (v tej kategoriji Brega lani ni bilo) bo letos vodil Dario Sluga. Enajsterico under 18 bo še naprej treniral Antonio Gersinich.

Ekipe so s treniranjem pričele v drugi polovici avgusta, mudili pa so se tudi na pripravah v Kočevju. Pri ŠD Breg so bili z lanskimi nastopi mladinskih ekip zadovoljni in upajo, da bodo mladi nogometaši tudi letos tako uspešni.

Kras

Pri tem društvu bodo letos nastopali samo s člansko ekipo, saj v mladinski konkurenci so ostali brez zastopstva. Vrzel pa je nastala, ker so se igralci, ki so lani nastopali v združeni ekipi, ki je nastopala v kategoriji under 18 pod imenom Krasa, vrnili v matična društva. Kras je tako ostal s premajhnim številom mladih nogometašev, da bi lahko nastopal v eni izmed mladinskih konkurenc.

Primorje

V tej sezoni bodo mladi nogometaši Primorja prisotni v skoraj vseh mladinskih kategorijah, z izjemo v prvenstvu mlajših cicibanov, oziroma v prvenstvu under 18.

Cicibane bo letos treniral Franc Metljak iz Sežane. Za ekipo začetnikov so pri Primorju še vedno brez trenerja. Trenutno trenira to ekipo Štefan Pertot, ki se v glavnem posveča vodenju najmlajših. Pri Primorju še vedno iščejo trenerja za ekipo začetnikov in upajo, da bodo ta problem čim prej rešili. Enajsterico naraščajnikov bo treniral Mario Adamič, ki si mnogo obeta od svojih varovancev, saj je ta enajsterica precej homogena in perspektivna.

Pri Primorju so s pripravami na novo sezono pričeli že v polovici avgusta in upajo, da bodo letos dosegli še boljše rezultate kot v lanski sezoni.

Pri cicibanih je namreč veliko novih igralcev, pri ostalih pa je zasedba enaka kot lani.

Vesna

Križani bodo letos nastopali samo v dveh mladinskih kategorijah, in to z naraščajniki ter z nogometaši do 18 let. Pri naraščajnikih bo letos precej igralcev, ki bodo v tej sezoni prvič nastopali skupaj. Zato bo vsak rezultatski uspeh v prvenstvu še posebno dobrodošel. Z ekipo under 18 pa imajo pri društvu visoke cilje. Igralci, ki nastopajo v tej ekipi, so izkušeni, saj jih je lani v velikem številu nastopalo v združeni ekipi Krasa. Ekipo pa bodo letos dopolnili mladi igralci, ki so kot rezerve v prvi ekipi. Moštvo under 18 je že odigralo nekaj prijateljskih tekem, na katerih so Križani s prikazano igro zadovoljili. Ekipo naraščajnikov letos trenira Mario Vascotto, enajsterico under 18 pa Aldo Miozzo.

Zarja

Zarja bo letos nastopala v kategorijah mlajših cicibanov, cicibanov ter začetnikov, poleg tega bo 1. ekipa nastopala v prvenstvu CSI. Zarja letos ne bo imela ekip naraščajnikov in najmlajših, saj je igralce teh kategorij odstopila ŠD Breg. Letos bodo mladinske ekipe trenirali izključno domači trenerji. Mladinske ekipe pa bodo imele na dresih napis Adriaimpex. Ta tvrdka bo namreč letos pokrovitelj Zarjinih nogometnih ekip. Pri Zarji imajo zadnje čase rahle probleme z domačim naraščajem, tako da zadnja leta črpajo svoje sile tudi iz raznih predelov mesta. Pri tem se obračajo izključno do slovenskih fantov, ker bi Zarja rada obdržala videz izključno slovenskega društva. Vse tekme bodo potekale ob sobotah popoldne z izjemo za srečanje začetnikov, ki bodo nastopali ob nedeljah zjutraj. Zarjani so letos pričeli s treniranjem v drugi polovici avgusta, večja skupina igralcev pa se je udeležila priprav v Kočevju. Pri Zarji si s tem delom nadejajo precej, saj so prepričani, da ne bodo s takim načinom dela imeli problemov z naraščajem.

Kategorije, v katerih nastopajo slovenska društva.

Breg: cicibani, začetniki, najmlajši, naraščajniki, under 18.

Primorje: cicibani, začetniki, najmlajši, naraščajniki.

Vesna: naraščajniki, under 18.

Zarja: mlajši cicibani, cicibani, začetniki

MARKO KALC

obvestila - obvestila

SK DEVIN
vabi člane in prijatelje, da pomagajo pri delu za ureditev novega sedeža v osnovni šoli v Cerovljah vsak dan od 17. ure dalje. Odbor.

VODSTVO MZSTE
vabi mlade smučarje, ki bi se radi udeležili skupnih kondicijskih treningov, ki so dvakrat na teden v Križu, naj se javijo pri predstavnikih društev ali pa v uradu ZSSDI (tel. 767304).

ŠD MLADINA — BALETNI ODSEK
obvešča, da bo vpisovanje za novo baletno sezono 1987/88 v prostorih bivšega otroškega vrtca v osnovni šoli »A. Širk« v Križu od jutri, 21. t. m., do srede 22. t. m., od 16. do 19. ure.

PK BOR
organizira v sezoni 1987/88 plavalno šolo za otroke neplavalce, izpopolnjevalno vadbo za plavalce in tekmovalno skupino. Vadba bo v bazenu pri Alturi ob ponedeljkih, sredah in četrtkih v popoldanskih urah. Informacije po tel. 823293.

KK BOR — MINIBASKET
sporoča, da začne z dejavnostjo v sredo, 23. t. m., po sledečem urniku: letniki 78/79 in mlajši: ponedeljek 14.30 - 15.30; sreda 15.30 - 16.30; letniki 77, 76: torek 14.30 - 15.30; sreda 14.30 - 15.30; petek 16.00 - 17.00. Vpisovanje med treningi. Informacije tel. 51377.

SHINKAI KARATE KLUB
obvešča, da so se začela vpisovanja tečajev karateja vseh stopenj. Obvešča tudi, da so letos odprta vpisovanja za otroke več kot 7 let. Informacije v zgoniški telovadnici v torek in četrtek od 19.00 do 20.30 ali na telefonsko številko 227342.

JADRAN

ŠZ JADRAN

državno košarkarsko prvenstvo B-2 lige

ABONMAJI 1987-88

abonmaji veljavni za 15 prvenstvenih tekem **60.000 lir**
mladinci do 15. leta **30.000 lir**

Abonmaji so v prodaji: pri agenciji Aurora - Ul. Milano 20 Trst, v društvenem baru SKD Tabor na Opčinah, pri cvetličarni Nadja na Proseku, eno uro pred začetkom prve prvenstvene tekme v tržaški športni palači.

ATLETSKA ŠOLA - BOR INFORDATA - TRST

V TOREK, 22. 9., ob 17. uri
na stadionu "1. maj"

VPISOVANJE IN PRVI TRENING
ATLETSKE ŠOLE
1987 - 88

Cremcaffè

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbiro najboljše kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo in surovo kavo
Pražena kava, ki jo hranite v zmrzovalniku ostane sveža kot na dan praženja

SKODELICA KAVE 500 LIR

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni štev. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

20. septembra 1987

Potem ko je italijansko sodstvo izdalo zanj zaporni nalog

Španski podjetnik Luis Vila: Z Anghesso samo čisti posli!

MADRID — V okviru preiskave o ilegalnih dobavah orožja Iranu in morda še drugim bližnjevzhodnim državam je italijansko sodstvo izdalo zaporni nalog tudi za španskega podjetnika Luisa Vilo, ki naj bi sodeloval z Aldom Anghesso, toda v madridskih pristojnih krogih o tem nič ne vedo. Tako je vsaj zatrdil policijski funkcionar iz Barcelone, kjer Vila prebiva, s pripombo: »Brez italijanskega formalnega koraka ne moremo sprožiti niti najmanjše preiskave!«.

Kaj in kje se je zataknilo, se ne ve, 56-letnega Katalonca pa to seveda ne moti in včeraj je postregel javnosti že z drugim intervjujem za ugledni El Pais. V njem odločno zanika, da bi bil kakor koli vpleten v škandal, predvsem pa govorice, češ da je agent sirske vlade.

Stikov z Anghesso ne taji, trdi pa, da so zadevali vselej in samo zakonite trgovske posle. Italijana je spoznal marca 1985 v Milanu, pravi, in to v zvezi z neko perutninsko kupčijo, ki pa da se je izjalovila. Pozneje sta še trgovala, tako na primer prek baskovske tvrdke Obregozo, katere lastništvo naj bi bilo najboljša priča, da je šlo za povsem nedolžne odnose. Naenkrat pa naj bi Anghessa predlagal Vili soudeležbo v nekakšni »trikotni operaciji« z znano Valsella Meccanotecnica, ki je v križnem ognju preiskovalcev zaradi tajnih pošiljk orožja naročnikom z Bližnjega vzhoda. »Toda vsa zadeva se mi je zdela sumljiva, zato nisem pristal,« dodaja Katalonec in pribija, da se je potem skušal Italijana polagoma otresti. Dokazano pa je, da ni bilo tako in da so postali stiki med njim in Anghesso brž nato še tesnejši, pravzaprav naravnost zaupni.

Italijanski mešetar-agent naj bi španskega kolego večkrat zaprosil za izdatna posojila, tako na primer za milijon pezet (približno 10 milijonov lir) kot predujem nekemu seviljskemu ladjarju, ki pa ga ni dobil, a pred dobrima dvema tednoma mu je telefoniral: »Stvari se zelo slabo razvijajo, zato pazite in ostanite doma...«. Vila vneto zatrjuje, da še zdaj ne ve, kaj je hotel povedati s tem Anghessa, preiskovalci — in bralci — pa se še bolj vneto vprašujejo, kaj pomenijo vse vrzeli, s katerimi je posejan Vilov intervju, oziroma vse tisto, kar je v njem nedorečenega. Navsezadnje se sodstvo ne odloči kar tako zlahka za zaporni nalog! Preiskovalni sodnik Augusto Lama iz Masse Carrare je izdal, kot znano, 45 takšnih nalogov zaradi nezakonitega trgovanja z orožjem in mamili.

Reklama golih zadnjic

RIO DE JANEIRO — *Kako reklamizirati vodko? Z erotičnim striptizom iz filma 9 tednov in pol. Kako dvigniti število gledalcev nemogočih televizijskih feljtonov Rede Globo? Z goloto tega ali onega protagonista. Tudi ure lahko prodajamo s podobo lepega dekleta brez odvečnih oblačil, dovolj, da je dekle res•lepo in ura znamke Techno Mariner Plus. Samo v tem primeru bodo (naj bi) gledalci opazili najprej uro in šele potem, ali pa tudi ne, goloto manekenke.*

Na goloti sloni namreč dobršen del televizijske reklame v Braziliji, kjer se zadnje čase uveljavlja nova moda v ponujanju artiklov. Cenzura je dokaj popustljiva, to pa še ne pomeni, da se vsi strinjajo z novim trendom. Nekaterim gledalcem je celo uspelo prepovedati reklamo spodnjega perila Hope (nekdo pade v nezavest, ko v restavraciji zagleda dekle, ki si oblači spodnje hlačke). Je pa tudi res, da so reklamo predvajali med »telenovelo«, v kateri se poročeni protagonist peča s številnimi ženskami in ima krdelo nezakonskih otrok, zato pa se postavlja vprašanje, če je moralnejša reklama ali oddaja. Temu vprašanju pa najbrž ne bomo našli odgovora.

Postal bom gasilec!

V Pittsburghu je nevihta povzročila nemalo preglavic domačim gasilcem. Še dobro, da so jim na pomoč priskočili bodoči kolegi... (Telefoto AP)

Vse prehitro do cilja

Slikovito letalsko nesrečo, v kateri je bilo pri Manili vpleteno linijsko letalo družbe Philippine Airlines, je najbrž povzročila prevelika hitrost pri pristajanju. Letalo je sicer pristalo, a na 100 metrov oddaljen rob avtoceste. Tako potniki (133 ljudi) kot člani posadke (14) so srečno prestali zaključek poleta iz Singapurja (Telefoto AP)

V boj za rešitev tisočev evropskih krav pred zakolom

NEW DELHI — *Evropske krave imajo končno svojo zavetnico, vrh vsega pa je tudi kraljevske krvi. Princesa Irena, hči bivšega grškega kralja Pavla, si je namreč zadala nalogo rešiti gotove smrti 2 milijona evropskih krav, ki bi jih sicer do leta 1990 (po njenem) gotovo poklali zaradi presežne proizvodnje mleka, ki pesti evropske rejce. In kje naj bi tre krave dobile zatočišče, če ne v Indiji, kjer hinduji častijo kravo kot simbol materinstva in nedolžnosti. Nadebudna princesa je povedala, da je prepričala indijsko vlado, da bo sprejela prvih 20.000 evropskih kravjih ubežnic.*

Vendar bo morala Irena obračunati z močno opozicijo, ki jo sestavljajo indijski rejci in nasprotniki čaščenja krav.

Toda vrla princesa se ni ustrašila nasprotnikov in že pripravlja prvi transport 100 krav, ki bi iz Španije odplul v Indijo. Operacijo je Irena financirala z dobičkom koncerta, ki ga je organizirala v Madridu, kjer stanuje s sestro in zetom, kraljico Sofijo in kraljem Juan Carlosom. Vendar pa preživi Irena večji del svojega časa v Indiji, kjer potuje iz kraja v kraj, oblečena v preprost bombažni sari, da bi dobila nove privržence za svojo stvar. Princesa, ki je prvič obiskala Indijo s staršema l. 1963, je spokojnost indijske krave takoj očarala. Sama je vegetarijanka in pravi, da se popolnoma strinja s hindujskimi nazori, kar se tiče odnosa do živali.

O »humanitarni« pobudi grške princese pa ima svoje pomisleke tudi neki funkcionar EGS v Delhiju, ki pravi: »Indijska krava išče hrano v odpadih, saj se hrani celo s časopisnim papirjem. Ali je tega sposobna kaka evropska krava? Samo najbolj prilagodljivi preživijo, in to velja za živali kot za človeka.«

Zaščita pred onesnaženjem

ZAGREB — Predstavniki pristojnih hrvaških komitejev, ki poskušajo potegniti na površje ladjo Brigita Montanari, ki leži v globini 80 metrov v Murterskem morju nedaleč od Šibenika, so včeraj obiskali kraj, kjer se je ta ladja potopila. Spremljali so jih predstavniki organizacij, ki so jih najeli za to delo. Na temelju strokovnih raziskav in neposrednih ugotovitev potapljačev splitskega Brodospasa so ugotovili, da je eden od štirih tankov najverjetneje poškodovan, tako da vinilklorid monomer teče v podpalubje ladje. Postavili so cevi za odvod tega vinilklorid monomera na površino morja, kjer ga zažgejo. Na ta način preprečujejo onesnaženje morja in zraka. Produkti izgorevanja plina so ekološko in zdravstveno nenevarni, že na oddaljenosti 200 do 300 metrov.

Moda gre dalje svojo pot...

Naše oči so še polne sonca, svetlobe, močnih in živih barv. Pa se že moramo sprijazniti z mislijo, da bo tej sončni in topli jeseni končno le sledila tudi zima, da bosta nastopila mraz in slabo vreme.

Trgovci so se tej misli že približali in jo osvojili in temu primerno tudi pripravili svoje izložbe, ki nas obdajajo s svojo turobnostjo, resnostjo - z vsem, kar je v pravem nasprotju s poletjem in tistim, kar ta poletni čas predstavlja in prinaša.

Barve, ki jih ponujajo modni eksperti in trgovci, so temne - vse ubrane na črno, sivo in temnorjavo barvo. Zima zahteva takšne barve, so izjavili in nam resnično ponudili vse to, kar se nam sedaj še upira, a bo morda že čez nekaj dni postalo stvarnost.

Za prihodnjo pomlad - modni ustvarjalci živijo namreč že za nekaj mesecev pred nami - se nam obetajo novosti, ki nas bodo, če že ne presenetile, pa vsaj nekoliko razburile, vznemirile.

Napovedujejo nam namreč povratek k liniji trapeza, k liniji visokih životkov, k vsem tistim modnim tendencam, ki so nas spremljale tja od leta 1960 do leta 1965. Mislili smo, da smo se te modne frivolnosti znebili, pa so se modni ustvarjalci k njej spet povrnili, prav gotovo zato, ker jim je zmanjkalo novih idej.

Ženska, ki da nekaj na modo, bo tako, po njihovih napotkih, v prihodnjih sezonah precej bolj razpisna, bolj okrašena z raznimi naborki, plissèji in volanti, kot je bila doslej.

Tkanine za nova oblačila bodo bogate, tkane s svilenimi in svetlikajočimi se nitkami, oblačila močno nabrana, košata. Vse bo moralo dajati videz obilnosti, bogastva, brezskrbnosti.

Se bo vse to ujemalo z življenjem, ki nas vsak dan preganja s številnimi skrbmi, tako glede samega okolja in njegovega varstva, glede novih obolenj, virusov in bolezni, ki nam grozijo, kot tudi glede skrbi gospodarskega značaja?!

Modni eksperti gredo dalje svojo pot in se ne zmenijo za nas in za naše vsakdanje skrbi. In moda sledi njihovim napotkom. Hočeš, nočeš, ji potem sledimo tudi mi, čeprav s kakšno zakasnitvijo, z ne prevelikim navdušenjem in večkrat tudi s prazno denarnico... (N. L.)

HODOPOTEC

riše Ivo Antič
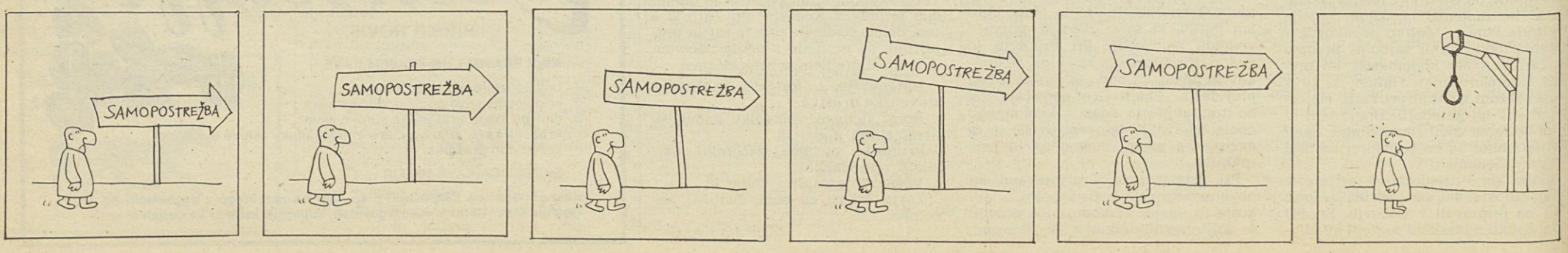
št. 3